

Nr. 18 - Maart 1993
5e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 5,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

LAATSTE NIEUWS:
*Minister Alders wil toch
met OLS-Federatie praten . . .*

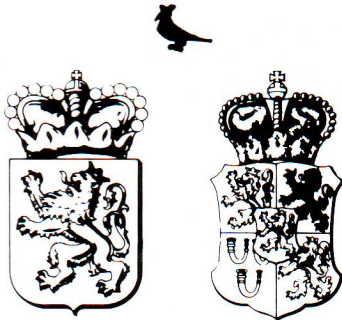
Goed geschoten!

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar. Abonnementprijs Hfl 20,-/BF 385 per jaar bij vooruitbetaling. Losse nummers à Hfl 5,-/BF 95 excl. Hfl 3,-/BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125 Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie

Drs. Jos Gerits - Spaubeek
Piet Hermans - Weert
Wim Pijpers - Heythuysen
Werner Smet - Kinrooi
Drs. Jean Walraven - Roermond.

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69, Beegden.
Postbus 5033, 6097 ZG Beegden.

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Bieslanderweg 128
6213 AM Maastricht
Tel. 043-250445 of 043-260360.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie. Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Limburgs Schutterstijdschrift. De hoge waardering die U uitsprak over het Limburgs Schutterstijdschrift in de enquête hebben alle redactieleden aangenaam verrast. De uitslag van de enquête geeft de redactie een goed beeld wat de wensen van de lezers zijn. Met de ons ter beschikking staande materiële en financiële mogelijkheden, zullen wij trachten zoveel mogelijk van deze wensen te verwezenlijken.

Vooruitlopend op de publicatie van de enquête-resultaten, zond ik alvast een brief aan alle bondssecretarissen en aan de OLS-Federatie. In de brief zijn enkele wensen verwoord die U in de enquête uitsprak en waar alleen de schuttersbonden en de OLS-Federatie invulling aan kunnen geven. Immers plaatsing van alle verslagen van bonds- en federatievergaderingen, uitslagen van bondsschuttersfeesten en het OLS, alsmede meer aandacht voor de jeugd en de muziek in de schutterijen, als inbreng van de schuttersbonden en de OLS-Federatie, zullen het Limburgs Schutterstijdschrift verder completeren.

Een speciaal woord van dank wil ik hier uitspreken in de richting van Jean Walraven. Jean vertaalde de enquête-formulieren in een leesbaar en hanteerbaar overzicht.

Om het Limburgs Schutterstijdschrift tijdens de verzending niet onnodig te beschadigen, krijgt het voortaan een jasje mee. Dankzij een relatie was het mogelijk om een grote hoeveelheid enveloppes over te nemen tegen een vriendenprijs.

Milieu. De Nederlandse milieu-minister Hans Alders deed heel Limburg schrikken met de beslissing dat de (Nederlands-) Limburgse schutterijen voortaan moeten schieten op een kogelvanger.

Om minister Alders te tonen wat zijn beslissing zou veroorzaken, werd hij uitgenodigd als speciale gast voor het OLS in Kelpen-Oler. Tijdens de optocht kregen enkele eregasten (waaronder Gouverneur Mastenbroek en enkele Tweede Kamerleden) een brief waarin Alders aankondigde niet te zullen komen en dat het Limburgse Schutterswezen zich maar moest voorbereiden op een bijzonder slechte boodschap. Een onmiddellijk ter plaatse gevormd crisiscomité o.l.v. Gouverneur Mastenbroek heeft toen van alles geprobeerd om het komende onheil af te wenden.

Zo werd er een gesprek aangevraagd met Minister Alders. Alders was niet eens bereid om de voorzitters van de Oud-Limburgse en Noord-Brabantse Schuttersfederatie en de Commissarissen der Koningin in Noord-Brabant en Limburg te ontvangen!

Een aantal Limburgse politici maken zich nu met ons sterk om 'Den Haag' te wijzen op de catastrofale gevolgen voor de beide Limburgen en haar schutterswezen als Alders de kogelvanger verplicht stelt. Ook in veel carnavalsoptochten werd de kogelvanger en de beslissing van Alders aangegrepen om steun uit te spreken voor het Limburgse Schutterswezen.

Om de aandacht bij minister Alders voor ons probleem niet te laten verslapen, heb ik mij als hoofdredacteur van Uw aller Limburgs Schutterstijdschrift op 1 maart per brief tot minister Alders gericht en onze bezorgdheid kenbaar gemaakt.

Ondanks de sombere vooruitzichten wens ik U veel leesplezier toe.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in juni 1993 verschijnen. Inzenden van kopij, foto's en advertenties uiterlijk 1 mei 1993 aan het redactie-adres.

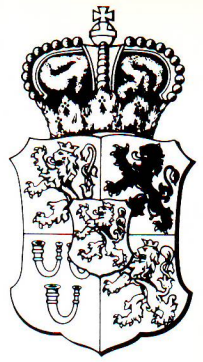
Bij de voorpagina: De Koninklijke Schutterij Sint Sebastianus-Voerendaal. Foto: Calden, Simpelveld. De litho's van deze kleurenfoto werden belangeloos ter beschikking gesteld door Offsetdrukkerij Schrijen-Lippertz bv uit Voerendaal.

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

Een uitgave door en onder auspiciën van de stichting
Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Redactie-adres: Brouwerslaan 25 - 6093 GG Heythuysen - Tel. 04749-2868.

Aan de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Orde en Milieu
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Heythuysen, 1 maart 1993

Excellentie,

Sinds jaar en dag gebruiken de leden van de Limburgse schutterijen het metaal lood bij het schieten met de zware buks. De per schutterij benodigde hoeveelheid lood wordt verkregen door inzameling, gevolgd door omsmelting, van alle vormen van lood. Bovendien zoekt men regelmatig, m.b.v een metaaldetector, het verschoten lood op voor hergebruik.

Onlangs hebben wij met ontzetting kennis genomen van Uw voornemen om tijdens het schieten van (Nederlands-) Limburgse schutterijen, die zijn aangesloten bij de O.L.S.-Federatie (Oud-Limburgse Schuttersfederatie), het gebruik van een kogelvanger verplicht te stellen. Het verplichte gebruik van een kogelvanger stuit bij al onze schutterijen op grote bezwaren. Eén van de bezwaren is de hoge aanschafprijs van de kogelvanger (\pm Fl 50.000 per stuk). Ter Uwer informatie: Als één schutterij haar thans geplande schietprogramma zou moeten uitvoeren op een kogelvanger, zo zijn er per schutterij minimaal twee kogelvangers nodig. Geen enkele Limburgse schutterij beschikt over voldoende financiële middelen voor de aanschaf van een kogelvanger. De jaarlijkse onkosten per schutterij zullen door het gebruik van een kogelvanger toenemen met een bedrag van naar schatting Fl 10.000. Uw voornemen betekent dan ook dat alle 176, vaak eeuwenoude, Limburgse schutterijen, met in totaal \pm 10.000 leden uit alle leeftijdsgroepen, **direct** in hun voortbestaan bedreigd worden.

De 32 schutterijen in Belgisch-Limburg, aangesloten bij de Oud-Limburgse Schuttersfederatie, hebben reeds aangekondigd dat ze niet meer zullen deelnemen aan de schietwedstrijden tijdens het jaarlijkse O.L.S. (Oud-Limburgse Schuttersfeest) wanneer bij dit schuttersfeest het gebruik van de kogelvanger ook verplicht wordt gesteld. Het O.L.S., als Interlimburgs schuttersfestijn in 1868 voor het eerst gehouden en sindsdien jaarlijks (met onderbrekingen tijdens de twee Wereldoorlogen) georganiseerd, verliest door Uw voornemen niet alleen haar grensoverschrijdende karakter maar wordt eveneens **direct** in haar voortbestaan bedreigd.

Veel Limburgse schutterijen zijn al eeuwenoud. Denkt men aan Limburg, dan denkt men ook aan haar mooi uitgedoste schutterijen. De Limburgse schutterijen die jaarlijks aan ruim een miljoen gasten en evenzoveel toeschouwers uren van plezier en vertier bieden tijdens de schuttersfeesten.

Wanneer de Limburgse schutterijen niet langer kunnen voortbestaan en de vele gasten en toeschouwers onze schuttersfeesten niet meer kunnen bijwonen, zo zal Limburg een groot deel van haar charme verliezen.

Namens allen die Limburg en het Limburgse Schutterswezen een warm hart toedragen, zou ik het daarom zeer op prijs stellen als U een afvaardiging van diverse disciplines uit Limburg en het Limburgse Schutterswezen zou willen ontvangen teneinde met U, op positief constructieve wijze, te zoeken naar een, voor U én het gehele Limburgse Schutterswezen, acceptabele oplossing.

Uw uitnodiging zien wij gaarne op korte termijn tegemoet.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

UITSLAG ENQUETE LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

Een verheugend aantal abonnees heeft gereageerd op ons verzoek om het enquête-formulier, ingesloten bij het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 17, in te vullen en aan ons te retourneren. Op de sluitingsdatum van de inzending -15 januari 1993- waren 488 formulieren binnengekomen. De formulieren die na de sluitingsdatum werden ontvangen, waren zo gering in aantal, dat ze geen veranderingen in de cijfers te zien hebben gegeven.

Het getal 488 is als uitgangspunt genomen voor de hieronder volgende procentuele berekeningen (488 = 100%). Eerst geven wij de resultaten in cijfermateriaal, daarna laten wij enige beschouwingen volgen.

A. RESULTATEN IN CIJFERS

(naar vraag en vraagonderdelen gespecificeerd).

1. Wat is Uw relatie tot het Limburgse Schutterswezen?

a. Ik ben lid v/e Lb Schutterij/Schuttersgilde	402	82.38%
b. Ik ben geen lid (...) maar wel geïnteresseerd	84	17.21%
* Niet ingevuld	2	0.41%

2. In welke mate leest U het Limburgs Schutterstijdschrift?

a. Ik lees het helemaal	354	72.54%
b. Ik lees alleen bepaalde artikelen	124	25.41%
c. Ik lees het helemaal niet	4	0.82%
* Niet ingevuld	6	1.23%

3. Wordt het L.S. ook door anderen in Uw omgeving gelezen?

a. Ja, door nog één ander	164	36.61%
b. Ja, door nog twee anderen	56	11.48%
c. Ja, door nog drie anderen	34	6.97%
d. Ja, door meer dan drie anderen	82	16.80%
e. Nee, ik ben de enige lezer	150	30.73%
* Niet ingevuld	2	0.41%

4. Bewaart U het Limburgs Schutterstijdschrift?

a. Ja	440	90.16%
b. Soms	26	5.33%
c. Nee	16	3.28%
* Niet ingevuld	6	1.23%

5. Wat is Uw mening over het Limburgs Schutterstijdschrift?

a. Ik vind het interessant	434	88.93%
b. Ik vind het matig interessant	38	7.79%
c. Ik vind het niet interessant	6	1.23%
d. Ik heb hier geen mening over	8	1.64%
* Niet ingevuld	2	0.41%

6. Zijn de teksten voor U begrijpelijk geschreven?

a. Ja	452	92.62%
b. Niet helemaal	26	5.33%
c. Nee	2	0.41%
d. Geen mening	8	1.64%

7. Welke artikelen en rubrieken leest U regelmatig?

a. Het voorwoord	370	75.82%
b. Artikelen met een historische achtergrond	418	85.66%
c. De rubriek "Wij gedenken"	370	75.82%
d. De rubriek "Wij feliciteren"	366	75.00%
e. De rubriek "Krantekoppen"	352	72.13%
f. De rubriek "Onder de schietboom"	414	84.84%

8. Vindt U dat het L.S. vaker een bepaald thema moet bevatten?

a. Altijd een thema	116	23.78%
b. Af en toe een thema	104	21.31%
c. Regelmatig een thema	192	39.34%
d. Hoeft helemaal niet	64	13.11%
* Niet ingevuld	12	2.46%

9. Wat vindt U van het aantal foto's in het L.S.?

a. Te veel foto's	0	0%
b. Te weinig foto's	56	11.48%
c. Aantal foto's is goed	422	86.48%
* Niet ingevuld	10	2.04%

10. Wat vindt U van het aantal advertenties in het L.S.?

a. Te veel	18	3.69%
b. Te weinig	48	9.84%
c. De verhouding tussen art. en advert. is goed	414	84.83%
* Niet ingevuld	8	1.64%

11. Wat vindt U van het formaat van het L.S.?

a. Goed	464	95.08%
b. Te groot	4	0.82%
c. Geen mening	12	2.46%
* Niet ingevuld	8	1.64%

12. Zou het L.S. vaker per jaar moeten verschijnen?

a. Ja, n.l. 6 keer	146	29.92%
Ja, n.l. 6 tot 8 keer	8	1.64%
Ja, n.l. 8 keer	12	2.46%
Ja, n.l. 10 keer	2	0.41%
Ja, n.l. 12 keer	16	3.28%
Ja, n.l. "meer dan nu"	8	1.64%
b. Nee, n.l. 5 keer	12	2.46%
Nee, zonder bijschrift	186	38.11%
c. Geen mening	84	17.21%
* Niet ingevuld	14	2.87%

Indien "ja", bent U bereid, meer abonnementsgeld te betalen?

Zoals uit 12 a. blijkt, hebben 192 inzenders deze vraag met "Ja" beantwoord. 180 van hen zijn bereid, meer abonnementsgeld te betalen, hetgeen voor deze groep (192=100%) neerkomt op 93.75%.

13. Als U twee verbeteringen in het L.S. zou mogen aanbrengen, welke zouden dat dan zijn?

De antwoorden op deze vraag lenen zich niet voor procentuele weergave. Ze worden uitvoerig besproken bij de "Nadere beschouwingen", nrs 13.1 t/m 13.9.

14. Wat is Uw algemene waardering voor het L.S., zoals het nu verschijnt?

"Heel slecht"/cijfers 1, 2, 3	0	0.00%
Cijfer 4	2	0.41%
Cijfer 5	6	1.23%
Cijfer 6	4	0.82%
Cijfer 7	66	13.53%
Cijfer 8	202	41.39%
Cijfer 9	112	22.95%
Cijfer 10	66	13.52%
"Heel goed"	18	3.69%
* Niet ingevuld	12	2.46%

Gemiddelde eindwaardering voor het L.S. zoals het nu verschijnt is 8,42.

15. Vindt U een blad als het L.S. zinvol voor het Limburgse Schutterswezen?

a. Ja	468	95.90%
b. Nee	6	1.23%
c. Geen mening	8	1.64%
* Niet ingevuld	6	1.23%

B. NADERE BESCHOUWINGEN

De redactie is zeer erkentelijk voor het feit, dat bijna 500 abonnees de moeite genomen hebben, het enquêteformulier zorgvuldig ingevuld te retourneren. Een bewijs te meer van hun grote betrokkenheid bij het Limburgs Schutterstijdschrift.

1. De relatie van de inzender tot het Limburgse Schutterswezen.

Zoals te verwachten, bestaat het grootste gedeelte van de inzenders van de enquête, 82,38%, uit leden van Limburgse Schutterijen of Schuttersgilden.

Interessant is overigens dat 70 inzenders, 14,34%, het woord "schuttersgilde" extra doorstrepen, als ze willen aangeven, dat ze tot een "schutterij" behoren. Het omgekeerde komt maar 4 keer voor.

Enkele persoonlijke notities bij de antwoorden waren:

- Ben lid van een Limburgs Gilde, dat aangesloten is bij Het Land van Cuyck-Noord-Brabantse Federatie.
- Ben Hoofdman van een Brabants Schuttersgilde.
- In mijn functie als Pastoor-Raadshoer.
- Mitglid der St.-Sebastianus Schützenbruderschaft, Merzenich, (D).

2. De mate waarin het L.S. gelezen wordt.

Bijna driekwart van de inzenders leest het L.S. **helemaal** (72.54%). En niet slechts één keer. "Meerdere malen: naslagwerk", noteert iemand bij dit onderdeel.

3. Op de vraag of het L.S. ook door anderen gelezen wordt, antwoordt bijna een-derde als enige het blad in te zien (30,73%), terwijl ruim een-derde opgeeft dat er één mede-lezer is (36.61%).

De overige inzenders die nog drie anderen en meer dan drie anderen aanstrepen, komen tot een gezamenlijk percentage van 23.77%.

Iemand noteert hierbij: "De hele schutterij".

Conclusie uit deze cijfers: het daadwerkelijk lezersbestand van ons tijdschrift is aanzienlijk groter dan het aantal abonnees doet vermoeden.

4. Zeer verheugend vindt de redactie het feit, dat 9/10 van alle inzenders het L.S. **belangrijk genoeg** vindt om het na eerste lezing **te bewaren**. (440 van de 488 inzenders).

Bijgevoegde notitie op een van de formulieren: "Ik deponeer het in het schuttersverblijf bij de schietbaan".

5. Moedgevend is ook **de mate waarin het L.S. "interessant" gevonden wordt**. Een zeer grote meerderheid is deze mening toegedaan (434=88,93%).

6. Over **de begrijpelijkheid van de teksten** bestaat haast unanieme tevredenheid (452=92,62%).

Eén inzender die "niet helemaal begrijpelijk" aanstreept, noteert er bij: "Niet te zeer geleerde woorden gebruiken."

Een ander merkt op: "In de teksten wat minder afkortingen gebruiken. Ben als Belg niet zo vertrouwd met de Nederlandse Bonden. Zo zijn EMM, MLSB, EST, LDS en SAS soms wat te veel afkortingen van het goede".

7. Artikelen en rubrieken die regelmatig gelezen worden.

Het aantal percentages per vraag-onderdeel laat zien, dat de belangstelling voor de diverse rubrieken en artikelen een nagenoeg gelijke spreiding heeft. Uitgangscijfer is 3/4 van de inzenders (72%-75%). De vraag-onderdelen 7b, "Artikelen met historische achtergrond" en 7f, "Onder de schietboom" scoren beide 10% hoger: respectievelijk 85.66% en 84.84%.

Enige aantekeningen door inzenders bij vraag-onderdeel 7g gemaakt:

- Graag een rubriek in de trant van: "**Te gast bij....**".
- Kleine, niet zo bekende schutterijen **zelf** gaan opzoeken en deze, welke anders nooit aan het woord zouden komen, uitvoerig belichten". Er wordt aan toegevoegd: "Mooie bijkomstigheid: trotse, blijde schutterij en extra-lezers (abonnees) voor Uw blad!".
- Ik lees alles. Heb 15 ordners met Limburgse schuttersknipsels, alles per afdeling gesorteerd. En verder: Vaak lees ik het hele blad na een tijdje wéér.

8. Voor wat betreft **de behandeling van bepaalde thema's** vinden 192 respondenten (39.34%) dat dit inderdaad **regelmatig** het geval moet zijn.

De antwoorden "Altijd" en "Af en toe een thema" liggen onderling nagenoeg gelijk in de waardering: respectievelijk 116 (23.78%) en 104 (21.31%) inzenders.

Slechts 64 personen vinden een speciaal onderwerp niet noodzakelijk.

Het overgrote deel van de inzenders (84.43%) ziet dus kennelijk graag, dat aan een bepaald aspect van het schutters- en gildegebeuren speciaal aandacht wordt geschonken. Voor de ene groep dan wel wat vaker dan voor de ander.

9. Het aantal foto's.

De verhouding van de foto's tot de rest van de teksten levert voor 422 van de 488 (86.48%) inzenders geen probleem op.

10. De advertenties.

Het aantal advertenties wordt, in het geheel van het L.S. gezien, over het algemeen "goed" bevonden (84.83%). Enkele kanttekeningen van inzenders:

- Liefst minder reclame (advertenties).
- Meer reclame en daardoor geen verhoging van abonnementsgeld.
- Enkele advertenties méér, doet geen afbreuk aan het L.S.

11. Eveneens algemene tevredenheid over **het formaat van het L.S. (95.08%)**.

Een extra opmerking in de marge: "Het formaat is goed voor verzamelaars".

12. Uiteenlopende reacties uiteraard op de vraag: **Zou het L.S. volgens U vaker per jaar moeten verschijnen?**

De bevestigende en ontkennende antwoorden wegen tegen elkaar op: "Ja" noteren 180 inzenders, "Nee" is de mening van 186 respondenten (resp. 36.89% en 38.11%). Opvallend is bij deze vraag het grote aantal dat "Geen mening" aankruist: 84 (17.21%).

13. Eventuele verbeteringen aan het L.S.

De meest bewerkelijke vraag van het enquête-formulier. Alle gestelde vragen zijn "Meerkeuze-vragen". Bij vraag 13 wordt een "woord-rapport" verwacht, terwijl boven-

dien alle mogelijke onderwerpen aan bod (moeten/kunnen) komen.

Onderstaand is uit de overweldigende hoeveelheid antwoorden een "bloemlezing" samengesteld, die bedoeld is representatief te zijn voor het geheel. Om de leesbaarheid enigszins te bevorderen, zijn deze antwoorden in een aantal "rubrieken" ondergebracht. De volgorde van deze rubrieken is zuiver willekeurig. Vooraf zij opgemerkt dat uiteraard niet alle opmerkingen tot in alle details opgenomen zijn. Bij formuleringen die karakteristiek werden gevonden voor een groep antwoorden, zijn zoveel mogelijk de inzenders zelf aan het woord gelaten.

13.1 Artikelen over historische onderwerpen.

Gelijkopgaande wensen naar beide kanten.

- Minder historie, meer actuele onderwerpen.
- Minder historische foto's, bijv. oude koningsplaten, vogels enz. Minder geschiedenis.
- Weglaten beschrijvingen van koningsplaten en de letterlijke teksten van speeches, preken etc.
- Meer historische reportages en specifiek over het zilver.
- Meer aandacht voor lokale tradities binnen het Schutterswezen.
- Omschrijven van de culturele betekenis van de schutterijen, van vroeger uit.
- Meer artikelen met een historische achtergrond.

Iemand suggereert, beide richtingen als het ware bij elkaar brengend: Eventueel, naast dit blad, 1x per jaar een uitgave met historische artikelen. Maar dan meer pagina's en artikelen die zeer goed gespreid zijn over geheel Limburg.

Niet alleen het verleden en het heden, ook de toekomst komt ter sprake: Meer aandacht voor evenementen, schuttersfeesten enz., die nog komen gaan.

13.2 Het L.S. en de jeugd.

- Indien mogelijk de jeugd iets meer tot haar recht laten komen.
- Het is niet een tijdschrift dat jongeren snel zullen lezen. Toch zijn er veel jongeren in de schutterijen te vinden. Ze zullen moeten worden warm gemaakt om het Schutterswezen mee in stand te houden.
- Het jeugd-schutterswezen meer promoten. De jeugd in artikelen naar voren halen. (Dit hoeft niet dikwijls, maar 1x per jaar is zo gek niet).
- Proberen iets te schrijven voor en over de jeugd. Dit, omdat er veel jeugd in de muziekkorpsen aanwezig is.

13.3 Het L.S. en de muziek.

Ook informatie over de afdeling MUZIEK wordt vaker gevraagd.

- Meer over drumbands of muziekkorpsen, eventueel toegelicht met foto's.
- (Voorzichtig:) Misschien over de muziekkorpsen van de schutterijen, want deze horen er natuurlijk ook bij.
- (Resoluut:) Aandacht voor de muziekkorpsen !!! Deze zijn het visitekaartje van de schutterijen!

13.4 De lay-out (de opmaak) van het L.S.

Nogal wat lezers hebben bezwaar tegen het kleine lettertype dat soms gebruikt wordt.

- De kleine lettertjes mogen wat mij betreft, vervangen worden door het normaal gebruikte lettertype. Dit bevordert en stimuleert de leesbaarheid.
- Waarom zijn de teksten soms zo klein gedrukt? Denk eens aan de oudere leden.

Een ander aspect komt naar voren in de opmerking: Kortere artikelen, waardoor er méér geplaatst kunnen worden.

Ook om beter rubriceren van de artikelen, wordt gevraagd.

Een ander wil de inhoud naar voren plaatsen, maar voegt daar aan toe: Dat moet echter niet gaan ten koste van het voorwoord.

13.5 De vrouw in de schutterswereld.

Men vindt/waardeert dat aan de **positie van de vrouw te veel positieve aandacht** wordt geschonken.

- Alle respect voor de resultaten van de drie dames, behaald op het L.D.S.-1992. (Limburgs Dames Schuttersfeest. J.W.). Zeker een vermelding waard, maar moet dit zo nodig op de omslag/voorzijde? Loop Uw doelstelling niet voorbij en laat dit tijdschrift een **SCHUTTERS**-tijdschrift blijven.
- Ik vind het L.S. niet interessant, als het zo doorgaat met de dames onder de buks.
- Wees zeer terughoudend met opiniërende artikelen, zoals: Mogen de dames nu wel meeschieten op het O.L.S.? Daarmee verliest U Uw objectiviteit en probeert U uiterst wezenlijke besluiten te bespoedigen, waar **het schutterswezen als geheel** wellicht nog niet aan toe is.
- Uw standpunt in het L.S. v.w.b. **dames in het 1e zestel op het O.L.S., het Marketentsterstreffen en het Dames-O.L.S.** kan ik zeer waarderen.
- Kort en krachtig: Geen vrouwen onder de schietboom op het O.L.S.
- Omtrent de bombarie, omdat de dames steeds meer de overhand krijgen binnen dit Blad, omschrijft een inzender zijn ongenoegen en hij vervolgt: 't was, 't is en ik hoop: 't blijft, een **schutterstijdschrift**.
- Zeer weinig vermeld over de 1e keer L.D.S., noteert een ander, kennelijk teleurgesteld: Had méér verwacht.

13.6 De kwaliteit van de foto's.

Ofschoon men zeer tevreden is over het **aantal** foto's (zie vraag 9), is er toch één algemene, door zeer velen geuite klacht: de foto's zijn te donker van kwaliteit.

Citaten: Foto's zeer slecht. Te weinig goede foto's.

- Kwaliteit foto-afdrukken drastisch verbeteren.
- Schutterszilver blinkt niet altijd even mooi.
- Foto's goed, maar duidelijker. (Te donker).
- Foto's graag in kleur. (Misschien te duur?).
- Schutterswereld = **kleurrijk**. Waarom geen kleurenfoto's? En parallel: Meer kleurenfoto's plaatsen: is toch een **kleurrijk** gebeuren?

Suggesties:

- Afbeeldingen van koningsparen in kleur.
- Foto-serie (mini) van alle nieuwe koningsparen.

13.7 De O.L.S. en het O.L.S.

Nogal wat vragen hebben betrekking op **de O.L.S.**, de Oud-Limburgse Schuttersfederatie dus. Citaten:

- Wil graag weten hoe de algehele organisatie van het Schuttersgebeuren in elkaar zit. Bijvoorbeeld: het O.L.S.-Bestuur en andere Besturen: wie daar in zit en wat hun functies zijn.
- Meer informatie over Federatiebestuur. Wie zijn het? Wat is hun taak?
- Ook **het O.L.S.**, Het Oud-Limburgs Schuttersfeest, wordt in de antwoorden betrokken: iets meer aandacht voor het O.L.S. Vaak is er n.l. een bijlage bij een regionale krant, die beter in dit blad thuishoort.

13.8 Meer aandacht wordt gevraagd voor de regionale spreiding van de berichtgeving.

"De liefde tot zijn land, is ieder aangeboren.", zegt de dichter. Hoe waar deze woorden zijn, is gebleken uit de opmerkingen bij deze vraag. Men kan overigens, in dit geval, "land" gevoeglijk vervangen door "landstreek". We laten de inzenders weer zelf aan het woord:

- Meer artikelen over de Schutterijen uit Zuid-Limburg en niet alleen over Midden- en Noord-Limburg.
- Meer over het ontstaan en de historie van Zuid-Limburgse Schutterijen: want we hebben hier ook zeer goede schutterijen.
- Meer uitslagen van de Midden-Limburgse Schutters Bond (de M.L.S.B.).
- Meer berichtgeving enzovoorts over de Belgische Schutterijen.
- Uitslagen Bondsfeesten Maas en Kempen.

13.9 Mededeling van uitslagen etc.

- Meer verslagen over Bondsfeesten e.d.
- Gaarne jaaroverzichten Bondsfeesten in Uw blad.
- Publicaties Normen en Reglementen, indien mogelijk.
- Eénmaal per jaar totale prestaties van de schuttersfeesten publiceren in aparte bijlagen.
- Vermelding uitslagen-lijsten schuttersfeesten.
- Eventueel uitslagen bekend maken. Dit met duidelijke toelichting.
- Zodra het klaar is, hele programma van Nederlands- en Belgisch-Limburgse schutterijen vermelden.
- Korte verslagen beleidsvergaderingen Bonden.

14. De waarderingscijfers zijn een flinke stimulans voor de redactie zich te **blijven** inzetten voor een L.S. van hoog kwaliteitsgehalte.

15. Daartoe draagt ook in niet geringe mate bij het feit, dat 468 van de 488 inzenders **het blad als zinvol voor het Limburgs Schutterswezen** ervaren. Een dergelijk vertrouwen doet de redactie met hernieuwde moed op de ingeslagen weg voortgaan: óp naar het eerste lustrium van het Limburgs Schutterstijdschrift.

SAMENVATTING.

De redactie stelt het zeer op prijs, te eindigen op dezelfde manier als waarop dit artikel begonnen werd: met haar grote erkentelijkheid te uiten jegens de vele abonnees die hun enquêteformulier hebben willen inzenden. Zeer veel gegevens hebben de antwoorden haar verschaft, waar zij in de toekomst echt iets mee doen kan en mee doen zal.

Ook de vele suggesties zullen in de toekomstige redactie-vergaderingen op hun merites en uitvoerbaarheid beoordeeld en waar mogelijk in praktijk omgezet worden.

HEEL HARTELIJK DANK AAN ALLE INZENDERS: ZIJ KUNNEN ER VAN OVERTUIGD ZIJN, DAT HUN REACTIES OOK ALLE ANDERE ABONNEES TEN GOEDE ZULLEN KOMEN.

Ten profijte van datgene wat abonnees en redactie gelijkelijk ter harte gaat: het Schutters- en Gildewezen in de ruimste zin van het woord.

Leeuwen-Roermond

Drs. Jean Walraven.

P.S. De enquête-formulieren liggen ter inzage.

KOPPEN • KRANTEKOPPEN • KRANTE

10 sep Indrukwekkende affiche Europees Schuttersfeest • 4 okt Schuttersfeest was geen ontgoocheling • 6 nov Marketentsters • 17 nov Raad van State: Loden kogels zijn verboden op schietterrein • "Dit is het einde van een lange schutterstraditie" • Kogelvanger verplicht voor schutterijen • Kogelvangens verplicht voor Echtse schutterij • 18 nov St. Michaël-Maasbracht Beek nu bij schuttersbond • "Uitspraak Raad van State betekent einde van OLS" • Donkere wolken boven OLS • 19 nov "Vrijwel geen enkele schutterij kan een kogelvanger betalen" • Kogelvangens einde van schutterijen? • 20 nov Steeds meer schutterijen gebruiken luchtbuksen • 21 nov Schutterijen schieten meer met luchtbuks • 24 nov Schieten buiten het seizoen • 25 nov Foto-expo OLS '92 in Kelpen-Oler • 27 nov Schutterscadeau- Koning Frans Roosen in brons vereeuwigd • 1 dec Schutterij wil nieuwe kogelvanger • 3 dec Burgemeester van Echt niet langer actief in OLS-stuurgroep • 4 dec Kogelvangens betekenen het einde van het OLS • 5 dec 10 procent van pilsje voor kogelvanger • Video-actie OLS Kelpen groot succes • 8 dec Meester Creemers krijgt zijn borstbeeld • Maurice Didden wordt nieuwe SAS-voorzitter • 11 dec Schutterijmuseum in Stramproy zoekt vrijwilligers • 14 dec Receptie Wilhelmina-Hingen • 16 dec Marc Donkers ontwerper van logo voor OLS 1993 • 17 dec Gildetrom • Logo OLS 1993 klaar • Schutterij uit Grathem houdt receptie • 22 dec Bestuur van OLS negeerde Limburgs dames schuttersfeest • 28 dec LDS Haelen op videoband • Schutterijen straks aan de kruisboog? • 30 dec Kogelvangens op kosten van Rijk bepleit • 31 dec Rinske Verheul: 'Blij dat we het er op aan hebben laten komen' • Plan voor schutterij in Nunhem • 12 jan Schutterij: winst OLS twee ton • Pierre Senden zilveren drummer • 14 jan Brabants bier op OLS in Koningsbosch • 15 jan Bergen: geen geld voor kogelvangens • 16 jan Schutterij Klimmen huldigt • 18 jan Gouden OLS-medaille Piet Franken • Nieuw vaandel voor schutterij Altweeterheide • 19 jan Limburgs kampioenschap Hermeniekes is net OLS • 20 jan Patroonsfeest stadsschutterij St. Sebastianus • 21 jan St. Sebastianus uit Laar-Weert viert feest • Nieuw vaandel voor "Antonius" • 23 jan Frits Corten krijgt schuttersonderscheiding • 't Boesjer OLS op cd • OLS-poststempel • Orde Rode Leeuw van Bree naar Stramproy • Echt promoot via post OLS Koningsbosch • 25 jan Hoge schutters- en kerkelijke onderscheiding voor Frits Corten • 26 jan St. Sebastianus Laar-Weert heeft nieuwe uniformen • 28 jan Schuttersbond EMM Dit jaar maximaal vijf bondsfeesten • Feest bij Laarder schutters • Schimmertse schutterseer voor griffier Tweede Kamer • Schutterij luidt griffier Kamer uit • 29 jan Broedertwist in het schutterswezen • "Een hele eer" voor Jan Maessen van de schutterij uit Obbicht: Keizer werd officier in orde van Rode Leeuw • 30 jan Meijelse schutter onderscheiden • Eén groot feest van schutterij en fanfare in Kessel • Nieuwe buks voor Brigida Noorbeek • Nieuwe buks voor schutters Noorbeek •

Uitdrukking:

"Niet weten, wat vóór onze tijd gebeurde, is altijd kind blijven". Cicero.

"Het schutterswezen heeft iets in zich"

JEAN VAN NUNEN INTERVIEWT MODERATOR MAESSEN

Met een grootse parade nam OLS-moderator Mgr. W. Heuvelmans op 3 mei 1992 in Roermond afscheid van het Limburgse Schutterswezen (zie ook LS nr. 15 pag. 32). Opvolger werd Mgr. R.H.M. Maessen, Vicaris-Generaal bij het bisdom Roermond. Tijdens het OLS in Kelpen-Oler werd Mgr. Maessen officieel geïnstalleerd als moderator van de OLS-Federatie.

Limburgs Schutterstijdschrift-medewerker Jean van Nunen bezocht zijn oud-leerling René Maessen in januari 1993 en tekende onderstaande op.

Jean van Nunen: Wij kennen elkaar van die middelbare school. U was toen leerling en ik was daar in dezelfde periode leraar. Bent U na die middelbare school direct naar het seminarie gegaan?

Mgr. Maessen: Ja en nee. Ik ben na de MULO naar de Carmelieten in Geleen gegaan tot het moment dat daar het gymnasium gesloten werd. Ik was toen nog te jong om naar de filosofie-opleiding in Heerlen te gaan. Ik heb toen een tussenjaar gemaakt in Gemert aan een school voor zogenaamde late roeping; dus voor jongens die op latere leeftijd

Jean van Nunen: Hebt U Uw priesteropleiding afgerond in Roermond?

Mgr. Maessen: Ook niet helemaal. U ziet dat mijn weg met nogal wat bochten en kronkels loopt. De HITP heb ik tot en met de stage-periode gevolgd. In 1972 ben ik naar Regensburg gegaan voor een zogenaamd pastoraal jaar. Ik heb dat daar ook gevolgd met wat praktijk-stage hier in Limburg. In juni 1974 ben ik in de Pius X-kerk te Echt tot priester gewijd.

Jean van Nunen: Bent U na Uw opleiding onmiddellijk in functie getreden bij het Bisdom Roermond of heeft U eerst elders het ambt van priester uitgeoefend?

Mgr. Maessen: Zoals gebruikelijk ben ik na mijn priesterwijding benoemd tot kapelaan. In mijn eerste parochie te Voerendaal heb ik vijf jaar gewerkt. Daarna vijf jaar in Kerkrade en vervolgens 6½ jaar in Maas-tricht. Ik heb dus bepaalde hoeken van Limburg mogen meemaken!

Jean van Nunen: Wanneer werd U bij het Bisdom Roermond benoemd?

Mgr. Maessen: Op 1 januari 1991 werd ik officieel benoemd tot Vicaris-Generaal van het Bisdom Roermond; dat is dus nog niet zolang geleden.

Jean van Nunen: Kunt U ons uitleggen wat de taak van de Vicaris-Generaal van het Bisdom Roermond inhoudt?

Mgr. Maessen: Ik zal het proberen. Net zoals een pastoor vroeger een aantal kapelaans had voor een aantal taken, zo heeft een bisschop ook een aantal directe helpers. Deze helpers worden vicarissen genoemd. Iedere vicaris heeft een bepaalde taak. Zo hebben wij een vicaris voor de catechese, een vicaris voor diakonie en evangelisatie. Ook kennen we een vicaris voor kerk-juridische zaken. In ons bisdom kennen we ook een vicaris voor benoemingszaken; dat is mijn taakgebied. Maar al die vicarissen samen zijn natuurlijk niet de bisschop; de bisschop heeft een geheel eigen functie.

Wanneer bijvoorbeeld de bisschop ziek wordt, moet het bestuur van het bisdom toch doorgaan. Iemand die dan aanspreekbaar is namens de bisschop is de Vicaris-Generaal. De Vicaris-Generaal is dus, juridisch ge-

Roermond, 3 mei 1992. Paradedoelcommandant Ch. Brassée en zijn adjudant W. Hoenen melden de aangetreden delegaties van Limburgse schutterijen aan Mgr. Heuvelmans.

Jean van Nunen: Monseigneur, als ik mij goed herinner bent U in Beek geboren. Hebt U in deze plaats ook Uw jeugd doorgebracht?

Mgr. Maessen: Ik ben in Beek (Limburg) geboren in de na-dagen van de oorlog toen de bevrijding al een feit was. Ik heb daar ook mijn jeugd doorgebracht tot het moment dat ik na de middelbare school Beek verliet om verder te gaan studeren.

priester wilden worden en nog geen volledige opleiding genoten hadden. Wij werden daar dus als het ware voorbereid op de filosofiestudie. Daarna ben ik naar het Hoger Instituut voor Theologie en Pastoraat (HITP) in Heerlen gegaan (toen het seminarie voor ons bisdom).

Jean van Nunen: Niet naar Rolduc?

Mgr. Maessen: Nee, het Groot-Seminarie was dicht. Rolduc was toen ook opgeheven als Klein-Seminarie. Vanaf het midden van de jaren zestig was de HITP het nieuwe seminarie. Dat was de plek dus waar je naar toe moest om de priesteropleiding van het Bisdom Roermond te volgen.

gezien, de eerste plaatsvervanger van de bisschop. De Vicaris-Generaal is in zeker opzicht de mond van de bisschop. Een Vicaris-Generaal mag best een eigen mening hebben over een aantal zaken, maar als ik ergens namens de bisschop moet zijn dan gaat het niet om mijn mening. Op dat moment spreek en handel ik namens de bisschop; in die zin ben ik dan de mond en de handen van de bisschop.

Jean van Nunen: Hoe bent U in contact gekomen met het Limburgse Schutterswezen?

Mgr. Maessen: Die vraag stelt U waarschijnlijk vanuit mijn huidige functie bij het Limburgse Schutterswezen. Mijn contact met het Limburgse Schutterswezen komt voort uit de directe vraag van de OLS-Federatie of ik de plaats wilde innemen van Mgr. Heuvelmans. Zoals U weet trad Mgr. Heuvelmans als plebaan van Roermond om gezondheidsredenen terug. Gelijktijdig wilde hij al zijn officiële functies neerleggen. Men zocht een opvolger en is toen bij mij terechtgekomen. Maar ik moet U zeggen dat het mij geen moeite heeft gekost om 'ja' te zeggen op die vraag; ik vond het een heel fijne en vererende vraag. Dat wil niet zeggen dat ik het als een bijzaak beschouw. Ik vind het schutterswezen zó wezenlijk voor onze samenleving dat ik er graag een steentje aan bij wil dragen, hoe bescheiden ook!

Jean van Nunen: Was het OLS in Kelpen-Oler Uw eerste officiële functie vervulling in het Limburgse Schutterswezen?

Mgr. Maessen: Ja, bij het OLS in 1992 was dit de eerste keer. Wel heb ik al eens een bondsschuttersfeest meegemaakt en heb ik al vaker met schutterijen samengewerkt. In Voerendaal en Chevremont was ik zeer nauw betrokken bij de schutterij. Ik heb er altijd heel fijne contacten mee onderhouden. Het Limburgse Schutterswezen heeft me altijd zeer geboeid.

Jean van Nunen: U bent nu moderator van de OLS-Federatie. Wat houdt dat in?

Mgr. Maessen: Als ik het moet optellen in activiteiten is dat niet overdreven veel, moet ik eerlijk zeggen. Het komt neer op het bezoeken van het OLS en enkele bondsschuttersfeesten. Verder geef ik gevolg aan de uitnodigingen die met het Limburgse Schutterswezen te maken hebben. Als moderator moet je natuurlijk ook de vergaderingen bijwonen van het Federatiebestuur.

Het moderatorschap is eigenlijk de zichtbare band die het Limburgse Schutterswezen wil onderhouden met de kerk. En dit waardeer ik zeer, omdat het Limburgse Schutterswezen het enige instituut is in Limburg dat op zo'n niveau officieel en publiekelijk banden onderhoudt met de kerk.

Natuurlijk zijn er vanuit andere gelegingen ook banden met de kerk, zoals de muziekwereld en de sportwereld. Bij het Limburgse Schutterswezen wordt het echter heel officieel onderstreept. Van hieruit kun je ook de taak zien van de moderator: een beetje meedenken en praten, niet zo zeer over de taken van de schutterij maar wel over het menselijke aspect er van.

Ik heb weliswaar geen directe stem in zo'n groot gebeuren als het OLS, maar vroeg of laat zou er een ethische vraag op tafel kunnen komen. Ik denk daarbij aan de vraag: 'Het OLS is dat nu een verbroederingsfeest of moeten we ons zo door de vraag van de consumptie laten leiden dat die de overhand zou kunnen krijgen omdat niet alleen de menselijke prestatie, maar ook de financiële kant niet onaardig is als zo'n feest goed slaagt!'

Wat prevaleert nu op den duur? Moet het zo'n perfecte organisatie worden dat het als een echt economisch geheel moet gezien worden, of moet het andere voorop blijven staan, namelijk het wezen van de hele zaak: het OLS een feest van verbroedering! Mocht zo'n vraag op tafel komen, dan zou ik daar wel iets over kunnen zeggen, denk ik. Met vele anderen samen natuurlijk.

Opmerking Jean van Nunen: Ik denk dat dan zeker naar Uw mening geluisterd zal worden en dat Uw stem wel degelijk meetelt.

Mgr. Maessen: Ja, dat hoop ik. Ik heb overigens geen enkele reden om aan te nemen dat dit niet zou gebeuren. Juist omdat vanuit het Limburgse Schutterswezen zelf die band met de kerk zo benadrukt wordt! Vandaar dat ik denk dat men er ook oor voor heeft als dit nodig zou zijn ...

Jean van Nunen: Uw functie als moderator blijft dus niet beperkt tot het OLS?

Mgr. Maessen: Nee, naast activiteiten van de OLS-Federatie bezoek ik ook regelmatig feesten van schutterijen en ben ik vaak bij jubilea van schutters. Ook vragen schutterijbesturen mij om eens een keer te komen. Het komt ook voor dat leden van een schutterij mij vragen of ik hen wil trouwen. In de mate van het mogelijke ga ik daar op in, maar je moet daar erg voorzichtig in zijn om geen precedenten te scheppen, hoewel ik ze vanuit mijn priester-zijn graag zou willen invullen.

OLS-1992: De zojuist geïnstalleerde moderator Mgr. Maessen in gezelschap van de heer en mevrouw Maks en de heer en mevrouw Mastenbroek.

Jean van Nunen: Vindt U het schutterswezen nog passend in deze moderne tijd?

Mgr. Maessen: Het begrip "moderne tijd" plaatsen we maar even tussen haakjes. Want wat is modern?. Het schutterswezen heeft mijn interesse omdat ik vind dat het schutterswezen, bijna onopvallend, een enorm grote taak vervult in het maatschappelijke en sociale leven van onze provincies Limburg en over haar grenzen heen.

Als ik bekijk hoeveel duizenden mensen aanwezig zijn bij een OLS of bij de (bonds-) schuttersfeesten en er hoeft geen oproerpolitie aan te pas te komen of er worden geen bussen, treinen etc. vernield, dan kom ik tot de conclusie dat het schutterswezen iets in zich heeft en dit ook heeft kunnen bewaren door de tijden heen. Dit 'iets' is echte vriendschap waar wel de onderlinge competitie bij aanwezig is, maar op een schaal dat dit hanteerbaar blijft.

Ik vind het van ongelooflijk groot belang voor onze tijd dat we omgaan met gegevens die hanteerbaar blijven. Er zijn zoveel dingen in de wereld die ons boven het hoofd groeien en daardoor onhanteerbaar worden. We hebben er dan geen greep meer op en dan wordt het vaak bedreigend. Dit alles is in het schutterswezen niet aan de orde!

Het kameraadschappelijke vind ik de hulp die mensen aan elkaar geven en het plezier dat ze er aan beleven. Het zijn allemaal zaken die ons aller inzet waard zijn om dat zo te houden.

Jean van Nunen: Dan nog een wat technische vraag. Wat is Uw mening over het 'loodprobleem'?

Mgr. Maessen: Een heel interessante vraag, moet ik zeggen. Laat ik proberen er een antwoord op te geven. Het loodprobleem staat natuurlijk niet op zich, maar heeft te maken met de grote milieuproblematiek.

Je kunt natuurlijk zeggen dat er zoveel mensen aan het schutterswezen hun plezier beleven en daarom trek ik me van die vraag niets aan. Als echter het lood een reëel probleem is, dan moeten we er serieus naar kijken. Ik heb echter ook de neiging om te zeggen dat als zaken omtrent het milieu zoveel aandacht krijgen en zo'n hete problemen zijn, dat je dan in het heetst van de strijd niet moet proberen een beslissing te forceren. Dat is nooit goed, dan ben je niet evenwichtig bezig. Laat dat maar eens wat berusten. Doe kalm aan, bekijk het dan nog eens heel

serieus en dan heb ik ook persoonlijk nog de neiging om te zeggen dat ik heel graag bereid ben om een dag of een halve dag per maand de auto te laten staan. En als dat ook een aantal andere mensen doen, dan is de 'schade' die door het loodprobleem veroorzaakt wordt al ver gecompenseerd.

Ik zou liever naar een andere oplossing zoeken die effectief is. Ik denk niet dat hier een effectief probleem wordt opgelost.

De bodemverontreiniging is natuurlijk reëel en we hebben allemaal de taak om onze schepping zo goed mogelijk te beheren; we zijn geen eigenaars. We hebben ze ook door te geven aan de generaties na ons. Ik ben geen expert, maar lood is één van die metalen die kunnen leiden tot vergiftigingsverschijnselen. Het lijkt me allemaal wat zwaar aangezet en overdreven. Het is natuurlijk ook afhankelijk hoe zo'n zaak wordt aangekaart en of het aandacht krijgt of niet. Misschien moeten we er gewoon over zwijgen.

Jean van Nunen: Zijn er nog zaken die U graag vermeld zag in het Limburgs Schutterstijdschrift?

Mgr. Maessen: Ik heb niet direct een onderwerp in gedachten waarover het Limburgs Schutterstijdschrift zou moeten schrijven. Ik vind dat heel veel belangrijke zaken al in het Limburgs Schutterstijdschrift worden beschreven. De activiteiten van schut-

terijen zullen de mensen echt interesseren, waardoor er ook een binding ontstaat en elkaars informatie wordt uitgewisseld.

Wat al gebeurt en wat ik ook in de toekomst graag zie gebeuren is af en toe wat aandacht besteden aan de binnenkant van het schuttersgebeuren, het wezen ook in verband met het naar elkaar toegroeiende Europa. Schutterijen hebben al lang over de grenzen heen gekeken voordat er sprake was van één Europa.

Zonder bezinning sterven zaken uit of krijgen een andere loop. Je moet telkens weer opnieuw 'herbronnen' als het ware naar het wezen. Je moet je regelmatig de vraag stellen wat je wezenlijk vindt voor het bestaan van een schutterij. En als die dingen van tijd tot tijd eens onder de loep worden genomen kan dat voor sommige mensen een hulp zijn of een 'Ah ha-Erlebnis' opleveren, zo van: 'Dat had ik nog niet zo gezien, dat vind ik de moeite waard'. Daarmee kun je het schutterswezen pas een grote dienst bewijzen. We moeten allemaal meedenken en niet alleen meeschieten!

Jean van Nunen: Mgr. Maessen, mag ik U namens het gehele Limburgse Schutterswezen en zeker namens alle lezers en lezeressen van het Limburgs Schutterstijdschrift heel hartelijk danken voor dit interview.

Jean van Nunen, Sweikhuizen.

HET PREDIKAAT "KONINKLIJK"

Slechts een beperkt aantal schutterijen in Nederlands-Limburg mag het predikaat "Koninklijk" voor haar naam dragen. Dat zijn er zeven om precies te zijn. Dit aantal blijft (vooral nog) ongewijzigd stabiel. Omdat het koninklijk predikaat niet meer wordt verleend aan verenigingen, die onder een overkoepelend verband vallen, zoals in dit geval de OLS-Federatie.

Ten tijde van Koningin Juliana, of zelfs daarvoor, werd slechts bij uitzonderlijke gelegenheden het begerde predikaat verleend. Bijzondere verdiensten of een uitzonderlijke ouderdom, of iets van dien aard, lagen aan de uitreiking ten grondslag. In Noord-Brabant is geen enkel gilde koninklijk. In Nederlands-Limburg zijn enkel de volgende zeven verenigingen koninklijke schutterijen/schuttersgilden. (in volgorde van predikaatverlening¹⁾):

1. De koninklijke Sociëteit van Handboogschutters St. Sebastiaan 1408, Maastricht

Dit in 1408 ter bescherming van stadswallen en -molens opgerichte schuttersgilde verkreeg al in 1878 de koninklijke status. Koning Willem III was destijds vier jaar beschermheer van St. Sebastiaan²⁾. De Maastrichtse handboogschutters zijn niet bij een schuttersbond aangesloten.

2. Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal.

Deze vereniging zou dateren uit het jaar 1544. In 1948 luisterde zij enkel feesten van het koningshuis op. Een glorierijke periode viel hen ten deel. In 1951 ontving St. Sebastianus-Voerendaal het koninklijk predikaat. In 1978 schreven de Sebastianen het OLS op hun naam. Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal is aangesloten bij de Zuid-Limburgse Schuttersbond. (Foto schutterij op de voorpagina).

3. Koninklijke Schutterij St. Lambertus-Oirsbeek.

Deze schutterij beroept zich op een oorsprong in 1353! Schutterij St. Lambertus-Oirsbeek werd in 1953 tot de koninklijke gelederen geroepen. In 1957 en 1974 keerden zij met de OLS-schietwinst gelauwerd huiswaarts. Schutterij St. Lambertus-Voerendaal maakt deel uit van de Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade.

Bondsschuttersfeest 1990 in Merkelbeek.

4. Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Heerlerheide.

Deze schutterij behoort tot de vrij jeugdigen, wat oprichting betreft. De oprichting vond plaats in 1849. Door goede prestaties en inzet viel haar in 1959 de koninklijke eer te beurt, een titel, die met trots gedragen wordt. Schutterij St. Sebastianus-Heerlerheide is eveneens aangeslo-

ten bij de Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade.

ZLF-1990 in Sleek-Echt. A. Ypelaar, koning van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Heerlerheide.

5. Koninklijke St. Willibrordus-gilde-Geysteren.

In 1472 werd in dit Noord-Limburgse dorpje een schuttersgilde in het leven geroepen. Precies vijf eeuwen later ontving de vereniging, bij gelegenheid van het 500-jarig bestaan, het predikaat koninklijk. Het gilde staat onder de beschermheerschap van baron C.W.J. de Weichs de Wenne, en is aangesloten bij de Kring 'Het Land van Cuijk' waarvan de baron voorzitter is³⁾.

6. Koninklijk Schuttersgilde St. Lambertus-Helden.

Rond 1563 zou deze broederschap in het leven zijn geroepen, onder patronesse van St. Anna. Het gilde werd met de koninklijke status vereerd in 1974. Uit haar gelederen kwam wijlen OLS-Federatievoorzitter mr. Frans Haffmans voort. Jaarlijks opent de standaardruiter van dit gilde de OLS-optocht. Schuttersgilde St. Lambertus-Helden hoort bij de Schuttersbond Juliana.

7. Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Gronsveld.

Anno 1619 werd deze schutterij opgericht door graaf Justus Maximiliaan van Bronckhorst. Slechts eens in de vier jaar, wanneer de 'grote bronk' trekt, rukt dit gilde uit en wordt de koningsvogel geschoten en wordt er op de traditionele wijze 'paol gehouwe'. Schutterij St. Sebastianus-Gronsveld is omwille van die exclusieve activiteiten niet bij een schuttersbond aangesloten.

Tot zover de opsomming van de vorstelijke verenigingen. Deze dienen zich naar hun stand te gedragen: 'noblesse oblige'.

De predikaatverlening geschiedde gewoonlijk op basis van een gereede ouderdom en de eis, dat de vereniging op het gebied van hun doelstelling de eerste of althans een zeer vooraanstaande plaats inneemt. En die voorname positie moet blijven. Bij verkeerd handelen of ontbinding van de vereniging kan een koninklijk predikaat en ook een dito erepenning bij hoge uitzondering ontnomen worden. In die zin kunnen we het predikaat en de erepenning enerzijds zien als een blijf van waardering voor inzet en prestatie, anderzijds als een stimulans om op de bekroonde weg voort te gaan.

Hub Zwart, Oirsbeek en Luc Wolters, Simpelveld.

- 1) M.R. van der Krogt, Koninklijk Verenigd, functie en analyse van een vorstelijk predikaat. (Rijswijk, 30 april 1991) 92, 103, 113, 130, 206 en 262.
- 2) Wim van den Eelaart, "Sint Sebastiaan bestaat 575 jaar". In Limburg van Mook tot Eijsden. Jaarboek 1983 (Geleen), 46-60.
- 3) De Gouden Guld. Kring van Schuttersgilden "Land van Cuijk" 1933-1983. (Venlo), 228-236. Geysteren en het gilde. (1982).

BEPALINGEN BETREFFENDE HET PREDIKAAT "KONINKLIJK".

1. Hare Majesteit De Koningin verleent het recht tot het voeren van het predikaat "Koninklijk". Het recht kan worden verleend aan ondernemingen en aan verenigingen en is strikt op naam.
2. Verlening van het predikaat houdt de verplichting in, dat de gerechtigde de Koninklijke Kroon mag voeren waar zulks in het gebruik past, bijvoorbeeld op briefpapier in combinatie met de naam van de onderneming of vereniging dan wel op een eigen vlag.
3. Het gerechtigd zijn tot het voeren van het predikaat houdt de verplichting in alles na te laten wat de reputatie van de gerechtigde zou kunnen schaden. Tevens dient de gerechtigde de bij de verlening uitgereikte documenten, te weten het afschrift van de koninklijke beschikking, de oorkonde en het exemplaar van deze bepalingen, met zorg te bewaren.
4. Het predikaat mag niet worden gevoerd in verbinding met een produkt.
5. Het recht tot het voeren van het predikaat kan te allen tijde worden ingetrokken.
6. Het recht tot het voeren van het predikaat vervalt, indien de juridische of feitelijke structuur van de gerechtigde verandert. Bij ondernemingen kan hieronder worden verstaan het geval dat de eigendom van de onderneming geheel of in overwegende mate in andere handen overgaat, de statuten worden gewijzigd, de onderneming in liquidatie treedt, in staat van faillissement komt te verkeren of surséance van betaling aanvraagt. Bij verenigingen kan hieronder worden verstaan wijzigingen van de statuten of het in liquidatie treden.
7. Het recht tot het voeren van het predikaat vervalt na vijftig jaar dan wel na een kortere periode, indien die bij de verlening is vermeld.
8. Wanneer het recht tot het voeren van het predikaat wordt ingetrokken dan wel vervalt, dient de oorkonde onverwijld te worden teruggezonden aan de Grootmeester Van Het Huis Van Hare Majesteit De Koningin. Alsdan mogen het predikaat en de koninklijke kroon niet meer worden gevoerd en dienen de statuten van de voormalige gerechtigde te worden aangepast.
9. In de onder 6 en 7 bedoelde omstandigheden waar de gerechtigde onderneming of vereniging blijft bestaan, kan bestendig van het recht tot het voeren van het predikaat worden verzocht aan Hare Majesteit De Koningin.
10. Deze bepalingen worden in twee exemplaren uitgereikt aan de gerechtigde. De gerechtigde dient één exemplaar te ondertekenen en aan de Grootmeester Van Het Huis Van Hare Majesteit De Koningin terug te zenden.

De ondergetekenden verklaren tekeningsbevoegd te zijn voor Koninklijke Schutterij St. Lambertus te Oirsbeek en kennis te hebben genomen van deze bepalingen en zich daarna te zullen gedragen.

Opoeteren 3 juni 1962: Mr. Frans Haffmans tijdens een culturele manifestatie. Dia uit de collectie van Gouverneur Roppe.

ZIJN VREDE EN VEILIGHEID U WAT VRIJE TIJD WAARD?

Het Korps Nationale Reserve van de Koninklijke landmacht bestaat uit vrijwilligers. In hun vrije tijd worden zij opgeleid om bij crises vitale strategische objecten in de buurt van hun woonplaats te beveiligen. En hulp te verlenen bij calamiteiten. De opleiding bestaat onder meer uit theorielessen en militaire oefeningen.

Natuurlijk kost u dat wat vrije tijd. Afhankelijk van uw rang zo'n 40 tot 60 uur op jaarbasis. Verdeeld over oefenavonden en weekends. Daar staat een tegemoetkoming in de kosten tegenover. Mannen en vrouwen tussen de 19 en 49 jaar met een sportief karakter en de juiste motivatie zijn méér dan welkom.

Militaire ervaring is een pré, maar beslist niet noodzakelijk. Als u de bon inzendt, sturen wij u snel nadere informatie. Een persoonlijk - vrijblijvend - onderhoud behoort ook tot de mogelijkheden.

BON Stuur mij meer informatie over Het Korps Nationale Reserve.

Naam _____ m / v

Adres _____

Postcode _____ Woonplaats _____

Provincie _____

Telefoon _____ Geboortedatum _____

Ik ben niet - wel in dienst geweest

Registratienummer _____

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:

Korps Nationale Reserve, Nationaal Territoriaal Commando,
Antwoordnummer 10100, 2800 VB Gouda.

LS

VRIJWILLIGERSWERK VEREIST PROFESSIONELE AANPAK

Besturen vraagt kwaliteit (2)

Vrijwilligerswerk krijgt niet die erkenning die het eigenlijk verdient. Een grotere waardering is niet alleen van belang voor degenen die al actief zijn als vrijwilliger en voor hun verenigingen, maar ook voor de mensen die profijt hebben van vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is in onze samenleving een alledaags, bijna vanzelfsprekend, verschijnsel. In de krant vind je regelmatig advertenties waarin om vrijwilligers gevraagd wordt. Ook de overheid doet, veelal onder druk van bezuinigingen, steeds vaker een beroep op vrijwilligers. Hoewel dat al genoeg zegt over het belang van vrijwilligerswerk, wordt het door velen nog steeds niet gezien als echt werk. Diverse organisaties die het vrijwilligerswerk begeleiden, proberen hier door middel van publicaties en activiteiten verandering in aan te brengen en op te komen voor de rechten en belangen van vrijwilligers. Daarnaast worden er de laatste tijd heel wat projecten uitgevoerd, waarbij nadrukkelijk gewerkt wordt aan -hoe vreemd dat ook moge klinken- de professionalisering van vrijwilligerswerk.

Publiciteit

Publiciteit, reclame, promotie, public relations en marketing zijn allang niet meer onderwerpen die alleen aan het bedrijfsleven zijn voorbehouden. Ook voor ons Limburgse Schutterswezen is een goed publiciteitsbeleid geen overbodige luxe. Dat geldt ook voor de bestuursleden in ons Limburgse Schutterswezen. Ook zij moeten aan potentiële leden of deelnemers en subsidiegevers duidelijk maken wat ze te bieden hebben. Om hun positie te behouden is het noodzakelijk, dat ook zij aangeven waarin zij zich onderscheiden van anderen. Kortom: ook voor hen is het 'tijd voor publiciteit'.

Gebrek aan middelen, mankracht en expertise hebben ertoe bijgedragen dat de meeste schutterijen, schuttersbonden en de OLS-Federatie nauwelijks aandacht besteedden aan publiciteit. Met alle gevolgen van dien: onbekendheid, sommige activiteiten met een teruglopend bezoekersaantal, in de media geen of alleen maar negatieve aandacht en bij sommige schutterijen zelfs een teruglopend ledenaantal.

Om de bestuurders in het Limburgse Schutterswezen op het vlak

van het vormings-, bestuurs- en ontwikkelingswerk deskundiger te maken in het omgaan met publiciteit is het gewenst dat de OLS-Federatie hierin de leidende rol gaat vervullen. Extra subsidies dienen beschikbaar te komen voor dit doel.

Alle besturen dienen onder andere te onderzoeken welke interesses er bij de aangesloten leden/verenigingen leven en wat de beste mogelijkheden zijn om aan die interesses te beantwoorden. Ook dient men gebruik te maken van een verscheidenheid aan middelen om -potentiële leden te interesseren en te activeren om aan één of andere activiteit van vormings-, bestuurs- en ontwikkelingswerk of aan scholing voor volwassenen deel te nemen.

Tot slot zou d.z.v. de OLS-Federatie een beleid ontwikkeld en uitgevoerd moeten worden.

Daarnaast zou een regelmatige evaluatie moeten plaatsvinden, waardoor de resultaten ook overdraagbaar zijn op elk gebied binnen de OLS-Federatie.

Verhoging status

Een aantal besturen binnen ons Limburgse Schutterswezen hebben al ervaren dat scholing en vorming van hun bestuurders tot betere resultaten hebben geleid.

Deze besturen, die reeds langer oog hadden voor vernieuwingen, leerden opkomen voor hun eigen organisatorische belangen en weten nu dat publiciteit van groot belang is. Daarnaast heeft publicitair denken ook veranderingen in die besturen te weeggebracht.

Het geheel is dan ook een positieve bijdrage aan de vergroting van de erkenning van een bestuursfunctie (lees: vrijwilligerswerk), want cursussen stellen onze besturen in staat zelf goede publiciteit te ontwikkelen en daarmee bekendheid te geven aan het eigen werk. Wil iets gewaardeerd worden dan moet men het kennen. Om het te kennen moet er bekendheid aan gegeven worden. Als men het kent volgt beoordeling en waardering, met als gevolg verhoging van de status. En dat is van grote betekenis voor alle vrijwilligers in het Limburgse Schutterswezen.

De Nederlandse minister van Welvaart Volkshuisvesting en Cultuur (WVC) wil het vrijwilligerswerk stimuleren. Maar de vraag is natuurlijk in

welke vorm dat gaat gebeuren. Want het is een misvatting te denken dat bestuurswerk geen geld kost. Bestuursleden hoeven dan misschien niet betaald te worden, maar aan het werk dat ze verrichten zitten altijd bepaalde kosten vast. Denk alleen maar aan de overheadkosten en de verzekeringen, allemaal uitgaven die noodzakelijk zijn om vrijwilligers optimaal te laten functioneren. Waar haal je het geld daarvoor vandaan? Overheidssubsidies zijn lang niet altijd toereikend. Bovendien wordt er de laatste jaren fiks bezuinigd. De overheid trekt zich steeds meer terug.

Wij moeten daarom actief op zoek gaan naar andere geldbronnen. Naast de overheid krijgen andere partijen een grotere verantwoordelijkheid voor zorg en welzijn. Met name het bedrijfsleven zou daar een rol in kunnen spelen. Dat kan door middel van donaties of in de vorm van sponsoring. Er bestaat echter maar weinig informatie over sponsoringrelaties, over de ideeën die daarover bestaan in het bedrijfsleven en over de wijze waarop wij zouden moeten handelen bij sponsoring.

Een onderzoek heeft uitgewezen dat sponsoring van verenigingswerk nog maar op kleine schaal plaatsvindt. Dat neemt niet weg dat uit reacties van bedrijven op te maken is dat er binnen het bedrijfsleven zeker een draagvlak voor sponsoring te vinden is. Voor het bedrijfsleven spelen daarbij vooral motieven als naamsbekendheid, maatschappelijke bewogenheid, fiscale en sociaal-psychologische overwegingen een rol. Om deze geldstromen aan te boren geldt ook hier weer dat wij ons moeten weten te verkopen. Marketing is daarbij onontbeerlijk, want wil je je op de sponsormarkt begeven dan moet je je zorgvuldig voorbereiden en verdiepen in de overwegingen van een sponsor.

De meeste verenigingen weten echter niet goed hoe ze sponsorwerving aan moeten pakken. Willen ze ook hier iets mee bereiken dan moeten ze professioneel te werk gaan. Sponsoring vereist een doordachte en gerichte aanpak.

Regioplan B.V.* komt met enkele publicaties voor vrijwilligersorganisaties bij het zoeken naar sponsors.

Naast een actieplan en handige tips wordt in het kort het hele sponsorproject dat de potentiële aanvrager moet afleggen in schema gebracht. De publicaties bevatten nuttige informatie voor alle soorten van verenigingen die op zoek zijn naar nieuwe geldstromen. Niet alleen komt sponsoring de kwaliteit van het vrijwilligerswerk ten goede, ook kan het een steentje bijdragen aan de verdere erkenning van ons schutterswezen.

Wim Pijpers

- ★ **Speuren naar sponsors**, Regioplan. Voor Hfl 2,50 te bestellen bij de Landelijke Vereniging Vrijwilligerscentrales in Utrecht, tel: 030-331373.
- ★ **Een warm gevoel bij de mensen...**, een studie over sponsoring- en samenwerkingsrelaties tussen bedrijven en vrijwilligersorganisaties. Publicatie 46 van Regioplan. Te bestellen: W.G. Plein 369, 1054 SG Amsterdam, tel: 020-121541.

DAG DER WRAKE

D'r Vaer waor e bietje op z'n eige ... in zichzelf gekiërd ... haw ze neet allemaol op 'n rie. "Dae hat ouch nog noëts d'r voëgel aafgesjaote", zagte ze van 'm.

Hiël lang haw d'r Vaer 't neet gedurfd, mè ziëve-en-twintig jaor gelijje haw hae zich dan toch aangemeld bie de sjötterrie.

Dao hawwe ze 'm de vaan in de heng gedujd en die droog hae noe nog. En dat deeg hae good.

Excellent sjtram kos hae kieke bie defilees en zoëget.

Tage de Pinkstere woërt hae altied aeve apaart genomme durg d'r vuërzitter en dan begos e ritueel woë d'r Vaer nao al die jaore nog ummer geine nondedju van snapde. Dan mog hae, nae dan móos hae zich eine drinke mit d'r vuërzitter dae 'm d'r res van 't sjötterssiezoen baw neet zoog sjtaon.

De mam van d'r Vaer -'n widvrouw-waor miensjesjuu.

Vreuger moos ze de bloom van 't dörp gewae ziën, mè noe kaom ze al jaore -om precies te ziën; saer ze d'r Vaer gekriëge haw- de duër neet oet.

Mennigei zou dinke dat ze al lang doënd en begrave waor.

De kos d'r Vaer met mit ein dink raozetig gek kriëge. D'r waor mer ein dink woë hae gelujjetig van oet ziene doënd kos komme: de mam!

Dan kreeg hae 't, begos te sjtamele en te razele.

Dao kreeg hae 't glaas beer van d'r vuërzitter.

"Zegk Vaer" begos dae ... "wie is 't mit de mam, ich höb ze al 'n tiedje neet geziën?"

"D ... d ... mmmmmmmmmam?"

Dao haw d'r Vaer 't wir.

"Ich sjnap 't al Vaer, zegk mer nieks mië".

Terwiel d'r vuërzitter dit zag lag hae zien hand op de sjouwer van d'r nog sjtamelende Vaer.

"Wat dinkste Vaer, zou 't versjtendig ziën om mit te sjeete dits kiër?"

Mit de Pinkstere waor namelijk altied 't Kuëningsvoëgelsjeete.

Ein evenement woë, zoë wie bekind, 't ganse dörp vuër op de bein kaom. Noe kos d'r Vaer sjeete es d'r bèste. Wie apaart hae ouch waor; hae haw op kirmesse altie enne sjwerm vrouwluj om zich haer omdat hae dan aan de sjeettent zoëvööl roëze aafsjaut dat d'r gei maedje zonger 'n roës uëver 't dörp leep.

Naodat d'r vuërzitter 'm dat noe gevraagd hej ging hae ins good rechop zitte, maakde zich get breid en zag: Och ja, ich höb altied al ins gaer dra mit wille doën".

D'r vuërzitter sjraapde zien kael ins, kiëk nao die angere van 't besjtuur die, bie wat noe komme ging, altied aeve sjtopde mit kaarte en vroeg: "Höbste 't al mit de mam druëver gehad, Vaer

"Nnnnnn ... eh ... hmmm ... ich bin ... ich ... wou ... wir ..."

Ger Bertholet tijdens het OLS-1992. In zijn nieuwste creatie als zanger brengt hij een ode aan de zangeres Beppe Kraft.

Terwiel hae zoë prebeerde oet ziën wuërde te komme heel hae zich krempechtig vas aan de tiëk. D'r vuërzitter lag mit vööl geveul 'n hand op ein van de zien, kiëk wir ins nao d'r res van 't besjtuur en zag: "Ja jong, de wets es de mam 't d'r mujjelijk mit had ... ja dan is 't missjien baeter ... ich mein ... ja de wets waal". D'r Vaer knikde en vaegde ins mit ziene moew langs de ouge. "Cha ... Charel, gaef os hie get".

"Nae Vaer, van mich! De drinks dich nog enne van mich ... Charel, enne van mich, hè! Ich mot aeve pisse, Vaer. Ich böen zoë teruk!"

Jao en zoë kaom 't voëgelsjeete en 't waor wie gewend sjpannend en gezellig. Dits kiër haw d'r vuërzitter zelf - mit innige onduidelikke hulp woërd gefluusterd - d'r kuëningsjäöt gelos. En wie zoëlang es hae d'r bie waor al geweun. d'r Vaer waor d'r iësje dae 'm feliciteerde. Wie hae 'm dat eedesj kië flikde wis genne want eigelik huërde d'r hiër pesjtoërd d'r iësje te ziën.

Nao aafloup woërte in 't sjöttelokaal beer en wietse getapt.

Daobie lachde d'r Vaer mer get mit omdat 'm 't meiste baove de patsj gong.

En zoë kos 't gebuëre dat hae inins te vreug lachde.

Al zien leef sjöttersvrung sjaterde van 't lache.

"Auw hoor Vaer, auw hoor, doe höbs d'r voëgel ouch neet aafgesjaote." Wie d'r vuërzitter dat zag, moos de ganse sjeepsjap nog helder lache.

"Waaaah, dat mos dich nuëdig zegke", sjrieëwde d'r tamboer-maitre d'r nog baove-n oet. "Hahahahahaha ..."

Noe gebuërde zoëget waal dekker dus d'r Vaer haw good in de gate dat hae wir ins 't verke waor. Mè dat hae ze huj de raekening zou presentere in plaatsj van de vlag ... dat haw nog genne in de gate. Ze koste d'r neet taeghe es hae hun in de ouge kiëk en dat haw 'm op 't idee gebrach. Ins moos d'r toch ins get gebuëre. Langzaam mè ziëker waor hae -sjepeke vuër sjepeke- begos mit zien experiment. Bie eeder oettrae haw hae zich enne man of twië oetgezoch die hae dan gong aankieke. rech in de vraet of achter in d'r rök. En dan observeerde hae sjeerp hun reaksies. Ao ... en da probeerde ze 'm nog vuër d'r gek te houte mit dinger es: "Vaer, biste soms verleeft op mich?" Of: "Jonges, ich höb sjans van os Vaer-ke!"

Dao kos hae allang taeghe.

Oere haw hae heim vuër d'r sjepegel gezaete en gekiëke ... gekiëke. En hae ging get veule ... 'n gans apaarte krach veulde hae achter zien ouge ... 't brant en goof enne drök esof dao god-wet-wat nao boete wou. En inins waor 't dan gebuërd!

't lësj zoog hae zich get mistig waere en doe -es hae 't neet zelf waor gewae haw hae 't neet gelof- zoog hae zich e paar centimaeter van d'r grond aaf gaon. Hae haw zich nog net op tied vas kinne sijnappe. Sjtiekem waor hae daonao mit zien experiment wieër gegange. Op 't paerdsrenne in Sjaesberg waor 't 'm gelökt enne jockey van 't paerd aaf te kieke. Op d'r maert in Valkeberg kreeg hae d'r Bananeboxer enne hauve maeter de loch in, woë dae mitein e wonder van maakde en bie aankoup van 25 gölle fruit haorfien vertelde wat 'm uëverkomme waor.

D'r Vaer haw zien mam nieks van zien experiment vertèld. Dat is e bietje biezonder want dao haw hae zie laeve lank nog gein geheime vuër gehad. Mè, hae wis dat hae 't kos! Ongerwiel 't sjöttersvolk dus nog zoot bie te komme van 't lache waor d'r Vaer nao d'r hook bie de vinster gegange en dao haw hae zich gezat onger de priezekas. Kwasi onversjillic begos hae nao boete te kieke en wie hae zoog dat ze wir mit get angesj bezig waore, waor hae begos.

D'r vuërzitter in d'r rök kieke. Röstig, zonger uëverdriëve sjtare. Langzaam want hae haw alle tied ... en inins gebuërde 't! E paar centimaeter nog mer ... mè genog om te bereike dat d'r vuërzitter zich aan de tiëk vas moos sijnappe. Dae zat ouge op wie sjöttelkes. Allé hop! Dao haw d'r Vaer 'm al op enne hauve maeter. 't Sjötersvolk haw de moel aope hange pis op d'r grond. D'r pfenningevötser Biëlmans sjloog e kruuts, mè d'r Vaer zag gans röstig: "Duët aope!" Wie gehypnotiseerd leep d'r tamboer-maitre nao de duër, maakde die aope en dao waor d'r Vaer al boete mit d'r frissje majesteit.

Ziene vuërzitters-behèj waor van 'm aaf, zie gezich zoë gries wie de kirkmoer en de ouge sjtonge 'm in d'r kop wie matgesjlage käälkjes. Zien luppe waore zoë blauw wie trappe-sjein en de teng dansde 'm in de moel.

"Laot mich aaf Vaer, laot mich aaf!" Zien sjtum klonk zach en toegekniëpe, bienao neet te versjtaon.

In de duër van d'r café waor d'r Vaer blieve sjaon en trok zich van dat gesjijmer nieks aan. Hae haw 'm noe al op veer maeter. En mit gemaak, esof 't 'n ballon waor, leet hae 'm nog hoëger gaon. Ongertössje sjuurde hae zoë dat hae 'm op de huëgde van d'r kirktaore kreeg. Man ... de doeve in d'r taore vele va srijk van de eier ... enne verdwaalde toeris op de Eyserhei leet promp d'r verrekieker oet de heng valle en op Baek en i Brunssum woërt groët alarm gesjlage ongerwiel ze zich vreigelde of 't noe om enne Ufo gong of e geheim waope van d'r Rus.

"Zoë" zag d'r Vaer, "is 't koud dao baove?"

D'r bange vuërzitter in vol ornaat sjöddelde ziene kop.

"Mie gewaer en gaw e bietje!" D'r Vaer reep 't en wis dat hae bedeed zou waere. D'r bange Biëlmans waor al hauerwaegs 't Bergske en vuër dat ouch mer eine van de toesjouwers zien ouge van d'r vuërzitter haw durve aaf doën waor hae al wir terug, mit 't gewaer. D'r Vaer pakde 't aan en haolde 't oet d'r foedraal. Det waor get sjoëns, zegk. De zoogs aan wie 't blonk in de aovondzon dat 't genne pröl waor en perfek ongerhoute. En esof hae d'r John Wayne zelf waor, sjtook d'r Vaer 't op in de loch en reep: "Ich nog noëts d'r voëgel aafgesjaote?"

D'r waor get verdreetigs in zien sjtum te huëre.

't Sjötersvolk kiëk wie bevrare pi-laere nao baove en nao d'r Vaer en

zoog wie dae zie gewaer vriej aanlag en op d'r hiër vuërzitter mikde. Dae sjrieëwde in doëdsnoëd wie e mager verke.

De doeve vole nog ins van de eiere ... 't godslempke op 't graaf van de familie Janssen de Lumpens gong oet en d'r hiër pesjtoër sjloog de heng nao d'r hiëmel en baede: Dag der dagen, dag der wrake die ons aerd tot as zal blaken naar Sybille en David spraken hoe men sidd'ren zal en beven waor ich mer heim gebleve!

Enne kanl sjetterde durg de meiloch en zoch waeg tössje de hoezer.

't Zilvere vuëgelke van 't kuëningszilver - dat dink waor toch gauw 'n twiëhonderd jaor oud - sjloog aan diggele op 't kirkpaad.

't Angssjweit van d'r vuërzitter wejde de luj in 't gezich zonger dat ze oet hunne typisch limburgse trance ontwaakde.

Wir enne sjäöt!

De gesp van d'r vuërzitter ziene brookereem kaom nao onger, geliëk mit d'r iësjte sijaag van de kirkklok en terwiel die wieër gong mit tot ach oer te sjaon, zakde zien brook deeper es 't oug van de luj normaal verdrage kint.

"En noe d'r kuëningssjäöt", prevelde d'r Vaer in zie eige en lag mitein aan vuë d'r driejde kiër.

Paaf! Dao kaom, glinsterend in de aovendzon en flot daonao klaterend op de sjein, al 't kuëningszilver nao onger mit plaate woë missjien waal al honderde jaore gellijje klein onrech ingegraveerd waor.

"Jäözes-Maria-Joëzef", sjrieëwde d'r bange Biëlmans en mit veer anger officere biesde hae op 'e zilver aan, dat, net wie ze zich bukde om 't bie-ein te rape, nog bezeuk kreeg van d'r hoëge hood dae d'r razelende vuërzitter van d'r kop gevalle waor. De oficere sjaapde zoë ieverig dat zie es letste zooge dat d'r Vaer d'r vuërzitter nao onger leet komme en daobie zoë sjuurde dat d'r gowwe man baovenop d'r gouwe waereldbol mit kruuts van 't familiegraaf van Janssen de Lumpens terech kaom. 't Doerde aeve vuër hae durg haw dat hae dao zelf van aaf moos klumme.

D'r Vaer dujde zie gewaer wir in d'r foedraal en vuër dat hae 't Bergsjke op leep richting mam, zag hae: "D'r voëgel nog noeëts aafgesjaote? 't Is mer wieste 't bekieks!"

KONINGSZILVER VAN HET AKKERMANS GilDE

anno 1818

Venlo viert feest. 650 jaar geleden kregen de burgers van de Maasstad immers hun stadsrechten. In het kader van de festiviteiten worden van september tot december 1993 in het Goltziusmuseum voorwerpen tentoongesteld die een bijzonder verhaal over de geschiedenis van de stad vertellen. Tot deze 'pronkstukken' horen zeker ook de koningsstaf, kroon en de zilveren koningsplaten uit 1818 van het Huislieden- of Akkermansgilde die in dit museum rusten. De broederschap van akkermannen schrijft per slot van rekening reeds sinds de Middeleeuwen geschiedenis in Venlo.

Koningsstaf Akkermansgilde.

Het schutterszilver van het Akkermansgilde weerspiegelt, evenals het zilver van andere schutterijen, een brok historie die direct verbonden is aan het vogelschieten in het voorjaar. Op de keper beschouwd gaat het daarbij om vogelschieten dat vanuit cultuurhistorisch perspectief als een voorjaarsritueel dient te worden aangemerkt.

Oorsprong

Wanneer het Huislieden- of Akkermansgilde - ook wel de broederschap van Onze Lieve Vrouw ingen Dael genoemd - ontstond, is nog slechts bij benadering vast te stellen. A.J. Flament en M.H. Michels berichtten in de Maasgouw van 1894 dat de broederschap op 1 juli 1594

haar wettig reglement ontving en na een proeftijd van één jaar door het stadsbestuur als officieel gilde werd erkend¹. De organisatie van de huislieden bestond toen echter reeds meerdere eeuwen. Het oudste nog bekende archiefstuk dateert uit 1388². Deze Middeleeuwse oorsprong blijkt ook reeds uit het feit dat de broederschap was opgedragen aan de Heilige Maagd.

In die dagen stond in de directe omgeving van Venlo een kapel die was opgedragen aan 'Onze Lieve Vrouw in het dal'³. Hier bad de broederschap, samen met het gilde van de molenaars⁴, voor het zieleheil van overleden medebroeders⁵. Tevens gaf zij tijdens kermissen acte de présence in de processies.

Hoewel de broederschap daarmee reeds vele kenmerken van een schutterij in zich droeg, ontbrak voornamelijk de belangrijkste: het vogelschieten⁶. Dit werd door de broeders van het Onze Lieve Vrouwe Gilde pas rond 1665 ter hand genomen⁷. Toen ook koos men St. Urbanus - die samen met de Heilige Maagd op de knop van de staf staat afgebeeld - als tweede schutspatroon van het gilde.

Behalve broederschap en schutterij vormden de akkermannen of huislieden ook een gilde van verladers en voerlieden. Zij transporteerden goederen van schepen op de Maas naar het pakhuis en visa versa⁸. De eerste melding van deze activiteiten in georganiseerd verband dateren uit 1717⁹.

Het gilde rust

Tot aan het einde van de 18e eeuw kon het gilde in alle rust haar drie activiteiten ontplooiën. Toen echter de Franse Revolutie het Maasdal bereikte, achtervolgd door de storm die Napoleon Bonaparte heette, was het met de rust gedaan¹⁰. Zo schafte de Fransoos in 1810 de gilden af, als zijnde sociaal en economisch achterhaald.

Aldus moest het verladen in georganiseerd verband worden gestaakt. De akkerlieden lieten zich echter niet klein krijgen. Toen in 1814 het leed al weer geleden was, werd dan ook direct een nieuw reglement opgesteld, dat het stadsbestuur zonder problemen bekrachtigde¹¹.

In de Franse periode kwamen ook de schuttersactiviteiten stil te liggen.

Koningsstaf Akkermansgilde.

In 1792 werd Johannes W. Sporcck koning. Uit het gilde-archief blijkt, dat hij pas in 1818 door P.A. Hendriks kon worden opgevolgd¹².

Gilde en schutterij

In 1818 stond burgemeester H.P. Heuts de '... voer en akkerlieden dezer gemeente ...' weer toe om tijdens de kermis de vogel te schieten en met de beroemde Valuas '... den omtrek te doen ...'¹³. Uit het feit dat noch in het reglement uit 1814, noch in enig ander officieel schuttenstuk uit die tijd over vogelschieten wordt gerept, kan worden afgeleid dat het Akkermansgilde in die dagen op de eerste plaats een beroepsorganisatie voor verladers was. Het schuttersgebeuren vormde bijzaak. Pas gaande de 19e eeuw kwam daarin verandering¹⁴.

Het koningszilver anno 1818

Hoewel het Akkermansgilde, voor zover we kunnen nagaan, nooit rijk is geweest¹⁵, vormt het koningszilver dat in het Goltziusmuseum tentoon wordt gespreid, toch een grote schat. De waarde hiervan ligt niet zo zeer op het geldelijke¹⁶ als wel op het cultuur-historische vlak. Wanneer we dit zilver door de bril van onze verre voorvaders bekijken, moeten we concluderen dat zich hierin een emotionele belevingswereld weerspiegelt die eeuwenlang het denken bepaalde.

Emotionele duiding

Op het moment dat het Akkermansgilde in de 17e eeuw voor het eerst de vogel schoot, was het leven van

de gewone man alles behalve simpel. Hongersnoden, muizenplagen, bliksemingslagen, pest en ander onheil: onze voorouders wisten er niet goed raad mee. Vanuit hun denkraam was het nauwelijks te duiden. Slechts door er een straffende hand van God in te herkennen, kreeg de misère zin en betekenis. De emotie nam daarbij de ratio aan de hand¹⁷.

Bezie men het vogelschieten vanuit dit 16e en 17e eeuwse, emotionele denkraam, dan moet dit als een voorjaarsritueel worden aangeduid en geldt het als zodanig als een tegenhanger van de oogstdankfeesten. In dit voorjaarsritueel speelden de metafysische krachten die het aardse bestaan regeerden een hoofdrol¹⁸.

De schutter als 'homo ludens'

Tot op heden kan de historische figuur van de schutter niet beter worden gekenschetst dan als homo ludens of spelende mens, zoals Johan Huizinga die typeerde. In dit spel herkende Huizinga niet alleen een gemakkelijk tijdverdrijf, maar hij zag dit tevens als een cultureel mechanisme. Volgens zijn theorie vormen spelen een ritueel waarmee de mens iets over zichzelf en zijn omgeving vertelt. Zo'n ritueel treffen we ook in het schutterswezen aan en dan in het bijzonder in het vogelschieten.

Voorjaarsritueel

Ter nadere duiding van dit vogelschieten is van belang te constateren dat dit in feite onverbreekelijk met het voorjaar verbonden was en in veel gevallen nog steeds is. Verder moeten we onderkennen dat het bestaan van de doorsnee mens gedurende vele eeuwen direct afhangt van de oogst, als opbrengst van het veld. Deze opbrengst werd vanuit een emotioneel denkraam bepaald door de vruchtbaarheid van het voorjaar. Sinds jaar en dag wordt vruchtbaarheid op symbolische wijze als een vogel voorgesteld. Zo legden de Grieken hun lot in handen van de godin Afrodië, die in de gedaante van een vogel de Olympus afdaalde om de mensen vruchtbaarheid te schenken. Het Christendom kent de duif van Noë, die de palmtak bracht ten teken dat de zondvloed (zinnebeeld van de winter) voorbij was. En ook in de paaseieren moeten we een vruchtbaarheidssymbool herkennen. Het is vanuit deze achtergrond dat we het 16e en 17e eeuwse vogelschieten als een voorjaarsritueel moeten duiden. Ook de koningsvogel vormde een symbool van vrucht-

baarheid. Door de vogel af te schieten, haalde men die vruchtbaarheid binnen bereik van de gemeenschap. Belangrijk daarbij was dat de schutterij via een schietwedstrijd bepaalde wie op dat moment het meest geschikt was om de vruchtbaarheid in ontvangst te nemen. Hij werd koning, de aristos, hetgeen letterlijk de beste der besten betekent. Hij bleek de beste schutter van het moment, een gegeven dat gelet op de wapens waarmee vroeger werd geschoten meer betekenis heeft dan heden ten dage. Bij de installatie kreeg de koning daarom de zilveren vogel en koningsplaten omgehangen, ten teken dat de vruchtbaarheid in hem was overgegaan.

Hoewel nog slechts weinigen de fonkeling in het koningszilver, zowel van het Akkermansgilde uit 1818 als van andere schutterijen, in deze zin duiden, weerspiegelt het desalniettemin nog steeds dezelfde hoop op goede tijden die onze voorouders er in herkenden. Zij die de tentoonstelling gaan bezoeken, mogen er rekening mee houden.

Jos Gerits, Spaubeek.

Noten:

1. A.J. Flament, M.H. Michels, Het huislieden- of akkermansgilde, of broederschap van O.L. Vrouw in gen dael te Venlo. In: Maasgouw 16 (1894) pp. 1-11. Het reglement rust als kopie uit 1894 in Gemeente-Archief (GA) Venlo, archief Akkermansgilde, inventarisnummer 24. Het artikel van Flament en Michels geldt als belangrijkste literaire bron betreffende de geschiedenis van het Akkermansgilde. Gezien het feit dat zij zorgvuldig te werk zijn gegaan en waarschijnlijk over meer origineel bronnemateriaal beschikten dan heden ten dage nog aanwezig is, hebben de meeste auteurs die na hen kwamen met dank van bijdrage gebruik gemaakt.
2. GA Venlo, archief Akkermansgilde, nr. 1.
3. Flament, Michels, a.w. p. 9.
4. Flament, Michels a.w. p. 4; Jolles, J.A., Publications 73 (1937), p. 85.
5. De aard en het wezen van de broederschap kan, behalve uit de charters waarin het gaat om donaties ten behoeve van het zieleheil, goed worden afgeleid uit een kopie van het reglement zoals vermeld in noot 1.
6. De eerste schuttersgilden werden rond 1300 in de Vlaamse steden opgericht. Zie hiervoor J.C. Sickesz, Schutterijen in Nederland, Utrecht 1864 en Th. Reintges, Ursprung und Wesen der Spätmittelalterlichen Schützengilden, Bonn 1963. In het kader van mijn doctoraalonderzoek analyseerde ik ruim 40 schuttersreglementen. Het bleek dat de meeste Limburgse schutterijen tussen 1550-1650/1700 zijn op- of heropgericht. Zij allen vertoonden gelijke trekken, waarbij het vogelschieten, de zorg van het zieleheil en begeleiding van de processie als vaste kenmerken golden.
7. Flament, Michels, a.w. p. 10.
8. Hoe een en ander was geregeld, blijkt onder andere uit het vernieuwde regle-

ment uit 1814. Flament, Michels a.w. p. 5; GA Venlo, Archief Akkermansgilde inv. nr. 25.

9. Flament, Michels, a.w. p. 6; Jolles, a.w. p. 85. Hoewel reeds eerder werd aangegeven dat de broederschap in 1595 als gilde werd erkend, is niet duidelijk of zij toen reeds als ambachtsgilde gold.
10. L.J. Rogier, Eenheid en scheiding, (6e herziene druk) Utrecht/Antwerpen 1980, pp. 246-253, 281-292.
11. GA Venlo, archief Akkermansgilde, inv. nrs. 25 (reglement) en 39 (verzoek van het stadsbestuur om toezending alle relevante stukken ter herbekrachtiging). Overigens bevat inv. nr. 52 drie 'schuldbekentnissen' voor geleverd hooi en gedane diensten, gedateerd 24 januari 1808. De aanhef van deze stukken luidt: 'Wij ondergeteekende beregtigde van het **geweesen** akkermansgilde ...'. Hieruit blijkt dat het gilde reeds voor Napoleon's dictaat rustende was.
12. GA Venlo, archief Akkermansgilde, inv. nr. 28.
13. GA Venlo, archief Akkermansgilde, inv. nr. 40. Met de Valuas zijn de reuzenpoppen bedoeld, voorstellende de stichters van de stad, die tot op heden worden omgedragen tijdens processies en optochten.
14. Jolles, a.w. pp. 87-88. Na 1865 trad ernstig verval in. In 1886 probeerde men daarom het gilde nieuw leven in te blazen. Uit het vernieuwde statuut blijkt als doel van de vereniging: schietoefeningen op vogel en schijf, gezellig verkeer en het onderhouden van een stier ter hunnen voordele. Deze stier werd als vanouds op de Varrekamp gehouden, een stuk land dat sinds eeuwen aan de broederschap hoorde c.q. door de gilde in bruikleen was.
15. Jolles, a.w. p. 84.
16. Jolles, a.w. p. 89. De koningsstaf, kroon en koningsplaten uit 1818 vormen naast de archiefstukken de enige tastbare bewijzen van de eeuwenoude historie van het Akkermansgilde. Het schutterszilver van vóór die datum werd, zoals ook elders wel gebeurde, naar alle waarschijnlijkheid letterlijk verzilverd. De waarde was daarbij rechtvenedig met het gewicht van het gesmolten zilver. Om de koning in 1818 een waardig voorkomen te geven, schonken 12 broeders bij gelegenheid van het koningschieten ieder een nieuwe koningsplaat.
17. A. Th. v. Deursen, Volkscultuur in wisselwerking met de elitecultuur in de vroegmoderne tijd. In: G. Rooijackers, Th. v.d. Zee (red.), Religieuze Volkscultuur. De spanning tussen de voorgeschreven orde en de geleefde praktijk. Nijmegen 1986, pp. 56-57.
18. Deze cultuurhistorische duiding van het koningschieten is voor een belangrijk deel gefundeerd op theorieën van C. Geertz, The interpretation of cultures, selected essays New York 1973, in het bijzonder op zijn 'Thick description' (pp. 3-33) die hij op een magistrale wijze toepast in hoofdstuk 15 Deep Play: Notes on the Balinese Cockfight (pp. 412-455); V. Turner, The forest of symbols. Aspects of Ndembu ritual. New York 1976; P. Bourdieu, Outline of a theory of practice. Vertaald door Nice R. Cambridge 1977 (1972¹); H.F.M. Peeters, Historische gedragswetenschappen. Amsterdam 1978 (in het bijzonder zijn ideeën aangaande accommodatie en assimilatie zoals uitgewerkt in deel III); J. Huizinga, Herfstij der Middeleeuwen. Studie over levens- en gedachtenvorming in Frankrijk en de Nederlanden. Haarlem 1919 en Homo Ludens in: Verzameld Werk V, Haarlem 1950 pp. 28-247.

KRUISHEER DONAAT SNIJDERS SCHREEF OOK OVER DE SCHUTTERIJEN

Na pater Willem Sangers, verloren de Kruisheren te Maaseik hun tweede 'monument' Donaat Sniijders op 25 oktober 1992. Donaat Sniijders werd geboren te Geistingen op 23 november 1919 en trad in als Kruisbroeder op 5 augustus 1943. Na studies in Leuven, behaalde hij het licentiaat Wijsbegeerte en Letteren. Hij kwam terecht in Denderleeuw (Oost-Vlaanderen) waar hij nuttig werk deed. Later werd hij directeur van het Kruisheerenkollege in Neeroeteren.

Donaat Sniijders was stichter en voorzitter van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi in 1976. Hij werd ere-burger van Kinrooi en kreeg in 1988 ook de Kanunnik Coenenprijs.

De bibliografie van Donaat Sniijders is zeer uitgebreid. Hij schreef boeken, brochures en artikelen over zijn geboortedorp en over het Maasland, waarbij hij ook de schutterijen niet vergat. In zijn historisch werk 'Ophoven en Geistingen door de eeuwen heen', 1966, samen met H.J. Geerkens, besteedde hij enkele bladzijden aan de schutterijen Sint Servatius-Ophoven en Sint Lambertus-Geistingen. Voor de eerste vermeldde hij de 'schutte maenboecken' uit 1776/82 en noemde dit archiefbronnen van eerste rang. Na de Franse tijd werden de schutterijen weer opgericht. Er was in Geistingen nog een 'schuttenkamer' bij Graus. Het 'Dienstbodenboek Reyners' (kapiteinsfamilie uit Ophoven), vermeldt in 1858 nog uitgaven aan de Geistinger schutten. Rond 1865 zou ruzie de oorzaak van hun verdwijnen zijn geweest, daar waar in 1880 te Kessenich, dit leidde tot splitsing in twee bloeiende schutterijen 'Sint Martinus' en de 'Breidelzonen'.

In 1975 had Donaat Sniijders reeds over de schuttersgilden gepubliceerd in zijn brochure "Uit het verleden van Kessenich", onder meer dit gedicht, waarvan de eerste strofe luidt:

KESSENICH

Een naam als een klok, die nog lang nagonst
als de klepel weer stilhangt in het brons
tussen Maas en Kempen verscholen.

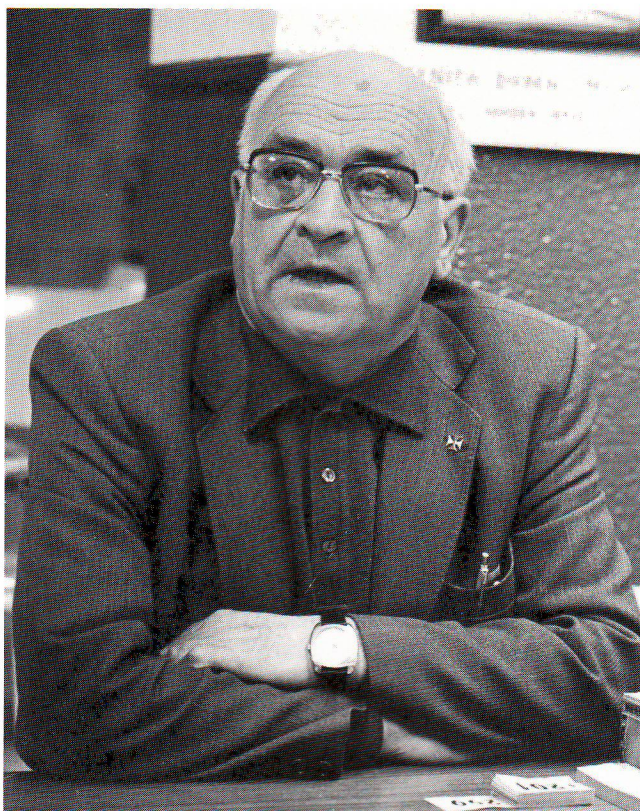
Dorp van kastelen en schuttersroem
van heren en laten en van de doem
op zielen, die in 't Broek verdolen ...

In deze uitgave behandelde hij het schutteboek van de oude Sint Martinus (1621) en schreef hierover: "... Want het gaat hier om een zeer gehavend register van de oude schutterij Sint Martinus. Het is een leren band met rugstempels 22 bij 18 cm. De 'inhoud' zijn een stel heterogene bladen, die niet alle behoren tot het origineel register: Het is duidelijk lange tijd kriskras door elkaar gebruikt ..."

In het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift plaatsen we het gedicht dat pater Donaat Sniijders schreef toen schutterij Sint Martinus-Kinrooi in 1986 het O.L.S. won.

Aan de persoon van Donaat Sniijders wordt ruime aandacht besteed tijdens een tentoonstelling in de bibliotheek van Kinrooi tot 30 juni. Er verscheen ook een gedenkboek met als titel: "MIJN LAND. Uit het werk van Donaat Sniijders." Een uitgave van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi.

Werner Smet.

Donaat Sniijders gefotografeerd door Karel Peeters.

AGENDA

Onderstaande gegevens ontvingen wij op 26 februari. Helaas was het niet mogelijk deze gegevens nog op te nemen in de Limburgse Schuttersagenda 1993.

Koningsvogelschieten

- 12 april bij: St. Catharina-Beek, St. Sebastiaan-Dorne, St. Harlindis & Relindis-Ellikom, St. Martinus-Grootbeersel, Breidelzonen-Kessenich, St. Hubertus-Manestraat, St. Lambertus-Molenbeersel, St. Catharina-Neeroeteren, St. Trudo-Opitter, St. Servatius-Raam en St. Anna-Voorshoven.
- 25 april bij: St. Pieter-Elen.
- 20 mei bij: St. Sebastiaan-As, St. Martinus-Kinrooi, St. Lambertus-Louwel, St. Amandus-Opplabbeek en St. Anna-Opplabbeek.
- 31 mei bij: St. Martinus-Kessenich, St. Martinus-Niel, St. Dionysius-Opoeteren en St. Monulfus & Gondulfus-Rotem.
- 12 juli bij: St. Sebastiaan-Grote Brogel.
- 15 aug. bij: St. Laurentius-Bocholt.
- 16 aug. bij: St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille.
- 29 aug. bij: St. Joris-Kaulille.
- 2 oktober: Najaarsvergadering OLS-Federatie in de schouwburg te Sittard.
- 9 oktober: Evaluatievergadering Muziek ZLSB in Margraten.
- 15 oktober: Bestuursvergadering ZLSB in Gulpen.
- 6 novemb: St. Hubertus-Ubachsberg: St. Hubertusviering.
- 13 novemb: Najaarsvergadering ZLSB in Vaals.
- 14 novemb: St. Gregorius-Visserweert: Schuttersmis.
- 21 novemb: St. Rosa-Sittard: 3e Marketentstertreffen.
- 14 decemb: Evaluatievergadering schieten ZLSB in St. Geertruid.

GRAFISCHE VORMGEVING IS VISUELE COMMUNICATIE

Het affiche waarmee Koningsbosch het OLS-1993 gaat promoten, is een ontwerp van de grafisch vormgever Marc Donkers uit Nieuwstadt.

Na zijn eindexamen aan de Kunst-academie te Maastricht, waar hij de studie grafische vormgeving volgde, kwam Marc Donkers, via een omzwerving in de popmuziek, in de drukkerswereld terecht.

Daarna maakte hij de overstap naar een reclamebureau. In juni 1992 startte Marc een eigen bedrijf; in zijn bedrijf is hij werkzaam als grafisch vormgever.

Tijdens de presentatie van het affiche voor het OLS-1993 in december j.l. werd aan Marc Donkers gevraagd een toelichting te geven op zijn ontwerp. Dit resulteerde in een kort, maar duidelijk standpunt.

Marc Donkers: "In één oogopslag moet duidelijk zijn wat er bedoeld wordt. Het moet herkenbaar zijn voor de kijker. Daarom is visuele communicatie het uitgangspunt geweest.

Omdat ik de schutterswereld alleen maar aan de buitenkant zag, heb ik getracht alles zo logisch mogelijk te benaderen.

De schutter heeft zijn blik constant naar boven gericht; hij volgt de verichtingen aan de schietharken. De toeschouwer volgt eveneens het gebeuren boven in de lucht. Vandaar mijn keuze om drie schietharken in silhouet op het affiche te plaatsen.

De bezoekers van een schuttersfeest komen uit alle windrichtingen. Zo heb ik voor de bezoeker ook iets herkenbaars in het affiche gebracht, namelijk de specifieke kenmerken die al van verre zichtbaar zijn. Voor Koningsbosch zijn dit met name de contouren van de kerk en het klooster; zij domineren in het beeld dat van ver zichtbaar wordt.

De keuze van wit op een ondergrond van zacht en donker vermiljoenrood wordt gewaagd genoemd, maar is bewust gekozen.

De automobilist kan de informatie, die wordt weergegeven op het affiche, in een fractie van seconden in zich opnemen. De fietser en de voetganger kunnen er langer de tijd voor nemen om het geheel op zich in te laten werken.

Het affiche mag echter niet afleiden, de boodschap op het affiche moet kort en duidelijk moet zijn."

Koningsbosch bereidt zich voor op zondag 4 juli 1993 als hun OLS wordt gehouden. De schutters zullen dan inderdaad de strijd wie de winnaar gaat worden, beslechten op de schietharken, die dan duidelijk staan afgetekend tegen, hopelijk een blauwe hemel.

Tekst en foto: Cor Voorter.

In zwart-wit spreekt het affiche van het OLS-1993 ook duidelijke taal.

DE SCHUTTERIJEN EN DE SCHUTTEN

Andermaal willen we de aandacht vestigen op de taken van schutten en schutterijen. De schuttersgilden hadden in de 17e en 18e eeuw een aantal basis-bezigheden. Jaarlijks werd er op de koningsvogel geschoten, processies begeleid en de overleden gildebreders in memoria herdacht. Dit gebeurt nu nog. Bovendien hebben we van enkele schutterijen kunnen achterhalen, dat ze beschermende taken verricht hebben of de leden politietaken. En dat aantal kan door goede studie wellicht danig uitgebreid worden. Maar dat bewijs leveren is dikwijls zeer lastig, bijvoorbeeld als we herhaaldelijk het woord 'schutten' tegenkomen.

Deze 'schutten' dienden op diverse wijzen hun diensten ter beschikking van de plaatselijke schepenbank te stellen, wanneer zij daartoe opgeroepen werden. Rest mij nog -in navolging op het vorige artikel in dit blad- om voldoende feiten aan te dragen om aannemelijk te maken, dat zwervers en vagebonden vervolgd werden door schutten. En dat de schutten voor zulke en andere taken door het gerecht (de schout of bode) opgevorderd werden om gerechtelijke taken tot uitvoering te brengen.

Bestrijding van vagebonden

Eerst maar over de vagebonden. In de 17e en 18e eeuw trokken vrij veel zwervers door deze landen. Ze kregen diverse namen van de plaatselijke bevolking: Zigeuners, Taters, Egyptenaren of vagebonden. De ingezetenen vreesden voor overlast van deze groepjes, voor berovingen van huizen en personen. Daarom werd er vrij hard tegen hen opgetreden. Van overheidswege werden er plakkaats afgekondigd, verordeningen, die bepaalden dat er patrouille moest worden gelopen, de ene keer door de schutten, de andere keer is er sprake van boeren, schutten en ingezetenen.¹

Twee beruchte vagebonden werden in 1699 te Meerssen gearresteerd door vijf schutten. De arrestanten werden naar de gevangenis te Valkenburg overgebracht.² In 1716 werden er weer twee Taters en Egyptenaren signaleerd. Zij waren gewelddadig bij een boerderij te Weert-Meerssen. De klok werd geluid. Alarmfase. De schutten moesten zich verzamelen. Gewapend en al

ging een voorhoede van 3 à 4 schutters onder leiding van de burgemeester te paard op weg om de boerderij te ontzetten. Zij werden gevolgd door een grotere groep gewapende schutten. Er werden tamelijk veel Taters aangetroffen, gewapend met pistolen en sabels. Toen deze rovers de voorhoede en de achteropkomende groep van de overige gewapende schutters zagen aan komen, sloegen ze op de vlucht. Drie Zigeuners konden worden gearresteerd en ze werden onder bewaking der schutten naar Maastricht in detentie gebracht. Eén van hen was een beruchte misdadiger, die voor eerdere vergripen reeds zijn oren en neus had afgesneden gekregen. Het gerecht van Valkenburg veroordeelde het drietal tot levenslange verbanning.³

Om nog maar een greep te doen uit de rijkgevolde schatkist van verzamelde schuttenfeitjes; in Klimmen werd door de schutten een klopjacht gehouden op aldaar gesignaleerde vagebonden (1771).⁴ Drie personen werden aangehouden door de dorpsmeester en de schutten en ze werden naar Valkenburg overgebracht, alwaar ze opgesloten werden.⁵

Maar het waren niet alleen maar schutten, die met deze taken belast waren. In het Overkwartier van Gelre vervulden in het algemeen gewapende personen de wachtdiensten of hielden klopjachten. Sommige streken kenden bedeljagers om te jagen op bedelaars. Venlo tenslotte schakelde militairen in of het gilde der adelborsten om op vagebonden te jagen.⁶

Maar dat de schutten inderdaad gerechtelijke bijstand verleenden, moge uit het voorgaande toch duidelijk zijn geworden. En het verrichten van arrestaties gebeurde onder leiding van schout, burgemeester of dorpsmeester, en niet o.l.v. de kapitein of luitenant van de schutterij. Een beperkt aantal reglementen maakt wel kort melding van verplichte beschermende taken voor de leden van het schuttersgilde.

Politietaken in reglementen

In Horst was het bij reglement als volgt geregeld: 'De schutters zullen "ten allen tijde, uren en plaetse gehoorzaamst pareren en bereid zijn om met geweer te komen, alwaar den Heer hun beroepen of designeren zal"'.⁷ De heer van Horst kon dus bepalen waar hij zijn schutters inzette. Zij moesten goed opzicht houden door Horst en omstreken en zich

goed kwijten van hun taak.⁸ De Sevenumse St. Sebastianus-schutters moesten behulpzaam zijn bij de arrestatie van gauwdieven. En aldus kon het voorkomen dat ze gevangenen moesten bewaken.⁹ Hier zijn de schutten dus wel degelijk leden van het schuttersgilde.

Beschermende elementen komen ook in het Limbrichtse reglement voor de schutters tot uiting. De St. Salvius-schutters werden in geval van brand bijeengetrommeld. Bovendien verzorgden de schutters, die van eigen geweer, kruit en lood voorzien moesten zijn, de nachtwacht en de schutters werden daarbij aangevuld met de overige inwoners van Limbricht.¹⁰ Maar de meeste schutterijen kunnen zich niet op een reglement beroepen, waarin aan de leden politietaken opgelegd werden. Van veel andere dorpen kennen we wel het optreden van schutten, zoals gezegd onder leiding van een gerechtsdienaar. Of deze schutten met de leden van de schutterij moeten worden gelijkgesteld, is nog niet zeker. Deze schutten komen in elk geval in tal van plaatsen voor.

Schutten arresteren en bewaken

Zoals in Ubach, waar de gerichtsbode met twee schutten op weg gaat om een verdachte persoon te arresteren. Maar de vogel blijkt gevlogen.¹¹ Ook de kapelaan van Hoensbroek kon erover meepraten. Hij werd in 1645 door de heer van Hoensbroek met de schout, schepeenen, gerichtsbode en 9 à 10 gewapende schutten uit zijn huis gezet. Hij woonde in de slotkapelanie. De kapelaan verdedigde zich met een mes tegen de schutten.¹²

De Simpelveldse schutten werd bevolen om een gevangene in de kasteelkerker van De Bongard te bewaken in 1712.¹³ De gerichtsbode van Berg had onder meer de taak van de huidige deurwaarder. Met assistentie van schutten deed hij beslagname van een inboedel.¹⁴

Maar laten we ook eens buiten de toenmalige Landen van Overmaas kijken. We mogen er namelijk niet van uitgaan, dat alle staatjes van toen, die nu het huidige Limburg vormen, er dezelfde gebruiken en gerechtelijke procedures op na hielden. Te Wessum, in het Overkwartier van Gelre, was de schout erop uit om een delinquent in de kraag te grijpen. Met de schutten was hij diverse nachten in touw om de misdadiger niet te laten ontsnappen.¹⁵

In het Gulikse Tegelen had het plaatselijk bestuur van hogerhand op-

dracht gekregen om de schutters in alle stilte de toegangswegen tot het dorp af te laten zetten. De schutters zochten verder enkele huizen af en namen verdachte personen en vreemdelingen zonder pas in hechtenis.¹⁶ We hebben dus kunnen constateren, dat de politietaken van de schutten onder leiding van gerechtsdienaren een vrij algemene zaak was, die geregeld voorkwam in verschillende gebieden.

Van een aantal schutterijen zijn beschermende- of politietaken van de leden natuurlijk wel bewijsbaar, maar in z'n algemeenheid kunnen we dat nog niet zeggen.

Een uiterst interessant vraagstuk is vervolgens of die schutten, zoals we ze citaatgetrouw noemen, überhaupt wel de leden van het schuttersgilde zijn geweest. De grote naamsgelijkenis zegt nog niet alles. Enkele opgesomde reglementen doen ons wel in die richting denken, maar wanneer we de schutten daadwerkelijk zien optreden, kunnen we zelden de directe connectie met een schutterij leggen. Er zijn enkele historici die beweren, dat schutters niet de schuttersleden zijn; zij zijn van mening dat schutten niets anders dan de gewapende dorpelingen zijn.¹⁷

Luc Wolters.

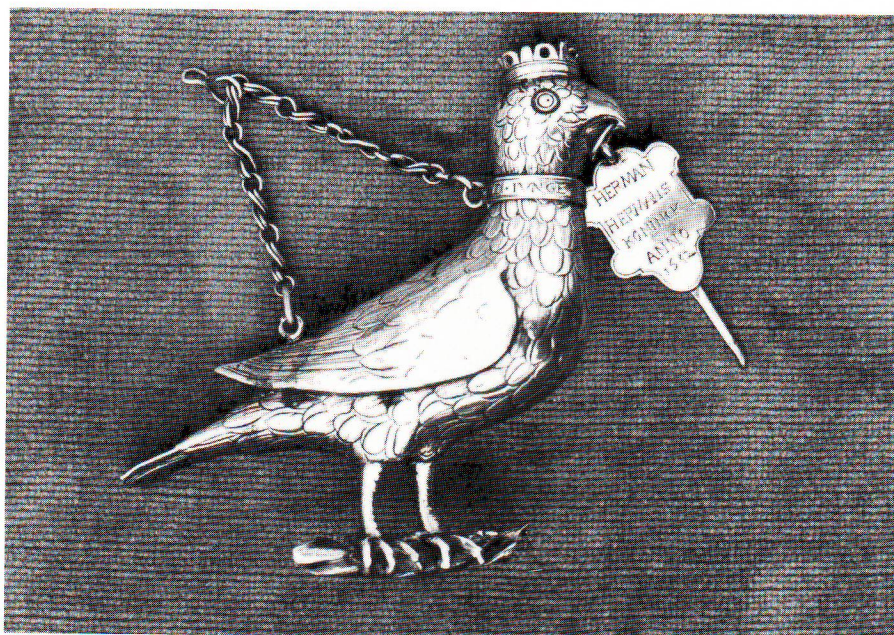
Noten:

1. L. Augustus, 'Vervolgingsbeleid en procesvoering tegen de Bokkerijders.' in **Publications S.H.A.L.** deel 127 (1991), 78 en 82.
2. Rijksarchief Limburg (R.A.L.M.), Landen van Overmaas (L.v.O.), Meerssen, inv.nr. 8155; 2 maart 1699.
3. R.A.L.M., L.v.O., Meerssen, 8157; 25 september 1716. En 8148, 29 sept 1716.
4. R.A.L.M., L.v.O., Klimmen, 8162, 26 februari 1751. Met dank aan Lei Deckers in Geulrand.
5. R.A.L.M., L.v.O., Beek, 8165, 11 februari 1771.
6. Rob Camps, 'Vagebonden in Venlo, 1713-1794'. in **P.S.H.A.L.** deel 124 (1988), 233-246.
7. J.A. Jolles, 'De Schuttersgilden en Schutterijen van Limburg.' in **P.S.H.A.L.** deel 72 (1936), 90.
8. Adolf Steffens, **Geschiedenis der aloude Heerlijkheid en der Heeren van ter Horst.** (Roermond, 1888), 200-201.
9. Jolles, 'Schutterijen' in **P.S.H.A.L.** deel 73 (1937), 42-46.
10. M. Rutton, 'Bijdrage tot de geschiedenis der schutterij te Limbricht.' in **Maasgouw.** deel 37 (1918), 58-59.
11. R.A.L.M., L.v.O., Ubach, 3157; 16 november 1688.
12. J.M. van de Venne e.a., **Geschiedenis van Hoensbroek.** (1967), 487 en 327.
13. R.A.L.M., L.v.O., Simpelveld, 2696; 17 augustus 1712
14. V.Th.J. Claessens e.a., **Berg en Terblijt.** (Valkenburg, 1981), 70-71.
15. R.A.L.M., Wessum, 59; 1735.
16. Pastoor Th.W.J. Driessen, **Geschiedenis van Tegelen.** (1952), 249.
17. Augustus, 'Vervolgingsbeleid', 82. Van de Venne e.a., **Hoensbroek.** 487 en 327.

DE SINT MARTINUSSCHUTTERSILDE(N) VAN DILSEN (4e vervolg)

Na het drama op de Meeuwerheide (St. Niklaasdag 1648) is, voor wat de Maaslandse schutterijen betreft, het een hele tijd stil geweest.

Te oordelen naar de nog bestaande schuttersbreuken van de St. Martinusschutterij van Dilsen (Dorp) kwam deze gilde opnieuw in actie rond 1670. In 1671 schonk zekere Nelis Segers de eerste breuk na 1648, namelijk de keizersplaat met volgende vermelding: "Nelis SEGERS: capiteyn van de St. Martinus Compagnie, keyzer tot Dilsen 1671". Op de keerzijde staat de afbeelding van een hellebaard of degen, zinnebeeld van keizerlijke waardigheid. Rekeninghoudende met het feit dat om keizer te zijn men driemaal achtereen de vogel moest afschieten, moet de schutterij reeds in 1669 opnieuw in actie zijn getreden.

Daarna ziet de lijst van de koningen en keizers als volgt uit:

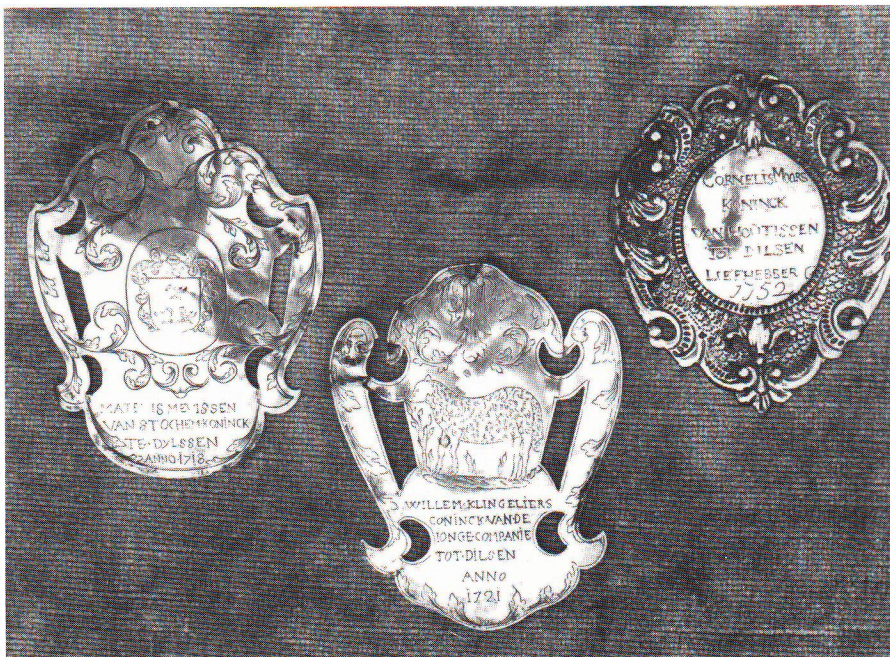
1. Petrus Leonardie notaris tot Dilsen 1618
2. Nelis Segers 1671
3. Dedit pastor 1745. (Hier is blijkbaar pastoor Machuré bedoeld, zie LS nr 17)
4. Jacobus Cootjans 1760
5. Johannes Brouwers 1787
6. P.M. Scheepers 1788
7. P.J. Cootjans 1789
8. Gerardus Moors 1792
9. Johannes Colson 1804
10. J.M. Cootjans 1805
11. Jacobus Cootjans 1807
12. Deonysius Claassens 1810
13. Joacobus Brouwers 1811
14. Jacobus Cootjans 1812
15. J.M. Borgerhoff 1819
16. M.B. k.v. Dilsen 1839
17. A. Vanheel 1846
18. P.J. Thevissen 1847
19. M. Colson 1848
20. A. Paumen 1863
21. P. Claessens 1866
22. G. Op 't Eynde 1867
23. Gerardus Brauwiers 1868
24. Martinus Beenders 1870
25. P.J. Daamen 1872
26. J.M.H. Borgerhoff in 1873
27. Andreas Paumen 1873
28. Michel Jennen 1874
29. J.M. Penders 1875
30. J.W. Thevissen 1876
31. Hermanus Grooten 1876
32. Andreas Palmaers 1877
33. C. Thevissen 1878
34. Michel Korvers 1878
35. P.J. Thevissen 1879
36. Jean Diris 1880
37. Jean Moors 1881

38. Arnoldus Kesters 1882
39. Jean Penders 1883
40. Theodoor Hermans 1886
41. Theodoor Hermans 1887
42. Theodoor Hermans 1888 (keizer)
43. Pierre Hermans 1889 (koning)
44. Andreas Thevissen 1890
45. Martinus Jacobs 1891
46. Jean Borgerhoff 1892
47. Theodoor Breuls 1894
48. Jacobus Breuls 1895
49. Jacobus Breuls 1896
50. Jacobus Breuls 1897 (keizer)
51. Theodoor Palmaers 1899 (koning)
52. Theodoor Palmaers 1900
53. Theodoor Palmaers 1901 (keizer)
54. Willem Stassen. Geen plaat aan de vogel gekocht. Volgens een nieuw reglement was de koning vrij van een plaat te kopen.
55. Pierre Manders 1903
56. Theodoor Palmaers 1905
57. Martinus Palmaers 1906
58. Martinus Palmaers 1907
59. Lambert Geelen 1908
60. Martinus Gonnissen 1909
61. Theodoor Op 't Eynde 1910
62. Jozef Op 't Eynde 1911
63. Jozef Op 't Eynde 1912
64. Theodoor Op 't Eynde 1914
65. Martinus Moors 1919
66. Martinus Moors 1920
67. Martinus Moors 1921 (keizer)
68. Mathieu Stals 1922 (koning)
69. Hubert Opdekamp 1923
70. Pierre Jansen 1927
71. Leopold Peters 1928
72. Julien Jennen 1929
(Weigert een plaat te kopen wat een breuk tot gevolg had. Van 1929 tot in 1950 werd er niet geschoten).

Koningsvogel van 1596 met halsband IVNGE SCHUTEN VAN DYLSSEN; koningsplaat Herman Hermans 1652.

Rond 1724 ontstond er een scheuring in de rangen van de schutterij. Volgens het rolregister VIII f° 89 van de schepenvank van Dilsen RAH heeft de zoon van Martinus Moors een dienaar van de Hogere Bank van Justitie te Dilsen in het openbaar beledigd. De feiten gebeurden op 19 juni 1724 ter gelegenheid van de kleine kermis, in tegenwoordigheid van bijna de "ganse kompanie". De veroordeling die naderhand door de schepenvank van St. Servaas uitgesproken werd, gaf aanleiding tot de scheuring, waarna leden van Houtissen een nieuwe schutterij hebben gesticht "Die lunge Schuten van Dilsen".

In 1738 volgt een nieuw proces naar aanleiding van het feit dat Jan Windels en consoorten (allen leden van de "kompanie die lunge Schuten") in de herberg van Peter Bongaerts in Houtissen, dronken op de kosten van de oude Sint Martinusbroederschap van Dilsen en in het rolregister XI f° 70 RAH lezen we dat: "Anno 1752 Paulus Paumen, soon van de capiteyn der schutterij van Houthuysen op de Saevelantshoef wonende (de hedendaagse hoeve "De Licht") daar in 1766 het "kermisgelagh" hield van de schutterij van Houthuysen". Gezien de scheuring gebeurde rond 1724, is te veronderstellen dat de oudste breuk van 1718, geschonken door Matheus Mevissen in dat jaar, en deze van Willem Klingeliers anno 1721, samen met de oudste vogel

van de krans van Dilsen afgenomen zijn om deze van Houtissen te versieren.

De plaat van Matheus Mevissen hing (hangt?) juist boven de vogel en verbindt de twee kettinguiteinden van de krans. Zij is zonder twijfel de eerste en oudste plaat van de schutterij van Houtissen.

Daarna ziet de lijst van de koningen en keizers uit als volgt:

1. Matheus Mevissen 1718
2. Willem Klingeliers 1721
3. Cornelis Moors 1752
4. Dirk Bisschops 1760
5. Martinus Segers 1766
6. Henricus Severijns 1786
7. Martinus Bisschops 1811
8. Pieter Tulleneers 1816
9. Pieter Nijssen 1819
10. Martinus Jacobs 1854
11. I. Kaas 1865
12. Lambert Jacobs 1876
13. Theodoor Nijssen 1877
14. Jean Boutsen 1878
15. Louis Colson 1879
16. H. Cuypers 1881
17. S. Coenen 1882
18. Louis Jacobs 1884
19. Louis Moors 1890
20. Martinus Op 't Eynde 1891
21. Martinus Jacobs 1891
22. Martinus Jacobs 1894
23. Martinus Jacobs 1895
24. P.J. Paumen 1896
25. H. Moors 1900
26. Martinus Jacobs 1903
27. P.J. Jansen 1904
28. Antoon Jacobs 1905
29. Antoon Jacobs 1906
30. Mathieu Savelkoul 1908
31. Antoon Jacobs 1909
32. Martinus Rademaekers 1910
33. Pier Lemmens 1911

Foto: Koningsplaten van 1718, 1721 en 1752.

Zoals vooraf blijkt, waren vanaf 1724 twee schutterijen actief in Dilsen.

Om de goede gang van zaken niet te belemmeren en verwarringen uit te sluiten, achten wij het nodig van nu af aan de historiek van beide verenigingen elk afzonderlijk te behandelen.

Gouden gedenkpenning met opschrift.

Beginnen we met de oudste, die gesproten is uit de St. Maartenbroederschap ten jare 1596.

Te oordelen aan de uitzonderlijke lange rij schuttersplaten (ook breuken genoemd) stellen we vast dat er perioden zijn geweest van drukke schuttersactiviteiten en ook perioden van non-activiteit.

Voor de periode 1671-1718, zijn geen schuttersplaten voorhanden. Of de schutterij zo een lange periode non-actief was, is niet denkbeeldig. De tijdsgeest (reformatie protestanten) oorlogen, inkwartieringen van vreemde troepen op last van de bevolking, ziekten en natuurrampen (strengere winters) zijn zeker daar niet vreemd aan. Trouwens in de geschiedenisboeken staat geschreven, dat de 17e eeuw een ongelukse eeuw was.

Daarna volgt vanaf 1740 tot 1780, tijdens het bestier van Maria-Theresia van Oostenrijk, een periode van duurzame vrede en welstand. Uit deze periode bezitten de twee schutterijen samen 7 platen (1745 en 1760 voor Dilsen) en 5 platen voor Houtissen (1718-1721-1752-1760 en 1766).

Opvallend voor 1760 is zowel voor Dilsen als voor Houtissen een plaat bekend. Wellicht heeft dit te maken met het 20-jarig bestuursjubileum van Maria-Theresia. Dat Dilsen bij deze viering betrokken schijnt geweest, brengen we in verband met de gouden gedenkpenning die bij deze gelegenheid uitgereikt werd en die tijdens graafwerken langs het kasteelspark in de jaren '50 aan de dag kwam. Op ene kant staat de buste van Maria-Theresia en lezen we als randschrift:

MARIA * THERESIA : D : G : REG :
HUNG : BOH. en op de andere zijde
het Oostenrijks wapenschild met
randschrift: ARCHIDVX * AUSTRIAE :
DUX : BUR : COM : 1760.

De huidige bezitter van dit juweeltje heeft er een hangertje van laten maken voor zijn echtgenote.

(t Vervolgt)

Joannes Daamen, Niel bij As.

SCHUTTERSVERGUNNING WORDT BEDREIGD DOOR DE RECENTE UITSPRAKEN VAN DE RAAD VAN STATE

Veel schutters hebben via de media reeds kennis genomen van de bedreiging der schutterstraditie door een tweetal uitspraken van de Raad van State (RvS). Ook het overheidsbeleid dreigt een belemmering te vormen voor de schutterstraditie.

Dit was voor de redactie van het lijfblad van iedere Limburgse schutter reden om nader aandacht hieraan te besteden.

Al van oudsher schiet elke Limburgse schutter met lood. Het lood vormt volgens de overheid thans een zeer ernstige bedreiging voor ons milieu.

De wijsheid van deze stelling put de overheid uit het zogenaamde "Indicatief Meerjarenprogramma Milieubeheer" van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Mede op grond van hetgeen in het voornoemde "Meerjarenprogramma" omtrent de schadelijkheid van lood voor het milieu is gesteld besliste de RvS, dat de hinderwetvergunningen, welke ten behoeve van de schutterijen St. Sebastianus-Heel en de schutterijen St. Martinus-Holtum en St. Joseph-Buchten waren afgegeven, vernietigd dienden te worden.

In de uitspraak van de RvS d.d. 24 september 1992, betreffende de vergunning ten behoeve van de bovvermelde schutterij St. Sebastianus stelt de RvS, dat lood in het Indicatief Meerjarenprogramma Milieubeheer 1986-1990 is geplaatst op een lijst van zogenaamde zwarte stoffen alsmede een prioritair stof is. Dit betekent, dat lood vermeden moet worden daar deze stof een ernstige bedreiging vormt voor het milieu.

Bovendien eisten een aantal omwonenden, dat de vergunning aangepast zou moeten worden, hetgeen inhield dat de schutterij met een kogelvanger moest gaan werken. Een aantal omwonenden waren namelijk van mening, dat er niet alleen een ernstige bedreiging bestond voor het milieu, doch ook met betrekking tot hun eigen veiligheid.

De RvS liet zich bijstaan door de adviseur van milieubeheer. Deze stelde in zijn ambtsbericht aan de RvS vast, dat er echter voor het Oud-Limburgse schuttersschieten geen alternatieve, niet uit lood vervaardigde, munitie in de handel is. Hij is van mening, dat plaatsing van kogelvangers een mogelijke oplossing zou kunnen bieden. De RvS ging hier uiteraard op in. Het opvangen der kogels zou inderdaad gerealiseerd kunnen worden door het gebruik van kogelvangers. Tevens kan hiermede worden voorkomen, dat kogels op gronden van derden zullen neerkomen.

De hinderwetvergunning betreffende de schutterijen uit Holtum en Buchten werd ook door de RvS vernietigd. De schutterijen uit Holtum en Buchten hebben een inrichting voor het zogenaamde Oud-Limburgse schieten. Deze schietinrichting, althans de afgegeven vergunning, kon een aantal omwonenden niet bekoren, hetgeen resulteerde in een uitspraak van de RvS d.d. 13 juli 1992. In deze uitspraak werd de vergunning vernietigd daar deze, kortweg gezegd, onvoldoende veiligheid bood om gevaar, schade en hinder weg te nemen.

De bezwaren, de bodemverontreiniging en het gevaar der neervallende kogels voor mensen en vee vonden wederom gehoor bij de RvS.

Zoals reeds opgemerkt gaf de RvS zelfs in zijn uitspraken aan hoe men dacht onder welke voorwaarden alsnog door de desbetreffende gemeentes een hinderwetvergunning afgegeven zou kunnen worden. Volgens de RvS kunnen hinderwetvergunningen ten behoeve van de schutterijen waarschijnlijk alleen nog maar door de gemeente worden afgegeven indien de schutterijen met kogelvangers gaan werken. Het doel van deze kogelvangers zou namelijk tweeledig zijn: enerzijds zou hierdoor het risico voor omwonenden beperkt kunnen worden, anderzijds zou hierdoor voorkomen kunnen worden, dat de loden kogels verdwijnen in de Limburgse gronden.

Thans is men dan ook druk doende op het Ministerie van VROM om een beleidsnota voor de gemeente te ontwikkelen betreffende het verlenen van hinderwetvergunningen aan de schutterijen. Omtrent deze beleidsnota is momenteel nog niet veel bekend, doch waarschijnlijk zullen de verantwoordelijken zich laten leiden door de uitspraken van de RvS.

Vergunningen zullen in de toekomst dan ook, naar alle waarschijnlijkheid, alleen maar worden afgegeven, indien er voldoende veiligheidsmaatregelen door de schutterijen worden getroffen alsmede gewerkt zal worden met kogelvangers.

In de schutterswereld is men teleurgesteld. Kogelvangers zijn voor de meeste schutterijen financieel onhaalbaar.

Momenteel is het helaas nog onbekend welke vereisten in Den Haag nog meer ontwikkeld worden ter verkrijging van een hinderwetvergunning ten behoeve van schutterijen.

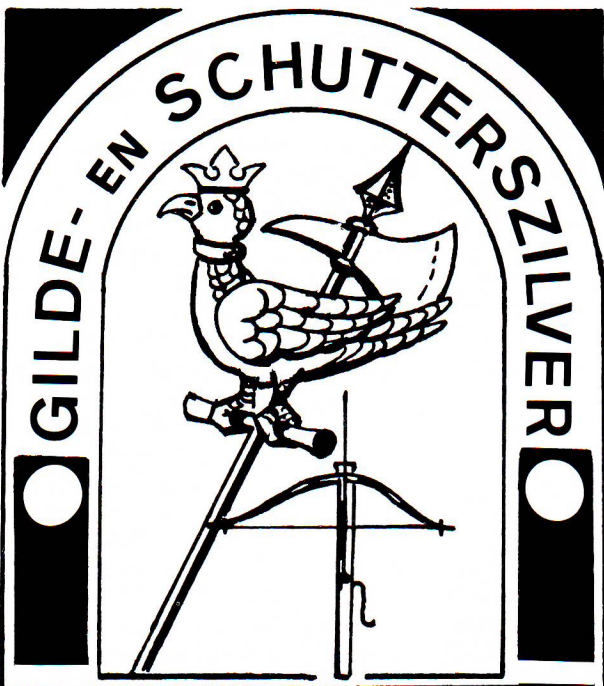
Het is thans de hoogste tijd om politiek Den Haag duidelijk te maken, dat de schutterstraditie niet door de recente uitspraken van de RvS om zeep geholpen mag worden.

Mr. R.J.H. Vlecken - Advocaat te Heerlen
Vondenhoff Advocaten & Procureurs
Caumerdalschestraat 1, 6416 GC HEERLEN
Tel.: 045-717730.

DEMONSTRATIE EXERCITIE IN WESSEM

Zaterdag 15 mei a.s. wordt op de Markt in Wessem een demonstratie gegeven door de exercitiepelotons van de schutterijen St. Joseph-Buchten, St. Job-Leuken en St. Joris-Wessem. De samenwerking tussen de drie verenigingen heeft stand gehouden na de festiviteiten in mei 1992 in het kader van het 110-jarig bestaan van schutterij St. Joseph.

Met medewerking van de weergoden zal het in elk geval een kleurrijk spektakel worden.

GILDE- EN SCHUTTERS ZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 04920 - 50792
 FAX 04920 - 22269

LAARZEN LAARZEN LA
 SCHOENEN SCHOENEN
 BATONS BATONS BATO
 POMPONS POMPON
 UNIFORMSCHOENEN
 DANSSCHOENEN DAN
 HISTORISCHE-SCHOEN
 INSTEPSCHOENEN IN
 OVERSCHOENEN OV
 HANDSCHOENEN HAN
 OPERA-OPERETTE-SCI
 TONEELSCHOENEN

VAN BEERS B.V.
 SCHOENFABRIEK

Mgr. Volkerstr. 33, 5171 JM Kaatsheuvel
 Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548
 België, BRD, 00-31 4167-72254

**LAAT KICKEN
 NAAR UW
 BANDEN KIJKEN**

Bandenspecialist
KICKEN b.v.

VOERENDAAL Valkenburgerweg 41 tel. 045-751700	MAASTRICHT Bemelerweg 90 tel. 043-621515
TEGELEN Kaldenkerkerweg 96 tel. 077-33433	SITTARD Bergerweg 59 tel. 04490-10707

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-217712

150 JAAR SCHUTTERIJ ST. HUBERTUS-UBACHSBERG

Een glorieuze schutterij, echter constant geteisterd door de weergoden

1e periode 1843-1943: 100 jaar

In 1843 werd Schutterij St. Hubertus opgericht door de toenmalige pastoor van het dorp Ubachsberg. Het is pastoor K.K. Dircks die zich een zekere mate van onsterfelijkheid verwierf door het merkwaardige feit, dat hij in 1843 aan St. Hubertus een "schuttenboek" presenteerde. In dit boek, dat de schutterij thans nog in haar bezit heeft, staat op het voorblad een lijst met de vermelding:

"St.-Hubertus / Schützenbuch / der Gemeinde Eübagsberg / geschenkt / von dem General / der Bruderschaft / aus Welten / M.J. Scheepers / Viehartz / 1843".

Pastoor Dircks gaf in een ingekleurde tekening weer de "wetten der schutterij van Ubachsberg". In de tekening zijn afgebeeld: Links en rechts een nationale vlag en een zittende vrouwenfiguur die in haar linkerhand een handboog draagt en in de rechterhand een opgeheven pijl. Daar onder staan het jaartal '1843' en twee gekruiste geweren.

Pastoor Dircks begon zijn inleiding met een "Ad memoriam" in het Latijn; vervolgens dezelfde tekst in het Nederlands. Daarin verklaart de pastoor dat de schutterij noodzakelijk is ter bescherming van de processie.

Vanaf de oprichting tot rond de eeuwwisseling leefde de broederschap een bescheiden bestaan. De kerk kreeg de symbolische bescherming mee zoals de schuttenboekinrichter zich dat had voorgesteld. De kameradschapszin der korpsleden werd in ere gehouden en tegelijkertijd bracht men de folklore uit vroegere dagen naar onze tijd.

Dat men het niet zo nauw nam met het naleven van de wetten blijkt uit de lijst van koningen. Deze lijst begint in 1843 met - H. Bemelmans - en daarna in 1844 - M.J. Scheepers - (de Weltense vee-arts en schenker van het reeds eerder genoemde schuttenboek, 1845 - Houtermans -, 1846 - Fr. Bemelmans -, 1847 wederom - M.J. Scheepers -. Dan volgt een hiaat van twee jaren hetgeen zich, in het vervolg van de lijst, regelmatig, zelfs met veel grotere tussen-tijden, herhaalt tot 1910. Vanaf dat moment zijn er geen onderbrekingen in de lijst van de koningen (uitgezonderd natuurlijk de oorlogsperiodes 1914-1918 en 1940-1945).

Nadat de heer W. Vliegen in drie achtereenvolgende jaren (1921-1922-1923) het koningschap op zijn naam had weten te brengen, was schutterij St. Hubertus haar eerste keizer rijk.

Aan de hand van bovengenoemde feiten, mogen we aannemen dat in 1910 een einde kwam aan het 'gemeedelijke' en dat de schutterij langzaam aan een verandering begon te ondergaan.

2e periode 1943-heden: 50 jaar

De grote successen van schutterij St. Hubertus-Ubachsberg zien wij direct na 1945. Sommige schutterijen die in de na-oorlogse periode als een komeet omhoog schoten, maakten maar al te vaak een bloeiperiode door die van korte duur was. De successen van schutterij St. Hubertus vorderden gestaag en tegelijkertijd ook behoudend.

Deze langzame ontplooiing had uiteindelijk tot gevolg dat een eenmaal bereikt peil bewaard bleef. De schutterij van Ubachsberg begon geleidelijk aan mee te tellen en bij belangrijke schutterstreffens van lieverlede een rivaal te worden om mee rekening te houden. Als je het schutterslokaal (al 60 jaar!) van Café Hub Maas-Caselli binnenkomt, dan zie je diverse kasten vol met bekens en medailles, gewonnen tijdens de vele wedstrijden. De specialiteiten kwamen steeds meer naar voren, met name het schieten, exercitie en de drumband.

Een van de eerste manifestaties waar ze reeds van zich lieten spreken was het federatiefeest van 1960. Op organisatorisch gebied waren ze niet te overtreffen. Heel de gemeenschap Ubachsberg stond pal achter haar schutterij, steunde en hielp mee op alle fronten. Dit feest werd echter verstoord door een fikse regenbui.

In 1971 wist het "schiet"-zest al de Belgische hegemonie te doorbreken en brachten ze met trots het O.L.S. naar Nederlands-Limburg terug. Het zestal: G. Ernes, L. Senden, J. Ernes, Fr. Habets, H. Senden en J. Ortmans zorgden ervoor dat door hun toedoen heel Ubachsberg wist dat ze het O.L.S. in 1972 ging organiseren. Dat dit geen sinecure was, bleek pas op de dag zelf. Na veel voorbereidingen was men op alles voorbereid, echter niet op de grootste spelbreker; het weer.

Maar liefst 143 schutterijen zouden aantreden op zondag 2 juli 1972; het mocht echter niet zo zijn. Een wolkbreuk zorgde er voor dat het O.L.S. uitgesteld diende te worden. Van alle kanten kreeg de organisatie steun om op 13 augustus het O.L.S. alsnog te organiseren. Op deze 13e augustus, die met mooi weer begon, bleek een plensbui tijdens de optocht weer enigszins de spelbreker. De zaterdag na het O.L.S. moesten nog 34 schutterijen kavelen om de hoogste eer. Winnaar werd uiteindelijk de schutterij van Eys. Het zestal van Gen Berg wisten hun mannetje te staan en meer dan eens werden ze winnaar van de bondschuttersfeesten van de Zuid-Limburgse Schuttersbond.

In 1979 wist het zestal van St. Hubertus-Ubachsberg wederom beslag te leggen op het O.L.S.. Het zestal had op twee plaatsen een wijziging ondergaan. De heren H. Senden en J. Ortmans waren vervangen door de heren B. Voncken en H. Boosten.

Ook bij het O.L.S.-1980 was het weer weer de spelbreker. De wind gedurende de nacht en de zon overdag, zorgden er voor dat het terrein goed begaanbaar was. Het débâcle, dat de organisatoren vreesden, bleef gelukkig uit. Alleen de weilanden rond het dorp konden niet vrijgegeven worden als parkeerterreinen. De autosnelweg bracht uitkomst; men mocht deze weg gebruiken als parkeerterrein. Heel Zuid-Limburg genoot onder een stralende hemel van het O.L.S.-1980.

Toch werd het weer wederom spelbreker. Rond zeven uur 's avonds kwam toch een plensbui. Dit mocht echter het goed georganiseerde O.L.S.-1980 niet deren. Na afloop kon men terugkijken op een fijn en geslaagd feest. Winnaar van dit O.L.S. werd Dorne en zo verhuisde het O.L.S. naar de westzijde van de Maas.

Nadien was het zestal van onze schutterij meerdere keren bij de laatste tien tijdens de O.L.S.'n. Men hoopt en vertrouwt er op dat Gen Berg nog één keer een O.L.S. kan organiseren zonder één druppel regen.

Drumband

Dat de schutterij niet alleen een kei in schieten was maar ook nog op andere fronten kon excelleren, bleek uit het feit dat men in al die jaren door een drumband werd voorafgegaan die van zich liet horen. Aanvankelijk werd de schutterij begeleid door een tweetal tamboers. Echter in de jaren vijftig werd de drumband groter en groter. Zoals reeds eerder gezegd, hield men deze geleidelijke versterking vast en verstevigde men haar positie steeds meer en meer.

In 1965 behaalde men het hoogste aantal punten tijdens een concours te Hulsberg. In 1966 sloot men zich aan bij de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. Eveneens in 1966 promoveerde de drumband naar de 1e afdeling. In 1968 stapte men over naar de toenmalige afdeling 'uitmuntendheid'. In 1977 promoveerde men naar de eredivisie. In de sectie B - destijds klaroenkorps met Bes/Es-klaroenen - wist en weet men wel

haar mannetje te staan. In 1981 werd het korps uitgebreid met twee Es-sousafonen en nadien kwam er een kentering in het instrumentarium. Men ging meer en meer over tot het invoeren van Es/Des-klaroenen.

Thans staat het korps weer aan de vooravond van deelname aan een bondskoncours en men zal, naar alle waarschijnlijkheid in 1994, wederom in de Eredivisie laten blijken dat ze niet voor niets van Gen Berg zijn.

150 jaar: Enkele hoogtepunten uit het feestprogramma

- 4 juni Opening feestdagen
5 juni 18.00 u H. Mis ter ere v/h
150-jarig bestaan
18.45 u Dodenherdenking op het kerkhof
19.15 u huldiging jubilarissen + receptie
6 juni 174e Bondsfeest Z.L.S.B.
15.15 u Optocht
16.30 u Aanvang wedstrijden

Jubilarissen:

Op bijgaande foto de jubilarissen van de jubilerende schutterij St. Hubertus uit Ubachsberg (van links naar rechts:) M. Hoenen 50 jaar lid (generaal), B. Voncken 50 jaar lid (schietmeester en commandant), J. Ernes 40 jaar lid (was 27 jaar voorzitter, thans officier), Th. Voncken 40 jaar lid (officier), Mevrouw Wolfs 25 jaar lid (beschermvrouwe), A. van Rosmalen 25 jaar lid (grenadier) en W. Vanhommerig 25 jaar lid (bieleman).

A.G. Alberts, voorzitter P.R.-groep.

Foto's: Winand Pelzer uit Landgraaf. Vakfotografie en video.

ONDER DE SCHIETBOOM

LS-redactielid stelt gedenkboek samen

Werner Smet stelde een gedenkboek samen dat de passende titel meekreeg van "90 jaar Douane Kessenich". Tijdens een drukbezochte presentatie op maandag 2 november, mocht burgemeester Hubert Brouns van Kinrooi het eerste exemplaar ontvangen uit handen van de samensteller zelf.

De uitgave van "90 jaar Douane Kessenich" was mogelijk door de medewerking van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi. Van het zeer verzorgde gedenkboek werden slechts 400 exemplaren gedrukt. De gehele oplage is bijna uitverkocht. Voor nadere informatie kunt U terecht op het adres Breëersteenweg 124 te Kinrooi.

Molenbeersel werd aangesteld als 'leider'. In 1950 werd deze laatste tot voorzitter verkozen, terwijl hij ook als leider aanbleef. Meester Creemers bleef voorzitter tot 1986 en werd toen opgevolgd door de huidige voorzitter Jan Grondelaers.

Tot aan zijn overlijden op 3 januari 1990 bleef Meester Creemers erevoorzitter van de bond.

Jaak Roosen, de huidige sekretaris, vervult deze taak al sedert 1973. Op de jaarvergadering van 1991 voelde Jaak zich zeer aangesproken door de suggestie van Bob Degol (S.A.S.-voorzitter), om Meester Pierre Creemers te vereeuwigen. Men zocht naar een geschikte gelegenheid om dit te verwezenlijken en het 45-jarig bestaan van de bond leek daar zeer gepast voor te zijn.

Op maandag 7 december l.l. werd op het gemeentehuis van Kinrooi een perskonferentie gehouden door

ter Creemers en over het bronzen borstbeeld dat men wil oprichten. Tevens drukte men erop dat er nog aanvullende financiële middelen moesten gevonden worden om het geheel te financieren.

Intussen verschenen er bijdragen in: Het Belang van Limburg waar Theo Bosmans titelde 'Een bronzen borstbeeld voor Meester Creemers' en Jan Lamberigts schreef in het Volk 'Schuttersmonument wordt bronzen monument - Meester Creemers krijgt borstbeeld'. In vorig nummer gaven wij reeds melding van de rekeningnummers.

De Neerpeltse kunstenaar André Janssen, die ook al een prachtig beeld maakte van de bekende legeraalmoezenier Sooi Willems, kreeg de opdracht van de bond.

Er werden zoveel mogelijk foto's van de Meester verzameld, want de kunstenaar had hem nooit gekend. De werkgroep ging ook regelmatig kijken in het atelier samen met de dochter van Pierre Creemers, Mgde Keijers-Creemers. Zo konden ze het werk volgen en beoordelen. De sekretaris maakte hiervan ook de nodige dia's, ook van de inplantingsplaats, welke op de perskonferentie vertoond werden.

Het beeld zal geplaatst worden in de Smeetsstraat te Molenbeersel, kortbij de school, de kerk en de vroegere woonplaats van Meester Pierre Creemers.

De werkgroep besteedt alle zorg aan dit project. Het resultaat zullen we kunnen bewonderen op 5 mei aanstaaende bij de officiële inhuldiging.

Werner Smet.

Links samensteller Werner Smet, rechts burgemeester Hubert Brouns.

Bond Maas en Kempen

Op zondag 7 maart 1948 werd in het lokaal van schutterij Sint Pieter te Elen de Bond van Schutterijen Maas en Kempen VZW opgericht. Dit is nu precies 45 jaar geleden.

Pol Vandebroek uit Elen werd de eerste voorzitter en Pierre Creemers uit

de werkgroep van de bond. Burgemeester-volksvertegenwoordiger Hubert Brouns deed de verwelkoming. Daarna gaven Jef Snijkers, voorzitter van de werkgroep en Jaak Roosen, sekretaris, uitleg over het komende gebeuren. Dit in aanwezigheid van Bondsvoorzitter Jan Grondelaers, Bob Degol, de andere leden van de werkgroep en natuurlijk de geschreven en gesproken pers. De bond wenste ruchtbaarheid te geven aan de verdiensten van Mees-

Kurt Ortmann treedt terug

De President van de Europese Gemeenschap van historische Schutterijen en schuttersgilden, Kurt Ortmann, is onverwacht teruggetreden. Als opgave voor zijn terugtreden worden drukke werkzaamheden genoemd.

Door het onverwachte terugtreden was niet voorzien in een opvolger. Om de tijd te overbruggen tot de nieuwe President van de EGS is vice-president Bob Degol belast met de waarneming van de functie van President van de EGS.

De nieuwe President zal wederom een Belg zijn. De naam van de nieuwe (Vlaamse) kandidaat zullen wij U tijdig bekendstellen, evenals de datum van zijn installatie.

Jaarvergadering Kantonnale Bond E.M.M.

Op zondag 31 januari hielden de 26 schutterijen van de "Weerter Bond in Leveroy hun jaarvergadering. In zijn inleiding herinnerde voorzitter van Hoef aan het 25-jarig jubileum van secretaris Jan Kessels en aan het zeer succesvol verlopen OLS te Kelpen-Oler. Hij sprak echter ook zijn bezorgdheid uit over de milieu-problematiek **en hij riep op tot een eensgezinde opstelling binnen de federatie** om de toekomst van het Limburgs Schutterswezen veilig te stellen. Verder ging hij in op de rol van de vrouw binnen de schutterij en signaleerde dat deze binnen de bond EMM een volwaardige plaats inneemt, ook waar het het schieten betreft. Binnen de OLS-Federatie ligt dat nog anders. Tegen die achtergrond vond van Hoef het niet juist om een apart schutterfeest voor vrouwen te houden. De schutterij komt immers het best tot haar recht wanneer ze in haar totaliteit naar buiten treedt. Hij pleitte ervoor dat de OLS-Federatie hierover een standpunt gaat innemen. Een ander punt van zorg was in zijn optiek het aantal schuttersfeesten dat jaarlijks op de bondskalender voorkomt en dat met name voor jeugdigen een belemmering kan vormen om lid te blijven van de schutterij. Op voorstel van het bestuur besloot de vergadering dat met ingang van 1994 per seizoen 5 bondsfeesten worden gepland. Voor de dekenale feesten en bijvoorbeeld de Maesbeker worden geen data meer gereserveerd; het initiatief daarvoor ligt bij de verenigingen onderling.

De vergadering benoemde verder de heer Harry Janssen van schutterij St. Antonius-Stramproy, die gedurende 29 jaar penningmeester van de bond was, tot ere-bestuurslid. In 1996 viert de bond E.M.M. het 100-jarig bestaan; inmiddels is een jubileum-comité ingesteld dat deze viering gaat voorbereiden.

Opmerkelijk was tot slot nog het feit, dat steeds meer schutterijen binnen de bond marketentsters binnen hun gelederen krijgen. Dit zal komend seizoen o.a. het geval zijn bij de schutterijen St. Lucie en St. Antonius uit Nederweert en ook bij St. Sebastianus-Laar.

P. Hermans.

Normencommissie SAS weer aan het werk

De Normencommissie SAS is weer aan het werk. Begin november 1992 is de Normencommissie voor de derde keer, sinds haar oprichting in 1975, weer met haar werkzaamheden begonnen.

In 1975/76 stelde zij, onder auspiciën van de stichting SAS en onder voorzitterschap van ondergetekende, voor de allereerste keer normen en voorschriften vast van wat toen nog de "bij-wedstrijden" werden genoemd. Het "Normenboekje-1975" was er het resultaat van.

De tijd schreed voort. De normen, getoetst aan de praktijk van alle dag, riepen negatieve en positieve reacties op. Met wijlen Jef Meertens als voorzitter werden de normen in 1984 bijgeslepen en aangepast aan de verlangens en suggesties uit die tijd. Het Normenboekje - versie 1984 - zag het daglicht.

En nu, 1992/93, is de Normencommissie opnieuw met een serie bijeenkomsten gestart. De voorzittershamer wordt thans -zeer kundig- gehanteerd door Bèr van Hoef. Doel is hetzelfde als dat van de voorgaande perioden; de normen (weer) up to date maken en er (weer) suggesties e.d. in verwerken.

Zoals gezegd, de Normencommissie is gestart in november 1992 en men komt om de drie weken bijeen in de 'Leukerschans' te Weert. Prompt vanaf 19.30 tot 22.00 uur wordt er hard en zeer geanimeerd vergaderd. Elk onderdeel wordt gewikt en gewogen op een rustige en zeer zorgvuldige manier. En dit laatste aspect verklaart, waarom de Normencommissie géén definitief tijdplan heeft opgemaakt. Men weet wanneer men begonnen is, men constateert op het einde van de werkzaamheden, wanneer men klaar is. Het motto luidt: "Liever iets langer werken en met goed resultaat, dan haastwerk en ontevredenheid achteraf".

Aan de enthousiaste leden van de Normencommissie en hun inzet zal het niet liggen!

Leeuwen-Roermond

Drs. Jean Walraven.

Koningin Wilhelmina-Nieuwenhagen

(Aangezien wij de gegevens ontvingen op 20 februari 1993, was het niet meer mogelijk om ze op te nemen in de daarvoor bestemde rubrieken)

Jubilarissen:

25-jarig lidmaatschap: Jos Collaris

12½-jarig lidmaatsch.: Beschermheer Dr. F. Sluysmans
Joyce Kuijpers-Collaris
Annemarie Waterreus-Gottgens
Rijk Valize
Jan Haen
Bert Waterreus

Jos Collaris heeft na 17 jaar zijn tamboer-maîtreschap overgedragen aan Marcel Collaris. Tevens neemt Marcel het instructeurschap over van Ad Crutzen die 5 jaar instructeur was.

Bevorderd:

Peter Gottgens van 2e Luitenant tot 1e Luitenant
Jos Collaris van 1e Luitenant tot Kapitein
Chris Mertens van Majoor tot Luitenant-Kolonel
Marcel Collaris van Sergeant tot Sergeant-Majoor
Robert Kuijpers van Korporaal tot Sergeant
Bert Waterreus van Korporaal tot Sergeant
Jan Haen tot Korporaal
Hubert Kuijpers tot Korporaal

May Kuijpers is club-schietkampioen geworden.

De nieuwe uniformen (uitvoering KMA) zullen op zaterdag 29 mei 1993 aangeboden worden.

Limburgs Schutterstijdschrift

De op 3 april a.s. geplande studiedag zal op een later tijdstip plaatsvinden. Wij zullen U tijdig informeren.

Drs. Jan Gerits heeft zich bedankt als redactielid van het Limburgs Schutterstijdschrift. In een schrijven is de heer Gerits reeds bedankt voor de diensten die hij bewees aan het Limburgs Schutterstijdschrift.

De leiding van de bijeenkomst was in handen van Mej. Josee Elst. In haar toespraak gaf Mej. Elst aan dat er voorlopig nog niet wordt gedacht aan het jureren van de marketentsters in de twee Belgische bonden. "Dat betekent niet dat er niet gelet wordt op de uniformering van onze marketentsters", aldus Mej. Elst. Mej. Josee Elst wees de marketentsters op de kleine zaken die ook een marketentsteruniform compleet kunnen maken, zoals de schoenen. Josee verder: "Marketentsters wees geen verklede vrouw".

Zandakker Gilde-Venray

Onlangs verscheen het jaarverslag van 't Zandakker Gilde. Een welverdiend compliment is op zijn plaats voor de samensteller Piet van Lie-rop.

In het jaarverslag zijn alle activiteiten van de schutterij in 1992 op bijzonder goede wijze weergegeven. Een overzicht van o.a. de activiteiten die de schutterij in 1993 in petto heeft, maakt dit jaarverslag tot een document.

Uitreiking oorkondes aan marketentsters

Op zondag 20 december 1992 vond in het ParochieCentrum te Tongerlo de uitreiking plaats van de oorkondes aan alle marketentsters van de schuttersbonden Maas en Kempen en De Maasvallei. De schuttersbond Maas en Kempen telt thans 28 marketentsters en de schuttersbond De Maasvallei telt 8 marketentsters. De plaatselijke organisatie van deze marketentsterbijeenkomst was in goede handen bij Tilly Verhaegen, marketentster bij schutterij St. Trudo-Opitter.

Aan het einde van elk schuttersseizoen stelt het Vlaams Verbond voor Volkskunst (VVK) een speciaal daartoe ontworpen oorkonde beschikbaar voor elke marketentster van de schuttersbond Maas en Kempen en De Maasvallei.

*Uitreiking oorkondes aan marketentsters te Tongerlo, 20 december 1992.
Foto: Wim Pijpers.*

Ook vroeg Josee Elst aandacht voor de presentatie en de representatieve taken van de marketentster. In dat verband haalde zij de belangrijke rol aan die een zestal marketentsters van de schuttersbond Maas en Kempen vervulden bij het 9e Europees SchuttersTreffen in Genk. De zes marketentsters waren belast met de ontvangst en begeleiding van de eregasten bij dit internationale schutterstreffen.

VVK-voorzitter Bob Degol zei in zijn toespraak o.a.: "Marketentsters hebben aan het Limburgse Schutterswezen een nieuwe inhoud gegeven". Woorden van dank werden ook gericht aan de marketentsters van schutterij St. Elisabeth - Stokkem voor de goede organisatie van het Tweede Marketentstertreffen.

Broederschap St. Sebastianus-Klimmen

De schutterij had een druk en droevig 1992 te doorstaan. Met een tussenpauze van een half jaar moesten we zowel Erebestuurslid Ernest Moonen alsmede de Erevoorzitter Lambert Hoen naar hun laatste rustplaats begeleiden.

Verder trok de schutterij 24 keer uit in dat jaar voor o.a. de opluistering van schuttersfeesten, gouden bruiloften, schuttershuwelijken van eigen leden, of voor andere feestelijkheden in en buiten het dorp Klimmen. Maar liefst 32 keer was de schutterij met een deputatie aanwezig bij recepties en begrafenissen met schutterseer in het Zuid-Limburgse. De drumband gaf daarnaast nog 7 keer een optreden (serenades, inhalen St. Nicolaas etc).

Tijdens het onderling schietkampioenschap in 1992 wist Alex Spies (goud), Frank de Koning (zilver) en Harie Kicken (brons) te winnen. De overige resultaten van 1992 mochten er ook best zijn: de prijzenkast werd aangevuld met 5 ereprijzen, 40 maal een eerste, 11 maal een tweede, 4 maal een derde, 1 maal een vierde, 3 maal een vijfde en 6 maal een zesde prijs. In de ze aantallen zijn ook de persoonlijke prijzen bij inbegrepen.

Tijdens het patroonsfeest op 17 januari 1993 huldigde de schutterij Karel Keulen (erebestuurslid) en May Habets (tamboer); beiden ontvingen de zilveren OLS-speld. De drumband o.l.v. Jan van den Bosch bracht een muzikale hulde aan de jubilarissen en hun echtgenotes, waarna men het feest nog enkele uurtjes voortzette. Het was immers niet voor niets St. Sebastianuskermis in Klimmen.

Wiel Hoen.

Ons Genoegen-Siebengewald

De gemeente Bergen is niet van plan om mee te betalen aan een kogelvanger voor schutterij Ons Genoegen. Het bestuur van schutterij Ons Genoegen-Siebengewald had de gemeente verzocht om de helft van de kosten (Hfl 40.000) te subsidie-

eren. B en W van de gemeente Bergen schrikken terug voor de grote financiële gevolgen als ze aan alle vijf de schuttersgezelschappen in de gemeente Bergen een kogelvanger moet subsidiëren. Naast schutterij Ons Genoegen, onze meest-noordelijke schutterij met de zware buks in Limburg, telt de gemeente Bergen nog vier andere schuttersgilden in Aijen, Afferden, Bergen en Well. B en W van de gemeente Bergen heeft wel geadviseerd aan de Bergense schuttersgezelschappen om eens te gaan denken aan één gezamenlijk schietterrein met een aantal kogelvangers.

Het voorstel van de gemeente Bergen is onhaalbaar voor schutterij Ons Genoegen en de schuttersgilden, volgens secretaris Siebers. Mevrouw Siebers: 'Eén centraal schietterrein zal voor meerdere schuttersgezelschappen in de gemeente Bergen de doodsteek betekenen. Wanneer wij bijvoorbeeld in Aijen moeten gaan schieten, ontnemt dit het animo van sommige schutters. Wij waren net actief bezig om meer jeugd in de schutterij aan te nemen.' De secretaris van Ons Genoegen weet waar zij over spreekt, want al eerder hebben dezelfde soort fusiegedachten de doodsteek betekend voor de ruiter- en ponyclub van Siebengewald.

Schutterij St. Antonius-Altweert met de schenkers van het vaandel.

St. Antonius-Altweertheide

Met tromgeroffel naderde op zondag 17 januari schutterij St. Antonius het dorp Altweertheide. De schutterij was in vol ornaat uitgetrokken om haar nieuwe vaandel in te laten zegenen.

Schutterij St. Antonius-Altweertheide, opgericht in 1862, ontving haar eerste vaandel van "Boerenkoning" Jan Truyen in 1872. Na 39 jaar fier gedragen te zijn was dit vaandel aan vervanging toe. In 1911 schonk de heer Jan Truyen wederom een vaandel aan de schutterij. Dit vaandel heeft maar liefst 50 jaar dienst gedaan. Het was mr. P. Truyen uit Roermond die de schutterij vervolgens in 1961 een vaandel schonk. Tijdens de jaarvergadering van de schutterij in 1990, kwam de kwaliteit van het vaandel ter sprake. Het vaandel was al enige malen gerestaureerd.

Leo Cuypers, van het straalbedrijf Gebroeders Cuypers, besprak de slechte staat van het vaandel met zijn broers Tjeu, Herman, Bèr en Sjaak. Deze deden toen spontaan het aanbod om de kosten van een nieuw vaandel, als hommage aan hun overleden ouders Christ en Moeke Cuypers, voor hun rekening te nemen.

Christ Cuypers was de grote stimulator achter de heroprichting van de schutterij na de oorlog. Niet alleen Christ, maar zijn hele gezin zette zich in om de schutterij, eens de grootste en mooiste van Limburg, weer tot bloei te krijgen. Dit leidde er toe dat zelfs moeder Cuypers kogels maakte als Christ geen tijd had.

Daarom was het zo mooi dat Leo als zoon en Christ als kleinzoon van Christ Cuypers de schutterij het nieuwe vaandel konden overhandigen.

De inzegening van het vaandel vond plaats tijdens een plechtige H. Mis in de parochiekerk van Altweerterheide, die mede door leden van de schutterij werd verzorgd.

Hierna ging men met slaande trom naar het clublokaal. In clublokaal Schuttershoeve, bood de familie Cuypers de gehele schutterij en de vervaardigster van het nieuwe vaandel, Mevrouw Lenie van Diepen, een koffietafel aan. Tijdens deze koffietafel werd schutter Jan Houben de zilveren OLS-medaille opgespeld vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Jan diende de schutterij jaren als penningmeester en als buksemeester.

Dat de gebroeders Cuypers deze traditie overnemen is vooral te danken aan het feit dat de schutterij zeer nauwe banden heeft met de familie Cuypers. Immers op hun landgoed "de Advocaat" heeft de schutterij altijd een gastvrij onthaal; eigen aan de familie Cuypers.

De afbeelding van St. Antonius en het varken op het nieuwste vaandel, is dezelfde als op het vaandel van 1872.

Th. W. Koller, Secretaris-Penningmeester.

St. Sebastianus-Voerendaal

Op 17 januari werd de viering van de patroonheilige gehouden. De dag begon met een H. Mis die verzorgd en opgeluisterd werd door de leden en gezinsleden. Tijdens de mis werd André van Oppen herdacht (10 augustus l.l. overleden).

Na de H. Mis was er een gezellige koffietafel. Tijdens de daaropvolgende feestvergadering werden de winnaars van de onderlinge schietwedstrijden gehuldigd. Bij het A-zestel was dit Arno de Jong, bij de B-zestellen was dit Robert Bartels en bij de dames Tiny Dadziak.

Maurice Eussen werd door voorzitter Jacob Gorissen gehuldigd i.v.m. zijn 12½-jarig lidmaatschap van de schutterij.

Maurice die tamboer is, zal komend seizoen als koning mee gaan samen met zijn echtgenote Pascal.

Diverse leden werden in het zonnetje gezet voor hun inzet voor de vereniging. In het bijzonder was dit Hub Lindelauf. Hub droeg in november 1992 zijn functie van secretaris over (i.v.m. drukke werkzaamheden). Hub was 8 jaar secretaris.

Een gezellige feestavond, waaraan ook dorpsgenoten deelnamen, sloot de St. Sebastianusviering.

Marie-Josée Peeters, Secretaris.

OLS-1992

Op maandag 18 januari vergaderde de Stuurgroep OLS-1992 voor het laatst. De vergadering nam kennis van het accountantsrapport en stelde het financieel resultaat vast. Aan penningmeester Wiel van Heugten werd décharge verleend voor het gevoerde beleid. Stuurgroepvoorzitter Mevrouw mr. Irene Maks-van Veen was bijzonder tevreden en dankte zij de vele honderden medewerkers hartelijk voor de getoonde inzet en saamhorigheid. Vervolgens plaatste zij haar handtekening onder het document ter ontbinding van de Stichting OLS-1992.

Schutterijvoorzitter Corsten dankte tenslotte alle leden van de Stuurgroep OLS-1992 en bood hen namens schutterij St. Petrus een aller-aardigste attentie aan.

St. Sebastianus-Laar

Op 23 en 24 januari l.l. vierde schutterij St. Sebastianus-Laar feest. De 75 leden tellende vitale schutterij uit het 980 inwoners tellende Weertse kerkdorp Laar had voldoende redenen om feest te vieren.

De uniformen, die de schutterij aanschafte bij haar eeuwfeest in 1983, waren aan vervanging toe. Door regelmatig loterijen te houden werd geld bij elkaar gespaard voor nieuwe uniformen. Op zaterdag 23 januari maakten de 54 geuniformeerde leden een muzikale rondgang door Laar.

De moderne snit van het nieuwe uniform geeft het korps een jong en fleurig aanzien.

Schutterij St. Sebastianus-Laar in nieuwe uniformen.

De kleuren wit en blauw van het uniform geven op zeer goede wijze de relatie aan met de stad Weert.

Voor het eerst mochten ook de elf nieuwe jeugdleden meegaan die afgelopen jaar waren geworven. In de loop van dit jaar verwacht de schutterij nog eens zes nieuwe jeugdleden. Het vrouwelijk element in de schutterij zal in de toekomst worden vertolkt door een (eventueel nieuw gevormde) marketenstergroep, bestaande uit Elly Greijmans, Tiny Thijssen en Mia Niessen. De kleur en de snit van de marketensteruniformen zijn volledig in overeenstemming met de overige uniformen van de schutterij.

Alvorens de schutterij het patroonsfeest ging vieren was er in het schutterslokaal de traditionele schuttersmaaltijd met o.a. spek en balkenbrij, gevolgd door een H. Mis die verzorgd en opgeluisterd werd door alle leden van de schutterij.

Tijdens de feestavond werden de drie marketesters officieel geïnstalleerd. Namens de gemeente Weert hing Geert Thijssen de marketensterpenning om ten teken van de verbondenheid met de gemeente Weert. Pater Koolen volgde dit ritueel ten teken van de verbondenheid van de schutterij met de kerk. Aan schutterijvoorzitter Henk Sijben ten slotte de eer om de laatste marketensterpenning om te hangen als teken voor de volledige acceptatie van de marketenstergroep bij schutterij St. Sebastianus-Laar.

Zondag 24 januari begon om 14.30 uur een receptie. Gehuldigd werd het

drumband en jachthoornkorps van de schutterij dat op 29 november 1992 in Heel met 292½ punten de wimpel veroverde in de derde divisie sectie B-c van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen.

Schuttersbond EMM

Tijdens de jaarvergadering heeft de schuttersbond EMM besloten dat tijdens de bondsfeesten voortaan geschoten wordt op blokjes van 1½ x 1½ x 1½ cm in plaats van de gebruikelijke blokjes van 2 x 2 x 2 cm.

St. Michaël-Ool

Ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van de schutterij in oktober en met name het 10-jarig bestaan van de tot percussionorkest omgevormde drumband, heeft dit percussionorkest o.l.v. Pierre Schreurs een CD opgenomen in de befaamde studio's van Steurbaut te Gent. Op de CD staan 12 nummers, met onder meer evergreens, bekende filmmelodieën en swingende Zuid-Amerikaanse muziek.

De CD zal op Paaszaterdag 10 april, samen met een compleet nieuw instrumentarium (aangeboden door de Sonorfabrieken uit Duitsland), worden gepresenteerd in cultureel centrum 'De Oranjerie' te Roermond. Diverse vooraanstaande personen uit de muziekwereld zullen hierbij aanwezig zijn. 's Avonds wordt de nieuwe marching-band gepresenteerd. De marching-band zal de schutterij op de schuttersfeesten gaan vergezellen.

U kunt nu reeds CD's bestellen bij Th. Geurts, Op de Peelberg 2 te Herthen, tel. 04750-17321. Prijs: t/m 10 april Hfl 37,50, daarna Hfl 39,50 (D.D.D.-kwaliteit).

Paul Verboeket, 2e secretaris.

Bieleman- en Sappeurstreffen 1993

Het Bieleman- en Sappeurstreffen zal niet op 24 april plaatsvinden bij schutterij St. Jan-Grubbenvorst, maar wel op 17 april. De reden van de verschuiving is gelegen in het feit dat op 23 en 24 april het Persoonlijk kampioenschap van de beide Limburgers verschoten wordt bij schutterij St. Martinus-Niel bij As.

De Limburgse Jager

Alle secretariaten van onze schutterijen ontvingen onlangs een nummer van het periodiek 'De Limburgse Jager'. 'De Limburgse Jager' is een uitgave van de Stichting Vrienden van de Limburgse Jagers.

De redactie van 'De Limburgse Jager' wil de band van het Infanterieregiment Limburgse Jagers met diverse facetten uit het Limburgse wederom aanhalen. Toezending van De Limburgse Jager zal niet standaard daarom plaatsvinden.

Het periodiek 'De Limburgse Jager' verschijnt tweemaal per jaar en kost Hfl 25.

Voor meer informatie kunt U terecht bij Kolonel b.d. J.W. de Leeuw, Passtoort Peutestraat 1, 6045 BN Roermond.

HET OPENINGSGEBED

Pater Willem Sangers o.s.c. schreef jaren geleden het openingsgebed voor het OLS. Pastoor Debets, raadsheer van Schutterij-Broederschap St. Georgius en St. Sebastianus-Beesel¹, liet zich door Pater Sangers inspireren en schreef een openingsgebed voor het koningsvogelschieten van zijn schutterij. Pastoor Debets vond de sfeer die uit de gebeden van Pater Sangers spreekt, zo goed dat hij gebruik maakte van de prachtige teksten van deze onvergetelijke schuttersvriend. Pastoor Debets: "Ik heb Pater Sangers goed gekend en vaak met hem gesproken. Als ik in Heppeneert kom -en dat gebeurt vele malen per jaar- ga ik altijd naar zijn graf. Ik weet dat hij het fijn vindt als de door hem gemaakte gebeden gebruikt worden. Dat gebruik kan bestaan in het letterlijk gebruiken van zijn teksten of ze aan te passen aan een bepaalde situatie, zoals het (konings)vogelschieten".

Pastoor Debets vertaalde het gebed van Pater Sangers naar de plaatselijke heiligen en naar zijn schutterij.

Openingsgebed

God gij hebt Uw schutspatronen aan ons gegeven als voorsprekers en voorbeelden, ja, levensechte voorbeelden, die ons de weg wijzen naar het licht van Uw liefde

Wij denken vandaag aan:
Hubertus, Sebastianus, Martinus,
Michaël en vele anderen.
Zij waken over ons als de stralende sterren,
die Uw licht weerkaatsen
over ons Groot-Limburg, het land
waar wij geboren en getogen zijn.

Ons Limburgse land is door U
ruimschoots toebeeld met onschatbare
waarden op kunst- en cultuurgebied.

Wij zijn U dankbaar voor en
blijven bereid de erfenis van onze
voorvaders uit te dragen en over te geven
aan onze kinderen en kleinkinderen,
die wij willen leren de levensvreugde
en innerlijke blijheid, de uitbundigheid
en ingetogenheid en al de goede
eigenschappen, die Gij in de aard van
Uw Limburgs volk gelegd hebt,
te bewaren, te ontwikkelen en te sublimeren.

God, Gij die onze zwakheden kent,
geef ons de moed en het vertrouwen van
Sebastianus, het inzicht, de overgave
en de dienstbaarheid van Hubertus en de
strijdbaarheid van Michaël om
voor ons geloof op de bres te staan

Zegen ons schuttersfeest, goede
God en laat het ons vieren met
gepaste blijheid, opdat ook deze Limburgse
cultuurmanifestatie mag bijdragen
tot Uw meerdere eer en glorie.
Amen

† W. Sangers, o.s.c.

Openingsgebed bij het koningsvogelschieten

God, Gij hebt ons heiligen gegeven
als voorbeelden en schutspatronen
die ons de weg wijzen naar het licht van Uw liefde.
(Wij denken hier in Beesel vooral aan de Heilige Sebastianus en aan Sint Joris)²
Zij waken over ons als stralende sterren,
die Uw licht weerkaatsen over de plaats,
waar velen van ons geboren zijn,
het dorp waar we wonen en dat ons lief geworden is.
Wij zijn dankbaar voor de geestelijke erfenis van onze
vaders
en we zijn bereid, die uit te dragen en door te geven
aan hen, die na ons komen.
God, die onze zwakheden kent,
geef ons de moed om ons geloof te belijden, zoals de
dappere St. Sebastianus;
(geef ins de strijdbaarheid van Sint Joris
en de nederige dienstbaarheid van de patrones van
onze parochie:
de Heilige Gertrudis²)
God, die de koning zijt van hemel en aarde,
wij erkennen dat elk koningschap
zijn gezag ontleent aan U.
Moge degenen aan wie straks het koningszilver wordt
overgedragen,
dienstbaar zijn aan de andere leden van de schutterij-
broederschap,
gehoorzaam aan de woorden van Jezus:
Wie onder u de grootste wil zijn
moet de dienaar van allen zijn.
Goed God, zegen dit samenzijn.
Zegen dit spel om de hoogste eer;
dit alles vragen wij U
omwille van Jezus Christus, Uw Zoon en onze Koning.
Aan Hem zij lof en eer tot in eeuwigheid. Amen.

Th.J. Debets, pastoor.

1) Zie ook LS nr 13, pagina 38 en LS nr 16, pagina 25.

2) Tekst kan aangepast worden aan de plaatselijke vereerde heiligen en/of de naam van de schutterij.

WIJ FELICITEREN

Diamanten paar

Op 28 januari vierden Anna Smeets (80) en Wiel Hanssen (82) uit Grevenbicht hun diamanten huwelijksfeest. Mevrouw Smeets is al vele jaren beschermvrouwe van Broederschap Het Heilig Kruis-Grevenbicht. De schutterij tracteerde het diamanten paar tijdens de receptie op kamerschoten.

Koninklijke onderscheidingen

Op zaterdag 28 november werd A. van Lierop (50), secretaris van schutterij St. Oda-Boshoven Weert, onderscheiden met de zilveren eremedaille behorende bij de Orde van Oranje Nassau. Van Lierop kreeg de onderscheiding o.a. voor het feit dat hij 40 jaar lid is van het muziekkorps van St. Oda en bovendien 12½ jaar secretaris van de schutterij.
Zaterdag 12 december kreeg Luc Curfs de zilveren eremedaille in de Orde van Oranje Nassau opgespeld door Loco-burgemeester Souren van Margraten. Luc Curfs was onder andere secretaris-penningmeester van schutterij St. Joseph-St. Geertruid.

Jaak Aendekerkerk (55) van schutterij St. Michaël-Thorn werd op 16 januari door burgemeester van der Lee onderscheiden met de eremedaille in zilver verbonden aan de orde van Oranje Nassau. Jaak is 40 jaar lid van St. Michaël en maakt sinds 1968 deel uit van het bestuur. Voor de 46 leden tellende schutterij verzorgt Jaak verder het materiaal en vult hij de hulzen.

Op zaterdag 23 januari kreeg F. Smeets (59), bestuurslid van schutterij St. Oda-Boshoven Weert, de eremedaille in goud verbonden aan de orde van Oranje Nassau opgespeld door burgemeester Mevr. van Maaren. Smeets is al 32 jaar lid van St. Oda en verricht tal van werkzaamheden voor de schutterij.

Eveneens op zaterdag 23 januari werden twee leden van schutterij St. Ansfried-Thorn onderscheiden met de eremedaille in zilver verbonden aan de orde van Oranje Nassau. Burgemeester van der Lee spelde M. van Dooren (50) en G. Jacobs (59) de medaille op.

Van Dooren is al 40 jaar lid van St. Ansfried. Aanvankelijk als lid van de drumband en later als instructeur, leidde hij ook de tamboers op. In 1966 werd Van Dooren bestuurslid en vanaf 1971 is hij secretaris.

Jacobs is eveneens 40 jaar lid van St. Ansfried. In de periode dat Jacobs bestuurslid was, was hij ook enige jaren ondervoorzitter. Sinds 1963 is hij commandant van schutterij St. Ansfried.

Op zijn zeventigste verjaardag werd Jan de Haar van schutterij St. Joseph-Sweikhuizen verrast met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Loefen van Schinnen spelde de medaille op.

Jan de Haar is 28 jaar lid van St. Joseph-Sweikhuizen, was koning in 1970, 1975 en 1976. Naast zijn ijverige inzet voor de schutterij is Jan ook actief in de dorpsgemeenschap. Zo is hij al 20 jaar lid van het Odiliacomité, dat elk jaar in juni de blindenbedevaart organiseert.

Je vraagt je toch wel af, hoe Jan zijn tijd indeelt. Als actief verenigingsman, is hij ook vader van maar liefst elf kinderen. Bijna alle kinderen zijn op de één of andere manier weer met de schutterij verbonden. Zonder de familie de Haar zou de schutterij niets zijn.

Jan draagt vol trots de medailles 1ste prijs mooiste koning OLS-1976 in Ool, 3e prijs mooiste koning OLS-1975 in Oirsbeek en nu dus ook de eremedaille van de Orde van Oranje Nassau.

Yvonne Van de Wall.

Regerende schutterskoningen prins Carnaval

In Buchten werd de regerend schutterskoning van schutterij St. Joseph, Ton Nijsten (44), uitgeroepen tot

Prins Ton II met echtgenote Rita.

Prins Ton II. Samen met echtgenote Rita regeerde het prinsenvaar over Carnavalsvereniging 'De Louvermen'. Ton is vanaf 1975 tamboer bij schutterij St. Joseph en schoot zich in 1984, 1986 en 1992 tot koning.

Bij schutterij St. Martinus-Horn werd regerend schutterskoning Joep Joosten uitgeroepen tot Prins bij Carnavalsvereniging De Sjaopsköp.

Bevorderingen

Schutterij St. Sebastiaan-Schimmert bevorderde op 30 januari J. Wiekken en J. Speetgens tot officier. Wiekken is lid sinds 1968 (geweerdrager), Speetgens is lid sinds 1964 (aanvankelijk als lid van de drumband later als geweerdrager).

Ereleden

Ad Crützen is benoemd tot erelid van schutterij Wilhelmina-Nieuwenhagen. Crützen legde onlangs zijn functie als instructeur van de drumband neer. Hij wordt opgevolgd door Marcel Collaris.

Sjra Cillekens van St. Nicolaas-Heythuysen werd tijdens de jaarvergadering benoemd tot erelid van deze vereniging. Sjra is 35 jaar penningmeester geweest. Zijn opvolger wordt Koos Schroën.

Op de foto:

Jan de Haar en echtgenote Gerda temidden van enkele bestuursleden van schutterij St. Joseph-Sweikhuizen.

Schutterskoning

Cas Rademaker van St. Lambertus-Neeritter bij het 120e schot (2e x)

JUBILARISSEN*12½-jarig lidmaatschap*

B. Huntjens	St. Sebastiaan-Schimmert
P. Lemmens	St. Sebastiaan-Schimmert
B. de Rooy	St. Sebastiaan-Schimmert
B. Schoffeelers	St. Sebastiaan-Schimmert

25-jarig lidmaatschap

J. Ceijssens	St. Sebastiaan-Grote Brogel
H.J. Hoofwijk	Eendracht-Grevenbicht
L. Reumers	St. Sebastiaan-Grote Brogel
Pierre Senden	St. Sebastianus-Mheer
J.G. Voermans	St. Nicolaas-Heythuysen
G. van de Weijer	St. Sebastiaan-Grote Brogel
J. Wiecken	St. Sebastiaan-Schimmert

40-jarig lidmaatschap

Piet J. Franken	St. Sebastianus-Eys
M. Graaf de Liedekerke	St. Sebastianus-Oost Maarland
N.W. Klaessens	St. Lucie-Nederweert
H.M.H. Smeets	Eendracht-Grevenbicht

55-jarig lidmaatschap

R. Raemaekers	St. Oda-Boshoven
---------------	------------------

Investituur en bevorderingen

Op 24 januari vond in de St. Willibrorduskerk te Stramproy de jaarlijkse investituur plaats van de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus.

De navolgende personen werden opgenomen als schutbroeder:

Wiel Boss (68) van St. Martinus-Vaesrade
 Jaak Coolen (82) van St. Martinus-Dilsen
 Frits Corten (57) van de DD Stadsschutterij-Maastricht
 Coen Holthuysen (49) van St. Anthonius-Tegelen
 Willem Janssen (62) van H.H. Marcellinus en Petrus-Geleen
 Joris Janssens (66) beschermheer van St. Martinus-Linne
 Jeu Lardinois (60) van St. Hubertus-Ubachsberg
 Louis Litjens (45) van St. Lambertus-Helden, voorzitter schuttersbond Juliana en bestuurslid OLS-Federatie
 Albert Meens (77) van St. Martinus-St. Maartensvoeren
 Ben Sijben (78) van St. Sebastianus-Neer
 Joannes Tulkens (62) van St. Nicolaas-Meijel

Jan Schurgers (77) van St. Martinus-Dilsen was afwezig wegens ziekte. De versierselen worden op een later moment uitgereikt.

Opgenomen als officier:

Chris Vandermeulen (56) Directeur van het St. Augustinus Instituut te Bree
 Jef van Wegberg (60) vice-voorzitter van de KRO

Bevorderd tot officier:

Sjef Vranken (62) van Monulfus en Gondulfus II-Maasmechelen
 Stan Krolicki (55) van St. Jozef-Houthalen
 Sjeng Maessen (63) van St. Willibrordus-Obbicht

Allen van harte gefeliciteerd.

WIJ GEDENKEN

Lambert Hoen, Ere-Schuttenmeester van St. Sebastiaan-Klimmen. Overleden op 11 november in de leeftijd van 72 jaar.

Daniël Bidlot, Ere-voorzitter van St. Joris-Wessem. Overleden op 17 november in de leeftijd van 75 jaar.

Henk Piereij, lid en luitenant van St. Martinus-Vaesrade. Overleden op 7 december op de leeftijd van 57 jaar.

Hermanus Hermans, lid van St. Severinus-Grathem. Overleden op 7 december in de leeftijd van bijna 84 jaar.
 Piet Hoeijmakers, oud-voorzitter van St. Martinus-Maasbree. Overleden op 7 december in de leeftijd van 78 jaar.

Driek Louwarts, 42 jaar lid en oud-bestuurslid van Prins Hendrik-St. Odiliënberg. Overleden op 27 januari in de leeftijd van 80 jaar.

Ad Caselli, bijna 50 jaar lid, 10 jaar bestuurslid en lid van verdienste van St. Hubertus-Ubachsberg. Overleden op 30 januari op de leeftijd van 67 jaar.

In memoriam Caroline Klerkx

Op 30 november 1992 overleed te Bree Caroline Klerkx, weduwe van wijlen 'Meester' Pierre Creemers. Ze werd geboren te Molenbeersel op 25 maart 1913.

Op de uitvaartdienst in de St. Leonarduskerk te Molenbeersel waren naast de familie en bekenden van de overledene ook een groot aantal schuttersvrienden van de OLS-Federatie en van de Bond Maas en Kempen. In de homilie werd Caroline Klerkx, die erelid was van de OLS-Federatie, geprezen als een dienstbare vrouw voor haar gezin, familie en in het verenigingsleven. In Molenbeersel was ze bekend als de "Madam van Meester Creemers".

Ze volgde haar man, overleden op 3-1-1990, naar het hiernamaals en zal de onthulling van zijn borstbeeld op 5 mei a.s. niet meer kunnen bijwonen.

Onze kristelijke deelneming aan de familie.

Werner Smet.

In memoriam Sjo Plusquin

Op 14 januari j.l. overleed Luitenant-Generaal Sjo Plusquin van schutterij St. Martinus-Houthem in de leeftijd van 87 jaar.

Sjo was een markant figuur bij de schutterij en alom bekend door zijn spontaniteit en humor. Een voorbeeld daarvan was dat hij in de oorlogsjaren t.g.v. Koninginnedag altijd in zijn verzaak rode, witte en blauwe verf in de aanbieding had en deze bussen verf omljstte met potten oranje verf.

Sjo was sinds 1936 lid van onze schutterij, voorzitter van 1939 tot 1958, koning in 1947 en 1953, bestuurslid van de Zuid-Limburgse Schuttersbond in de vijftiger jaren, begiftigd met de Eremedaille in de Orde van Oranje Nassau in zilver en drager van de gouden OLS-speld.

In juli 1991 werd door de burgemeester van Valkenburg, de beschermheer van de schutterij en hijzelf, onder zeer grote belangstelling, zijn portret in de Gemeentegrot onthuld (zie ook LS nr. 7 pag. 22). Dit was tevens de laatste keer dat Sjo het schuttersuniform droeg. Hierna ging het zienderogen achteruit met Sjo en kon hij niet meer deelnemen aan de activiteiten van de schutterij. Op 19 januari werd Sjo met schutterseer begraven. Dat hij moge rusten in vrede.

Fred Louwen.

In memoriam Frans Stelten

Op zondag 20 december 1992 overleed op 76-jarige leeftijd Frans Stelten uit Nieuwstadt.

In de jaren dat Frans lid was van Schutterij/Broederschap St. Jan, heeft hij gedurende meerdere jaren de functie van voorzitter vervuld. Verder was hij instructeur van het Fluit- en Trommelkorps, alsmede tamboer-maître. In 1968 wist hij beslag te leggen op het koningschap. Voor zijn vele verdiensten binnen zijn schutterij en de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o., werd Frans meermaals onderscheiden.

Op donderdag 24 december werd Frans Stelten door zijn vereniging met schutterseer begraven.

Schutterij St. Jan-Nieuwstadt verloor een gewaardeerd lid, die zijn orps door dik en dun trouw is gebleven.

In memoriam Pierre Beckers

Op 14 januari 1993 overleed Pierre Beckers uit Obbicht. Pierre was gedurende 68 jaar lid van schutterij St. Willibrordus. Begonnen als geweerdager, werkte hij zich door zijn dienstjaren op tot officier in de rang van luitenant-kolonel.

Zowel binnen de dorpsgemeenschap als de schutterswereld was hij een markante verschijning.

Zijn actieve loopbaan binnen de schutterij in het bijzonder en de Obbichtse gemeenschap in het algemeen hebben hem tijdens zijn leven al legendarisch gemaakt. Niemand deed ooit tevergeefs een beroep op hem.

Door ziekte moest hij enige jaren geleden zijn actieve loopbaan bij de schutterij opgeven, maar als rustend lid bleef hij de verrichtingen van het korps kritisch volgen. Schutterij St. Willibrordus heeft Pierre op 18 januari j.l. ten grave gedragen en zij wil in dankbaarheid terugdenken aan alles wat hij als sjöt voor de vereniging heeft betekend.

DE SABEL VAN DE PAP

't Is alweer get jaore haer
Doe woors nog mer eine poet
Doe keeks doe op ein sjötterij
Dich al de ouge oet.
Ze trochte bie ós door de sjtraot
mit trómme en mit vane.
"Mam, went ich groat bön," zags doe den,
"Goan ich bie de Bastiane."

Waat woors doe greuëtsj op diene pap
Waat leep dae toch gewichtig.
De sabel blinkde van opzie,
Dae droog-t'r gans verzichtig.
Hae hauw ein hieël sjoan pekske aan,
Ein patsj op ziene kop.
"Mam, went ich groat bön," zags doe den,
"Zèt ich mich ouch zoa'n op."

Diene pap dae is al lang neet mieë.
En doe moos hieël vööl lieëre.
Ich dach dtes doe nao de sjötte
Neet mieë zoews gebieëre.
Mer diene jóngesdruim dae bleef.
Dien pekske sjtuit dich knap.
Noe böös doe groat, noe gaef ich dich
De sabel van de pap.

Annie Schreuders-Derks.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag.
Colofon + voorwoord	1
Open brief aan Ministers Alders	2
Uitslag enquête Limburgs Schutterstijdschrift	3
Krantekoppen	6
Jean van Nunen interviewt Moderator Maessen	7
Het predikaat "Koninklijk"	10
Vrijwilligerswerk vereist professionele aanpak	13
Dag der wrake	14
Koningszilver van het Akkermansgilde	16
Kruisheer Donaat Sniijders schreef ook over de schutterijen	18
Agenda	18
Belangrijke adressen uit het Limburgse Schutterswezen (4 pagina's ongenummerd)	A-D
Grafische vormgeving is visuele communicatie	19
De schutterijen en de schutten	19
De St. Martinusschuttersgilde(n) van Dilsen (4e vervolg)	21
Schuttersvreugde wordt bedreigd door recente uitspraken van de Raad van State	23
Demonstratie exercitie in Wesse	23
150 Jaar Schutterij St. Hubertus-Ubachsberg	25
Onder de schietboom	27
Het openingsgebed	33
Wij feliciteren	33
Wij gedenken	35
De sabel van de pap (gedicht)	36
Inhoudsopgave + Redactie	36

REDACTIE

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen; Tel. 04749-2868.
- ★ Schuttersbonden Berg en Dal, St. Gerardus-Amstenrade en Zuid-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 04493-2296.
- ★ Schuttersbonden Eendracht Maakt Macht en Juliana: Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. 04950-44548.
- ★ Schuttersbonden De Maasvallei en Maas & Kempen: Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel. 089-563132.
- ★ Schuttersbond Eendracht Born-Echt en Midden-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roermond; Tel. 04750-18124.
- ★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen Baron de Selysstraat 15 6301 JZ Valkenburg; Tel. 04406-42322.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren; Tel. 04499-1539.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade: Yvonne van de Wall, Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen; Tel. 046-755123.

**BIJLAGE:
LIMBURGSE SCHUTTERS-
AGENDA 1993**

BELANGRIJKE ADRESSEN UIT HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN

0010 OLS-Federatie	Mr. Dr. Froweinweg 1a	6287 CA Eys	04451-2386
0012 OLS-Feest	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	04956-1384
0014 Schietcommissie	St. Laurentiusstraat 55	3630 Maasmechelen	089-756632
0016 Muziekcommissie	Drieslagstraat 17	6004 CP Weert	04950-37055
0018 Moderator OLS-Federatie	Neerstraat 49	6041 KB Roermond	04750-86888
0020 Stichting OLS-1993	Postbus 280	6100 AG Echt	04754-78492
0030 Stichting SAS	Brouwerslaan 25	6093 GG Heythuysen	04749-2868
0032 Sectie Jury OLS	Genoehoflaan 51	6097 GE Heel	04747-2393
0034 Normencommissie	Radmakerspad 19	5932 RE Tegelen	077-732204
0036 Sectie Museum	St. Servatiusstraat 4	6001 CB Weert	04950-41842
0038 Limburgs Schutterrijen Museum	Postbus 3181	6039 ZH Stramproy	
0040 Limburgs Schutterstijdschrift	Brouwerslaan 25	6093 GG Heythuysen	04749-2868
0050 Stichting Vrienden v/h Limburgs Schutterrijen Museum	Postbus 3181	6039 ZH Stramproy	04950-41842
0060 Orde v/d Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus	Mr. Dr. Froweinweg 1a	6287 CA Eys	04451-2386
0070 Zuid-Limburgse Schuttersfederatie	Beelaertsstraat 33	6125 RA Obbicht	04498-58831
0072 Zuid-Limburgs Federatiefeest 1993	Marco Polostraat 4	6413 SH Heerlen	045-220374
0080 Stuurgroep Marketentsters	Emmalaan 9	6301 GP Valkenburg a/d Geul	04406-13312
0082 Werkgroep 3e Marketentstertreffen - Sittard	Majoor Evanslaan 19	6114 KR Susteren	04499-3421
0092 Bieleman- en Sappeurstreffen 1993	Burg. van Leentstraat 5	5971 AG Grubbenvorst	077-662055
0100 Schuttersbond Berg en Dal	Rijksweg 132	6325 AG Berg en Terblijt	04406-40611
0102 St. Brigida-Noorbeek	Wesch 4	6255 NH Noorbeek	04457-2445
0104 Garde des Tireurs du quartier 28 - Maastricht	Cuyleborg 37	6228 BC Maastricht	043-618678
0106 St. George-Simpelveld	Postbus 21033	6369 ZG Simpelveld	045-443973
0108 St. Joseph-Waubach	Ch. Frehenstraat 36	6374 EM Waubach	045-324711
0110 St. Martinus-St. Maartensvoeren	Veurzerveld 28B	3790 St. Maartensvoeren	041-810508
0112 St. Monulphus & Gondulphus - Berg en Terblijt	Valkenburgerstraat 136	6325 BR Berg en Terblijt	04406-40013
0114 St. Sebastianus-Spekholzerheide	Postbus 14003	6401 NA Heerlen	045-720198
0200 Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.	Molenveldweg 26	6114 GH Susteren	04499-2687
0202 St. Antonius-Slek	Vrijthof 12	6101 AN Echt	04754-83311
0204 Eendracht-Papenhoven	Tomberstraat 71A	6124 AK Papenhoven	04498-57512
0206 St. Gregorius-Illikhoven	Belhofstraat 14	6116 CL Roosteren	04499-1189
0208 St. Hubertus-Nattenhoven	Kanaalweg 12	6129 AX Berg-Urmond	046-334800
0210 St. Jan-Nieuwstadt	Aan de Linde 15	6118 AN Nieuwstadt	04498-53076
0212 St. Joris-St. Joost	A. Ruyters Scholtisweg 14	6065 CT Montfort	04744-
0214 St. Joseph-Buchten	Ankersweg 67	6122 EW Buchten	04498-52682
0216 St. Joseph-Koningsbosch	Koestraat 55	6104 AK Koningsbosch	04743-2480
0218 H. Kruis-Grevenbicht	Schoolstraat 38	6127 BG Grevenbicht	04498-57996
0220 St. Lambertus-Broeksittard	Vleutstraat 4	6114 KN Susteren	04499-2540
0222 St. Landricus-Echt	Zilstraat 33	6114 KG Susteren	04499-2338
0224 St. Martinus-Born	Cremerstraat 6	6118 AX Nieuwstadt	04498-52740
0226 St. Martinus-Holtum	Martinusstraat 9A	6121 BD Holtum-Born	04498-53248
0228 St. Martinus-Linne	Plantsoenstraat 3	6067 GH Linne	04746-4321
0230 St. Matthias-Posterholt	Eijkerstraat 29	6061 GS Posterholt	04742-2136
0232 St. Nicolaas-Susteren	Stationsstraat 60	6114 GE Susteren	04499-1972
0234 St. Petrus en Paulus-Echt	Gildelaan 51	6101 GK Echt	04754-84495
0236 St. Petrus en Paulus-Susteren	Molenveldweg 26	6114 GH Susteren	04499-2687
0238 St. Rochus-Stevensweert	Eiland 31A	6107 CB Stevensweert	04755-1704
0240 Stadsjötterierie St. Rosa-Sittard	Postbus 347	6130 AH Sittard	046-516501
0242 St. Stephanus-Dieteren	Koningsplein 15	6104 BK Koningsbosch	04743-1715
0244 St. Urbanus-Montfort	Zandstraat 18	6065 AG Montfort	04744-1874
0246 Wilhelmina-Hingen	Kranenbroekerweg 10	6102 GE Hingen-Echt	04754-81658
0248 St. Willibrordus-Obbicht	Houtstraat 42	6127 EE Grevenbicht	04498-57335

0838	St. Sebastianusgilde-Beegden	Leonardusstraat 10	6099 BA Beegden	04747-2780
0840	St. Sebastianus-Heel	Teskenlaan 24	6097 GA Heel	04747-3277
0842	St. Sebastianus-Herkenbosch	Jagerstraat 22	6075 BG Herkenbosch	04752-3236
0844	St. Sebastianus-Neer	Esdoornstraat 33	6086 CJ Neer	04759-2341
0846	St. Urbanus-Maasniel	Wilhelminalaan 25	6042 EK Maasniel	04750-25916
0900	Zuid-Limburgse Schuttersbond	Koolweg 47	6181 BK Elsloo	046-379516
0902	St. Barbara-Meerssen	Volderstraat 18	6231 LC Meerssen	043-642273
0904	St. Hubertus-Gulpen	Postbus 69	6270 AB Gulpen	04450-1756
0906	St. Hubertus-Ubachsberg	Mosterdstraat 17	6367 HR Ubachsberg	045-753604
0908	St. Joseph-St. Geertruid	Schoolstraat 39	6265 AR St. Geertruid	04408-2331
0910	St. Jozef-Vijlen	Postbus 604	6294 ZG Vijlen	04454-63939
0912	St. Martinus-Houthem	Baron de Selysstraat 15	6301 JZ Valkenburg	04406-42322
0914	St. Maternus-Wylre	Kapelaan Franckstraat 9	6321 CA Wijlre	04450-2517
0916	St. Mauritius-Strucht	Walem 20	6341 PC Schin op Geul	04459-2736
0918	De (Jonge en Oude) Nobelevalkenburg	Postbus 16	6300 AA Valkenburg	04406-13312
0920	St. Paulus-Epen	Past. Oberieweg 5	6285 AL Epen	04455-1669
0922	St. Paulus-Vaals	Postbus 2	6290 AA Vaals	04454-62724
0924	St. Sebastianus-Eys	Pastoor Duckweilerweg 2	6287 AP Eys	04451-1996
0926	St. Sebastianus-Margraten	't Rooth 20	6269 NV Margraten	04407-1415
0928	St. Sebastianus-Mechelen	Schweibergerweg 2	6281 NG Mechelen	04455-1926
0930	St. Sebastianus-Mheer	Burg. Beckersweg 19	6261 NX Mheer	04457-2151
0932	St. Sebastianus-Oost Maarland	Heerenlandstraat 16	6143 BG Guttecoven	04498-52530
0934	St. Sebastianus-Voerendaal	Postbus 23066	6367 ZH Voerendaal	045-754234
0936	DD Stadsschutterij-Maastricht	Apollohof 127	6215 SX Maastricht	043-433044
0938	Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen	Past. Scheepersstraat 34	6374 HT Landgraaf	045-310453

Nog niet aangesloten bij een schuttersbond:

0000	St. Ambrosius-Lommel	Albert Servaesdreef 41	3920 Lommel	089-541771
0000	St. Jozef-Lommel	M. Monten St. Hubertusstraat 11	3920 Lommel	
0000	St. Sebastianus-Lommel			
0000	St. Sebastianus-Susteren	Munsterweg 51	6114 XV Susteren	04499-2033
0000	St. ? -Urmond	Gulickerstraat 18	6129 EH Urmond	046-334003

Bovenstaande lijst is samengesteld uit de beschikbare adresbestanden van de OLS-Federatie en het Limburgs Schutterstijdschrift.

De lijst is bijgewerkt tot 1 maart 1993.

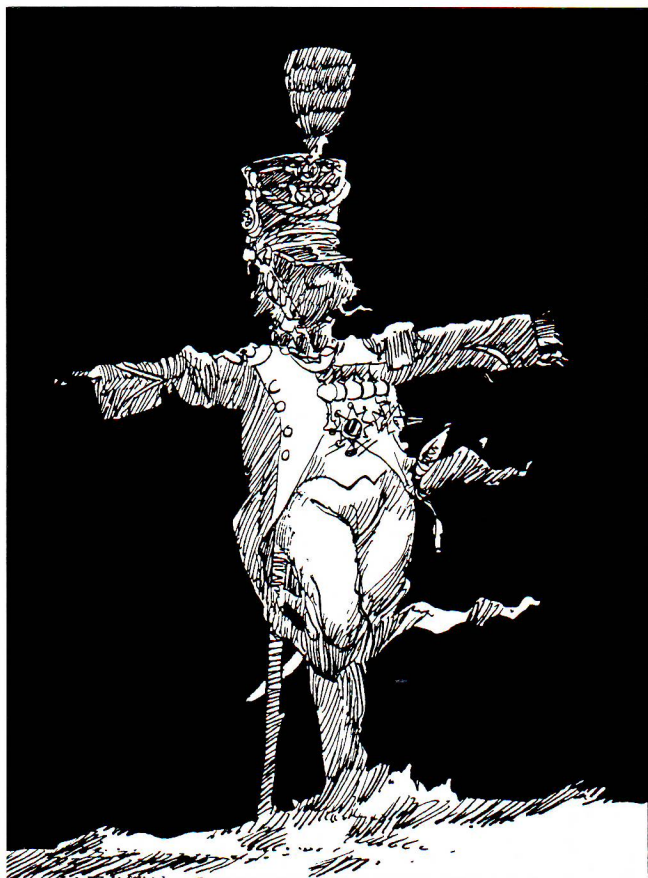
Wijzigingen en aanvullingen, doorgegeven aan de redactie, zullen in het eerstvolgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift gepubliceerd worden.

De pagina's van deze adressenlijst zijn niet genummerd.

De tekst bij deze prent zou kunnen luiden:

"Zou iemand zich ooit gerealiseerd hebben dat dit de zeer nabije toekomst van het Limburgs Schutterswezen wordt als we moeten gaan schieten op kogelvangers?"

Neen, niemand. - Zelfs geen Minister van milieu!"

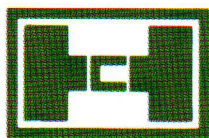
0530	St. Martinus-Tegelen	Holtmühlestraat 15	5932 BA Tegelen	077-730005
0532	Ons Genoegen	Nieuweweg 25	5853 AM Siebengewald	08852-1668
0534	St. Sebastianus-Sevenum	Scheperstraat 14	5975 VV Sevenum	04767-2983
0536	St. Thomas van Aquino	Veldenseweg 246	5914 SZ Venlo	077-544108
0538	St. Urbanus-Belfeld	Elshoutweg 4	5951 NK Belfeld	04705-1546
0540	St. Urbanus-Grashoek	Ontginningsweg 6	5985 NE Grashoek	04760-74920
0542	Wilhelmina-Horst	Molenstraat 34	5961 EP Horst	04709-85541
0600	Schuttersbond Maas en Kempen	Weg naar As 126	3680 Opoeteren	089-854216
0602	St. Amandus-Opglabbeek	Silvesterlaan 16	3660 Opglabbeek	089-858046
0604	St. Anna-Opglabbeek	Elf Septemberlaan 47	3660 Opglabbeek	089-858420
0606	St. Anna-Voorshoven	Grotlaan 40	3680 Maaseik	089-868284
0608	De Breidelzonen-Kessenich	Korenstraat 6	3690 Zutendaal	089-611656
0610	St. Catharina-Beek	Kerkstraat 24	3960 Bree	089-463860
0612	St. Catharina-Neeroeteren	Zandstraat 6	3680 Opoeteren	
0614	St. Dionysius-Opoeteren	Dilserweg 30	3680 Opoeteren	089-864809
0616	St. Harlindis & Relindis-Ellikom	Grote Baan 61	3670 Meeuwen-Gruitrode	089-634232
0618	St. Hubertus-Molenbeersel	Kleinestraat 26	3640 Kinrooi	089-701106
0620	St. Joris-Kaulille	Steenweg op Kl. Brogel 69	3950 Kaulille	011-446504
0622	St. Lambertus-Louwel	Molenweg 39	3660 Opglabbeek	089-857775
0624	St. Lambertus-Molenbeersel	Weetersteenweg 335/3	3640 Kinrooi	089-701512
0626	St. Laurentius-Bocholt	Kakebeek 19	3950 Bocholt	089-473473
0628	St. Martinus-Grootbeersel	Zielderveld 18	3640 Kinrooi	089-702111
0630	St. Martinus-Kessenich	Einderpad 20A	3920 Lommel	011-551694
0632	St. Martinus-Kinrooi	Esserstraat 9	3640 Kinrooi	089-701541
0634	St. Martinus-Niel bij As	Nieuwheidestraat 16	3668 Niel bij As	089-657472
0636	St. Monulphus en Gondulphus	Veldsteeg 5A	3650 Dilsen-Rotem	089-757075
0638	St. Pieter-Elen	Breemstraat 26	3650 Dilsen	089-565885
0640	St. Sebastiaan-As	St. Aldegondestraat 20	3665 As	089-657547
0642	St. Sebastiaan-Dorne	Dornestraat 24B	3680 Opoeteren	089-857060
0644	St. Sebastiaan-Grote Brogel	Leemskuilenstraat 15	3950 Lozen-Bocholt	011-447161
0646	St. Sebastiaan-Huibrechtslille	Zandstraat 29	3910 Huibrechtslille	011-648932
0648	St. Servatius-Raam	Heidestraat 19	3660 Opglabbeek	089-857741
0650	St. Trudo-Opitter	Maaseikerbaan 69	3960 Opitter	089-864048
0700	Schuttersbond De Maasvallei	Zandstraat 143	3630 Maasmechelen	089-763474
0702	St. Ambrosius-Kinrooi	Weetersteenweg 201	3640 Kinrooi	089-702643
0704	St. Elisabeth-Stokkem	Kapelstraat 52	3650 Stokkem	089-753372
0706	St. Laurentius-Meeswijk	St. Laurentiusstraat 55	3630 Maasmechelen	089-756632
0708	St. Martinus-Dilsen	Driepaalhoeveweg 1	3650 Dilsen	089-755377
0710	St. Monulphus & Gondulphus I-Maasmechelen	Zandstraat 143	3630 Maasmechelen	089-763474
0712	St. Monulphus & Gondulphus II-Maasmechelen	Jos Smeetslaan 15	3630 Maasmechelen	089-764757
0714	St. Pieter-Leut	Ganzenpoelstraat 50	3630 Leut-Maasmechelen	089-758181
0800	Midden-Limburgse Schuttersbond	Margrietstraat 3	6077 AV St. Odiliënberg	04752-2807
0802	St. Agatha-Haelen	Kampweg 3	6083 BH Nunhem	04759-9221
0804	St. Aldegondis-Buggenum	Holstraat 48	6082 BD Buggenum	04759-2826
0806	St. Andreas-Melick	Parallelweg 12	6074 BV Melick	04752-4628
0808	St. Anna-Merum	Merummerbroekweg 16	6049 CX Herten	04750-34498
0810	St. Christoffel-Roermond	de Ruyterstraat 13	6045 XK Roermond	04750-27414
0812	St. Cornelius Irene-Posterholt	Postbus 8052	6060 AB Posterholt	04742-3617
0814	St. Georgius & St. Sebastianus-Beesel	Hensenbosstraat 10	5954 AJ Beesel	04704-3199
0816	Pr. Hendrik-St. Odiliënberg	Margrietstraat 3	6077 AV St. Odiliënberg	04752-2807
0818	St. Joris-Wessem	Het Schoor 16	6019 EB Wessem	04756-2719
0820	St. Martinus-Asenray	Gewantmakerstraat 61	6043 SZ Roermond	04750-28962
0822	St. Martinus-Horn	Graaf Jacobstraat 51	6085 CV Horn	04758-2707
0824	St. Martinus-Vlodrop	St. Martinusweg 37	6063 BT Vlodrop	04742-3431
0826	St. Michaël-Maasbracht Beek	Voortstraat 13	6051 JP Maasbracht	04746-4420
0828	St. Michaël-Ool	Schoolstraat 41	6049 BM Herten-Ool	04750-15325
0830	St. Michaël-Thorn	Bogenstraat 26	6017 AV Thorn	04756-2812
0832	Oranje-Boukoul	Beneden Boukoul 38	6071 AK Boukoul	04740-1270
0834	Oranje Nassau-Roermond	Schubertstraat 6	6044 SP Roermond	04750-29667
0836	St. Petrus-Roggel	Heufke 9	6088 CM Roggel	04749-2646

0300 Kantonale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	04956-1384
0302 St. Ansfried-Thorn	Hoogstraat 1	6017 AP Thorn	04756-1251
0304 St. Antonius-Altweert	Bergerothweg 38	6039 AM Stramproy	04956-2164
0306 St. Antonius-Nederweert	Houtmolen 31	6031 CP Nederweert	04951-25833
0308 St. Antonius-Stramproy	Veldstraat 19	6039 EA Stramproy	04956-1491
0310 St. Barbara-Leveroy	Kapelstraat 8	6091 PB Leveroy	04954-1757
0312 St. Barbara-Tungelroy	Parklaan 60	6039 BE Stramproy	04956-3116
0314 St. Catharina-Stramproy	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	04956-1384
0316 St. Catharina 1480-Weert	Overkwartierstraat 20	6004 HJ Weert	04950-34120
0318 St. Cornelius-Swartbroek	Ringstraat 6	6005 NW Swartbroek	04955-1788
0320 St. Jacobus-Hunsel	Lothariusstraat 15A	6132 GM Sittard	046-517016
0322 St. Jan-Baexem	Baron de la Marckstraat 7	6095 AW Baexem	04748-2184
0324 St. Job-Leuken	Saliershof 37	6004 BN Weert	04950-34862
0326 St. Lambertus-Neeritter	Lambertusstraat 35	6015 AP Neeritter	04756-5624
0328 St. Lucie-Nederweert Eind	Rendierenlaan 18	6034 RS Nederweert-Eind	04951-26258
0330 St. Margaretha-Ittervoort	Brigittastraat 1	6014 AT Ittervoort	04756-6801
0332 St. Nicolaas-Heythuysen	Schuttersdreef 73	6093 JD Heythuysen	04749-2489
0334 St. Nicolaas-Meijel	Mr. Jochemsstraat 26	5768 VS Meijel	04766-3132
0336 St. Nicolaas & St. Antonius-Budel	Treurenburgstraat 11	6021 BE Budel	04958-92333
0338 St. Oda-Boshoven	Laurenburg 81	6006 GM Weert	04950-38141
0340 St. Odilia-Ospeldijk	Korenbloemstraat 40	6035 AZ Ospel	04951-33116
0342 St. Paulus-Roggel	Maassenstraat 6	6088 CX Roggel	04749-3851
0344 St. Petrus-Kelpen Oler	Lidwinastraat 23	6037 RT Kelpen	04954-2043
0346 St. Sebastianus-Ell	Sebastiaanstraat 39	6011 RD Ell	04955-1614
0348 St. Sebastianus-Laar	Heugterbroekdijk 11	6003 RA Weert	04950-37607
0350 St. Severinus-Grathem	Gulden Eind 5	6096 AG Grathem	04748-2546
0352 St. Willibrordus-Meijel	De Hoogenbeemd 26	5768 HJ Meijel	04766-3014
0400 Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade	Peldenstraat 54	6171 XZ Stein	046-333610
0402 St. Eligius Juliana-Schinveld	Putbergstraat 17	6451 EA Schinveld	045-271243
0404 St. Gertrudis-Amstenrade	Agnes Huynstraat 25	6436 BB Amstenrade	04492-4355
0406 St. Gregorius de Grote-Brunssum	Postbus 8050	6440 HB Brunssum	045-256116
0408 St. Hubertus-Schaesberg	Marco Polostraat 4	6413 SH Heerlen	045-220374
0410 St. Johannes en Clemens	Weyenbergstraat 264	6431 AS Hoensbroek	045-225325
0412 St. Joseph-Stein	Peldenstraat 54	6171 XZ Stein	046-333610
0414 St. Joseph-Sweijkuizen	Bergstraat 13	6174 RN Sweijkuizen	04493-1992
0416 St. Lambertus-Oirsbeek	Churchillstraat 4	6431 AE Hoensbroek	045-230413
0418 St. Laurentius-Spaubeek	Dorpstraat 4	6176 AC Spaubeek	04493-3902
0420 HH. Marcellinus en Petrus-Geleen	Antoniusstraat 73	6166 XL Geleen	046-744322
0422 St. Martinus-Vaesrade	St. Servatiusstraat 7	6361 JK Vaesrade	045-242262
0424 't Mestreechs Rizzjemint	Postbus 90	6200 AB Maastricht	045-216976
0426 St. Remigius-Meerssen	Kuileneindestraat 41	6231 KE Meerssen	043-643943
0428 St. Salvius-Limbricht	Beekstraat 26	6141 BE Limbricht	046-522313
0430 St. Sebastiaan-Heerlerheide	Netelstraat 3	6413 SN Heerlen	045-214717
0432 St. Sebastiaan-Schimmert	Langstraat 18	6333 CE Schimmert	04404-2730
0434 St. Sebastianus-Heerlen	Postbus 2867	6401 DJ Heerlen	045-222017
0436 St. Sebastianus-Klimmen	Holleweg 2	6343 RH Klimmen	04405-1906
0438 St. Sebastianus-Puth	Geleenstraat 58	6155 ND Puth	04493-2850
0500 Schuttersbond Juliana	Vastenavondkampstr. 25	5922 AS Blerick	077-823903
0502 Akkermansgilde-Venlo	Klagenfurtlaan 268	5916 BB Venlo	077-517900
0504 St. Anna-Maasbree	Laar 5	5993 RB Maasbree	04765-2061
0506 St. Anthonius-Tegelen	Past. Freijbeuterstraat 2	5931 LJ Tegelen	077-732159
0508 St. Antonius & St. Petrus-Baarlo	Heermahof 12	5991 BZ Baarlo	04707-2433
0510 St. Barbara-Reuver	Speenkruidstraat 29	5953 MB Reuver	04704-4417
0512 St. Hubertus-Beringe	Mgr. Lemmensstraat 26	5986 AM Beringe	04760-73810
0514 St. Hubertus-Kessel	Koninginnelaan 6	5995 KE Kessel	04762-2486
0516 St. Hubertus-Tegelen	Vastenavondkampstr. 154	5922 AZ Venlo	077-822883
0518 St. Jan-Grubbenvorst	Burg. van Leentstraat 5	5971 AG Grubbenvorst	077-662055
0520 St. Jan-Venray (Zandakkergerilde)	Gitaarstraat 50	5802 KL Venray	04780-80748
0522 St. Lambertus-Helden	Ondersestraat 20	5988 EC Helden	04760-73397
0524 St. Leonardus-Panningen	Ruysstraat 50A	5988 CM Helden	04760-76845
0526 St. Martinus-Maasbree	Venloseweg 21	5993 PH Maasbree	
0528 St. Martinus-Neer (Bussenschutten)	Kerkplein 7	6086 BK Neer	04759-5542

HENDRIK
VAN DER PUTTEN

SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE
HERLAAD APP.

Zwartbroekstraat 28
Roermond
Telefoon 04750-30688

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-528899 – Telefax: 046-528900

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's, slachtofferhulp,
verkeerszaken, letselschades, schaderegeling met verzekering-
maatschappijen en contacten met Duitse en Belgische advocaten.

drukkerij
LIMBURGSCHE POST ^{BV}
sinds 1935

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)

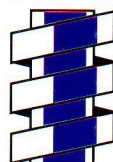
Postbus 5033
6097 ZG Beegden (NL)
Telefoon 04747-1651
Telefax 04747-2891

MARIUS UTENS

Bovenstestraat 20
ECHT
Telefoon 04754-82131

Handgesneden koningsplaten
RESTAURATIE
TAXATIE
ADVIES
SCHUTTERIJ ZILVER

MARIUS UTENS
ZILVERSMID

C. VANGOMPEL
METAALBEWERKING

**ERKEND
WAPENMAKER**

ALLE HERSTELLINGEN.

VERVAARDIGEN VAN BUKSEN

KALIBER 12 EN 16 MET

VERNIEUWD GREND- EN

AFTREKSYSTEEM.

Boshoekstraat 26 - B-3665 AS
Telefoon: 09-32-89-658174
Telefax: 09-32-89-659353

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

GULPENER SJOES

LIMBURGS
KONINGSPAAR